

Dober delegat je osveščen in obveščen

Kjer delegatsko odločanje šepa, se krepi vloga drugih — V Novem mestu veliko naredili za izobraževanje in obveščenost delegatov

Nasploh so se odnosi, ki vladajo v delegatskem sistemu, v zadnjem mandatnem obdobju na Dolenjskem dokaj okrepili, nespametno pa bi bilo trditi, da se niso pojavljale tudi pomanjkljivosti; slednjih je bilo manj v okoljih, kjer se večjo pozornost posvetili izobraževanju in obveščanju delegatov.

Do gornjih ugotovitev so sredi prejšnjega tedna prišli na posvetovanju v Novem mestu o tem, kako izboljšati delegatski sistem v štirih dolenjskih občinah. Se se dogaja, da pri delegatskem odločanju ne pridejo povsem do izraza potrebe in interesi delovnih ljudi in občanov. Nevšečna posledica tega je krepitev vloge izvršnih in upravnih organov, ti hote ali ne hote prevzemajo samoupravno odločanje v svoje roke. Eden od možnih izhodov iz tega bi se našel, ako bi dosegli večjo motiviranost delegatov in racionalizacijo delegatskega sistema. Za pravo delegatsko odločanje bo najbrž zagret le delegat, ki bo ustrezno izobražen in obveščen.

V novomeški občini so veliko naredili prav na tem področju, zato so z delovanjem delegacij v glavnem zadovoljni, spoznali pa so, da bo vnaprej potrebno več pozornosti posvetiti vodjem temeljnih delegacij, kajti od njih je veliko odvisno, ali delegacija dela ali pa ne.

S. DOKL

Pregloboko posegli v žep

Zaradi novih prispevkov in davkov bi bili v občinah Kočevje in Ribnica čisti osebni dohodki nižji kar za 6 odstotkov — Argumentirana graja postopka

Prispevne stopnje iz osebnih dohodkov so se letos na območju regije Ljubljana-okolica najbolj zvišale v občinah Kočevje (za 4,5 odstotka), Ribnica (4,33) in Kamnik, višje kot lani pa so tudi v ostalih občinah. To pomeni, naj bi bili letos čisti osebni dohodki zaposlenih nižji za okoli 6 odstotkov. O tem znižanju delavci niso samoupravno odločali in zato v tako znižanje ne moremo privoliti.

To so ugotovili na petkovi seji medobčinskega sveta ZK Ljubljana-okolica. Na predvideni dnevni red so namreč sprejeli dodatno točko in sicer „Postopki sprejemanja, prispevnih stopenj in davkov za letos“, ki se je izkazala za najbolj zanimivo.

„DANA“ IN „CANADA DRY“ BOSTA SODELOVALI

Mirenska „Dana“ se vse bolj vključuje v mednarodno menjavo dela. Na Mirni so pred kratkim podpisali dolgoročno pogodbo z ameriško firmo „Canada Dry“, za katero bodo proizvajali surovine za brezalkoholne pijače. „Dana“ bo te surovine proizvajala za proizvodnjo brezalkoholnih pijač v Jugoslaviji in v nekaterih afriških državah, nekaj svojih izdelkov pa bo izvozila tudi na Irsko. V pogodbi, ki jo je s strani „Canada Dry“ podpisal predsednik združenja za Evropo Peter A. Lousada, je zapisano, da bodo na začetku proizvedli za 200 tisoč ameriških dolarjev surovin, kasneje pa kanijo sodelovanje še razširiti.

Iz razprave se je dalo sklepati, da v nobeni občini v tej regiji delavci niso imeli možnosti, da bi svobodno odločali o razporejanju dohodka in osebnih dohodkov, ker se je pač ponovila stara praksa, da programi SIS, tudi medobčinskih in republiških, niso bili predloženi v razpravo pravočasno, ali da je bil rok za razpravo zelo kratek (15 dni).

Predstavniki občine Litija je v razpravi priznal, da o novih obremenitvah delavci niso razpravljali in da so jih torej sprejeli le delegati brez predhodnih razprav v delovnih kolektivih. Predstavniki občine Domžale pa je povedal, da so pri njih bile razprave po kolektivih, vendar so bili delavci prepričani, da

(Nadaljevanje na 2. strani)

Izgube IMV očrtujejo položaj

Član CK ZKJ Jovo Srzentič na delovnem obisku v novomeški občini — Kako izvajajo sklepe 3. seje CK ZKJ? — Od zdravja enega odvisno zdravje občine

Zadnji dan januarja se je v novomeški občini mudil na delovnem obisku član CK ZKJ Jovo Srzentič, ki je dan preživel v razgovorih s komunisti osnovnih organizacij Krkinega tozda Biokemija in Novolesovega tozda Tovarna drobnega pohištva ter z razširjenim predsedstvom občinskega komiteja ZKS Novo mesto.

Osnovna nit vseh razgovorov je bil pregled izvajanja sklepov 3. seje in aktivnosti po 4. seji CK ZKJ, ob nji pa so komunisti nanizali še vrsto drugih zadev, ki so značilne bodisi za omenjena kolektiva ali občino v celoti.

Tako so komunisti v Krki govorili o prizadevanjih za izvoz na konvertibilno področje ter o dohodkovnem povezovanju in združevanju dela in sredstev izven občine in republike, v Straži pa so spregovorili o dohodkovnih odnosih in reprovergi, o svobodni menjavi dela in o uresničevanju

OGLED KRKE — Med delovnim obiskom v novomeški občini si je član CK ZKJ Jovo Srzentič ogledal tudi del proizvodnje v tovarni Krka.

politične gospodarske stabilizacije ter o razvoju samoupravnih odnosov.

V popoldanskem pogovoru je tekle beseda o izvajanju politike gospodarske stabilizacije v preteklem in tekočem letu, pri čemer so komunisti občinske organizacije kritično izrisali gospodarski položaj novomeške občine, ki se je lani soočila z velikimi izgubami predvsem v treh velikih občinskih zgubaših IMV, Elektru in Hmeljniku. Gotovo je najtežji gospodarski bolnik IMV, ki ta čas še naprej posluje z izgubo, ker

TRIMO SPET BREZ DELA

V trebanjskem Trimu so spet brez dela, že drugič v tem letu. Vzrok je pomanjkanje reprodukcijskega materiala in naročil z domačega trga, kjer je povpraševanje zaradi naložbenih omejitev precej manjše kot doslej. Tako bodo delavci Trima spet osem dni na neprosto-voljnem dopustu, medtem ko bodo vodilni v tej organizaciji združenega dela skupaj s predstavniki občine poskušali najti rešitev.

M. MARKELJ

V drugi polovici tedna bo hladno in suho, v nedeljo pa bo ponovno poslabšanje vremena s padavinami.

I. ZORAN

O ŠTEVILNIH PROBLEMIH MLADIH — Med obiskom v novomeški občini se je delegacija republiške konference ZSMS pod vodstvom predsednika Andreja Brvarja dlje časa zadržala v pogovoru z mladimi in predstavniki začasnega KPO v IMV o številnih problemih, ki tarejo ta kolektiv z veliko izgubo in mlade v njem. (Foto: Z. LINDIČ-DRAGAS)

BREŽICE: PODALJŠANO DRUŽBENO VARSTVO?

Začasni kolegijski poslovodni organ v skupni strokovni službi stanovanjske in komunalne SIS v Brežicah je za sejo občinske skupščine v ponedeljek, 7. februarja, pripravil poročilo o dosedanjih ukrepih družbenega varstva. V njem navaja, da je moral dati prednost reševanju nakopičenih družbenoekonomskih vprašanj v zvezi z nakupom solidarnostnih stanovanj in stanovanj za delovne organizacije. Zaradi obilice prioritarnih nalog začasni poslovodni organ ni utegnil do kraja izpeljati samoupravne organiziranosti skupne strokovne službe. Pred njenim konstituiranjem mora ta namreč sprejeti še vrsto samoupravnih predpisov. Ureditev teh zadev in finančnih vprašanj v stanovanjskih SIS zahteva po mnenju začasnega poslovodnega organa podaljšano družbeno varstvo. V poročilu za zboro občinske skupščine so podrobno našteje vse pomembnejše naloge, ki jih je kolektivni organ doslej opravil, omenjeni pa so tudi vsi problemi, ki še čakajo na razrešitev.

Enakost pri delu in dohodku

Predsednik republiške konference ZSMS Andrej Brvar na obisku v novomeški občini — V IMV premalo skrbi za aktiviranje in stimuliranje že zaposlenih mladih kadrov

V petek, 28. januarja, je obiskala novomeško občino delegacija republiške konference ZSMS, ki jo je vodil njen predsednik Andrej Brvar. Poleg predavanja aktivno pedagoških delavcev novomeške občine o položaju, vlogi in pomenu ZSMS v osnovni in srednji šoli ter odgovora z občinskimi vodstvi družbenopolitičnih organizacij o mladinski organizaciji v občini se je Andrej Brvar precej časa zadržal tudi v razgovoru z mladino in predstavniki začasnega kolektivnega poslovodnega organa v IMV.

Obisk v IMV verjetno ni naključje. Ta delovna organizacija zaposluje 40 odstotkov mladih, ki vso problematiko kolektiva v veliki izgubi občutijo prav tako ali pa še bolj kot drugi delavci, naj gre za nizke osebne dohodke, zelo počasno reševanje stanovanjske problematike delavcev, varstva otrok itd. Mladinska organizacija, ki tako kot druge družbenopolitične organizacije v IMV vrsto

let sploh ni delala, se je sedaj zelo aktivno vključila v sanacijske napore. Za začetek so se primerno organizirali, spodbudili interesno delo, oblikovali klub študentov, zavedajo pa se tudi najvažnejše naloge: še več dela v samoupravnih organih, pri sprejemanju vseh aktov ter okrog spodbujanja vseh delavcev za resno vključevanje v sanacijske napore.

Ob tem je bilo nujno veliko govora tudi o osebnih dohodkih. Tako nizki, kot so, daleč pod vsemi povprečji — mimogrede je bilo navrženo, da so tudi daleč pod dohodki drugih skoraj nič manjših slovenskih zgubašev — ne morejo stimulirati delavcev za več in boljše delo.

Z. LINDIČ-DRAGAS

UREDNIŠTVO V GOSTEH

Novinarji Dolenjskega lista se bomo v sredo, 9. februarja, ustavili v črnomajski občini na

PRELOKI

Prebivalce Preloke in okoliških vasi vabimo ob 17. uri v novi kulturni dom na Preloki, kjer se bomo pogovarjali o vaših uspehih, težavah, načrtih.

IZ TOVARNE SE ŽE KADI — Prva faza poizkusne proizvodnje v novi Krkini tovarni Izolacije v Bršljunu je stekla. Peč na začetku proizvodne linije so s plinskimi gorilci segreti na 1300 stopinj in jo zatem, prvič še ročno (na sliki), napolnili z 50 tonami surovin, med katerimi je pretežno kremenčev pesek. V torek popoldan je že stekla masa po proizvodnem traku, prve izolacijske izdelke pa pričakuje, seveda če ne bo težav, že v naslednjih dneh. (Foto: J. Pavin)

Nočejo „prilagodljivih“ obresti

Z zbora članic Temeljne posavske banke v Krškem — Glasni kmetijci

Pri LB—Temeljni posavski banki v Krškem za letos načrtujejo, da bodo skupno združena, zbrana in pridobljena sredstva večja za 352.442 tisoč dinarjev. Naložbena dejavnost temeljne banke bo letos usmerjena predvsem v zadovoljevanje potreb članic banke za tekoče poslovanje, naložbe v razširjeno reprodukcijo pa bodo bistveno bolj usmerjene kot doslej.

V dogovoru o uresničevanju srednjeročnega plana Ljubljanske banke — Temeljne posavske banke za obdobje 1981 do 1985 predvidevajo v letu 1983, da se bodo sredstva občanov letos povečala za okoli petino, zlasti na račun dinarskega varčevanja. Bolj kot dogovor pa je na 3. zboru članic tretjega sklica banke dvignil temperaturo predlog sklepa o višini obrestnih mer za posamezne vrste kreditov, depozitov in sredstev. Slišati je bilo vprašanja, kot: koliko bi bilo sploh še rentabilnih organizacij združenega dela, če bi jih obravnavali po kriterijih, ki jih resnici na ljubo v precejšnji meri sooblikujejo posojilodajalci naši državi. Franc Ogorevc iz Sevnice je dejal, da bo verjetno vsakdo še vedno raje najel posojilo za izplačilo osebnih dohodkov navkljub visoki obrestni meri, saj je to bolje, kot da ostanejo delavci brez osebnega dohodka. Z njegovo pripombo, da je obrestna mera za kmetijstvo previsoka, je soglašalo več razpravljalcev.

Predstavnica Mercatorja—krškega Agrokombinata je povedala, da kmete odvrča od sklepanja kreditnih pogodb določilo, ki pravi, da se obrestne mere prilagajajo letno načrtovanim gospodarskim gibanjem, predvidenim z resolucijo. Kmetje bi

radi natanko vedeli, koliko bodo dobili. Direktor brežiškega Slovina Ivan Živič pa je z nazornim izračunom pojasnil, kaj so že doslej pomenile obresti za dohodek te kmetijske organizacije. V letu 1980 so bile obresti udeležene v dohodku Slovina z 10,73 odst., v letu 1983 pa bi bil ob 25-odstotni obrestni meri delež obresti v dohodku že kar

16,36 odst. „Banki ne more biti v interesu zaračunavanje večjih obrest, če je to na meji zmožnega,“ je poudaril Živič.

P. PERC

VEČJI POUĐAREK SKUPNOSTIM SOCIALNEGA VARSTVA

Prejšnji teden je bilo v Novem mestu regijsko posvetovanje o tem, kako se v sklop prizadevanj za uresničevanje socialne politike vključujejo skupnosti socialnega varstva. Ugotovili so, da imajo omenjene skupnosti premajhno podporo družbenopolitičnih skupnosti in organizacij; te so jih pustile na cedilu pri reševanju kadrovskih in drugih vprašanj. Očitno je, da je pri hitrem gospodarskem razvoju na Dolenjskem prišlo do razkoraka med ekonomskimi in socialnimi področji, zdajšnja gospodarska recesija pa otežuje odpravljanje neskladja. Ni lahko pri zaposlovanju, pomoči invalidnim in socialno ogroženim občanom, reševanju romske problematike ipd.

S. D.

PRVI SKUPNI NASTOP

V soboto, 5. februarja, ob 19. uri bo v osnovni šoli na Malem Slatniku večer zborovskega petja. Nastopila bosta mešani zbor domačega kulturnega društva in moški zbor iz Stopič. Privedetv bo v počastitev slovenskega kulturnega praznika, z njo pa začneta zbor medsebojno sodelovanje. To bo namreč njun prvi skupni nastop.

DVOR V GOSTEH PRI DOBRNICANIH

Gledališka skupina kulturnega društva na Dvoru pri Žužemberku je pred kratkim stopila pred občinstvo z Lipahovim „Glavnim dobitkom“. Z igrjo, ki jo je režirala Zora Može, bodo v nedeljo, 6. februarja, ob 14.30 gostovali v Dobriču.

POPRAVEK

V 4. številki našega tednika smo na 1. strani pisali o dobrem sodelovanju krške tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj z Madžari. V prispevku pa se je prikradel škratek, ki je izvoz Celuloze na Madžarsko v višini okrog 35 milijonov dolarjev nagajajo pretvoril v prav toliko — dinarjev. Bralcem in prizadetim se opravičujemo.

UREDNIŠTVO

RAZGOVOR O ŠTUDENTSKEM GIBANJU

V sindikalnem domu v Novem mestu bo 8. februarja ob 17. uri razgovor o študentskem gibanju in njegovih vzrokih, vrhuncu in izteku, o (ne)možnostih gibanja danes ter o povezavi študentov z učenci srednjih šol. Uvodno besedo bodo imeli avtorji knjige „Študentsko gibanje 1968–72“. Razgovor organizira center marksističnih krožkov pri novomeški občinski konferenci ZSMS.

Pregloboko posegli v žep

(Nadaljevanje s 1. strani)

se bo verjetno za ustrezen delež povečal kosmati osebni dohodek in da torej čisti osebni dohodki na račun višjih prispevkov in davkov ne bodo nižji. Tudi ostali razpravljalci so opozarjali, da delavcem ni nihče prikazal, da koliko bo zaradi višjih obremenitev njihova plačilna kuverta tanjša.

Predstavniki medobčinskega sindikalnega sveta je med drugim poudaril, da je treba tam, kjer razprave niso bile pravilno izpeljane, postopek ponoviti. Pregledati pa ni treba le, kako so bili postopki vodeni, ampak tudi programe SIS.

Zelo zanimiva (žalostna in smešna hkrati) je bila ugotovitev predstavnika medobčinskega sindikalnega sveta, da se je na nedavnem sestanku predsednikov občinskih svetov Zveze sindikatov in predsednikov izvršnih svetov občin izkazalo, da kar precej občinskih predsednikov ni vedelo, kako je do novih stopenj obremenitev osebnih dohodkov sploh prišlo.

Na osnovi temeljite in zelo živahne razprave je bilo sprejetih več zaključkov. Na kratko naj omenimo nekatere. Postopek pri odločanju o prispevkih in davkih ni potekal tako, da bi delavec res odločal o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Nedosledno in nepravilno načrtovanje, zlasti v SIS, pomeni grobo kršitev osnovnih samoupravnih pravic. ZK ne more podpirati prakse, da SIS pripravljajo programe 10 mesecev, za razpravo o njih pa imajo delavci le pol meseca časa.

Obsojamo prakso, da so posamezne SIS poslane stopnjo v objavo, ne da bi prej o njej sklepale skupščine SIS in da bi se se prej delegati posvetovali z bazo. Občinske skupščine in Zveza sindikatov naj ocenita postopek sprejemanja obremenitev osebnih dohodkov delavcev in pokličejo na odgovornost tiste, ki so samoupravni postopek kršili. Kjer je bil postopek sprejemanja obremenitev nepravilen, ga je treba ponoviti.

Komunisti si bodo prizadevali, da bo kljub višjim obremenitvam osebnih dohodkov spoštovan družbeni dogovor, da bodo osebni dohodki naraščali le skladno z rastjo dohodka. Republiške ustanove, uprave in samoupravne (izvršni svet, SIS), naj javno pojasnijo, zakaj je treba povišati prispevne stopnje, saj so te najbolj vplivale na obremenitev osebnih dohodkov.

— JOŽE PRIMC

Brigade bodo spet gradile

Brigadirje MDA Bela krajina 83 čakajo dela pri vodovodu in zajetju Krupice — Vprašanje naselja še ni rešeno

Sedaj lahko že zagotovo rečemo, da republiška mladinska delovna akcija Bela krajina 83 bo. Pretekli teden so se namreč predstavniki izvršnih svetov in družbenopolitičnih organizacij obeh belokranjskih občin ter Tone Anderlič, vodja centra za

MDA pri republiški konferenci ZSMS dogovorili o programu dela brigadirjev

V črnomaljski občini bodo nadaljevali gradnjo vodovoda Vinica—Perudina—Hrast, ki so ga začeli graditi lani, v metliški občini pa bodo sanirali vodovod Jamnik. Obe občini skupaj bosta investirali zajetje Krupice pri vasi Krupa.

Se vedno pa ostaja odprto vprašanje brigadirskega naselja, ki naj bi se letos preselilo v prostore nekdanje kasarne na Lokvah, a bi jih morali vsaj delno adaptirati, da bi v njih lahko bivali brigadirji. Ker pa se boje, da obe občini in republiška konferenca ZSMS ne bi mogle zagotoviti dovolj sredstev za obnovitev, so pristojni predlagali še eno rešitev: letos naj bi preuredili le del stavbe stare kasarne, brigadirsko naselje pa preselili v eno od črnomaljskih osnovnih šol.

Belokranjski delovni akciji se letos obeta še ena sprememba, in sicer ta, da bo vodstvo za razliko od prejšnjih let domače, torej belokranjsko. Kateri bodo izkušeni brigadirji, ki jim bodo zaupali te odgovorne naloge, še ni dokončno znano.

B. M.

IVAN GLOGOVŠEK RAZREŠEN

Ker je bivši direktor Ljubljanske banke — Temeljne posavske banke Ivan Glogovšek, ki je bil nazadnje namestnik individualnega poslovodnega odbora banke, pisмено zaprosil za razrešnico, je zbor banke sklenil imenovati razpisno komisijo. Vodi jo predsednik zbora Igor Golob. Zbor je sprejel razrešnico Ivana Glogovška, ki naj bi v začetku maja letos šel v pokoj.

Ljubljansko pismo

Zoper votlo politično parolarstvo

Kakšna so bila stališča Edvarda Kardelja o kooperaciji s kmeti

„Kardeljevi dnevi“ — v okviru znanstveno teoretičnih razprav „Misel in revolucionarno delo Edvarda Kardelja“ jih vsako leto 27. januarja, na rojstni dan E. Kardelja, pripravijo v Osijeku — so letos bili namenjeni znanstvenim razpravam o perečih vprašanjih kmetijstva in podeželja v socialistični preobrazbi Jugoslavije.

Edvard Kardelj je poleg dr. Vladimira Bakarića nedvomno dal največji marksistični teoretični prispevek k razvoju našega kmetijstva in podeželja ter družbenogospodarskih odnosov na tem področju. Svoje poglede je leta 1959 objavil v znani knjigi „Problemi socialistične politike na vasi“. Njegove bistvene teoretične usmeritve bi morale veljati od izida te knjige in še danes v praktičnih ukrepih agrarne politike. Zal ni bilo vedno tako.

Edvard Kardelj je v omenjeni knjigi razvil tudi tezo o povezanosti družbenega in zasebnega kmetijstva. Toda tega povezovanja si ni zamiljal kot odtujevanje kmetov presežka vrednosti po poti raznih kupoprodajnih ali kvazi kooperacijskih pogodb, kot odtujevanje predelovalnih obratov in osnovnih sredstev od združnikov, kakršnega smo doživeli in še nemalokrat doživljamo. Kajti poudaril je, „da je združba oblika povezovanja socialističnih gospodarskih dejavnikov z zasebnim zemljiškim lastnikom (članom zadruga) ... Gledano tako, zadruga ni samo ekonomski dejavnik socialističnega razvoja, ampak tudi organizacija, v kateri more in mora priti do veljave neposredni materialni interes kmeta kot delovnega človeka.“

Osnovna oblika povezovanja med družbenim in zasebnim kmetijstvom je kooperacija. Ta pa, pravi E. Kardelj, „ni toliko stvar političnega prepričevanja kakor stvar dobrega gospodarskega poslovanja zadruga ... Po mojem mnenju bi bilo ne samo ekonomsko škodljivo, ampak tudi politično skrajnje krakotivno in celo nevarno, ko bi se kooperacija sprevrgla v politično parolo, namesto da ostane izključno instrument ekonomskega poslovanja. Še posebno pa bi bilo škodljivo, če bi se pri konkretnih odločitvah, tisočih se kooperacije, preveč angažirale organizacije SZDLJ in ZKJ, ki ne morejo vedeti, ali je v danih pogojih kooperacija ekonomsko možna ali ne ...“

Ce bi se ravnali po tem, ne bi degradirali ne združništva ne kooperacije!

Na „Kardeljevih dnevih“ je bilo več kot 150 znanstvenikov, strokovnjakov in družbenopolitičnih delavcev iz vse Jugoslavije. Za dvodnevno razpravo so pripravili okoli 60 znanstvenih referatov, o katerih je razložilo svoje poglede okoli 100 prisotnih. Ta mnenja si zaslužijo posebno pozornost, zato jih zdaj še ni mogoče obravnavati.

Ce so si bili vsi udeleženci srečanja edini, da mora imeti kmetijstvo pomembno vlogo pri stabilizaciji gospodarstva in vzpostavitvi gospodarskega ravnovesja, je novo samo, da so si bili edini. Mnenja in predlogi, npr. o povečanju obdelovalnih površin, o odpravljanju notranjih in zunanjih nesorazmerij v kmetijstvu, o povečanju pridelka hrane itd., so bili podkrepilni z „bi lahko“, „je treba“, „je nujno“ ipd.

Srečanje res ni pristojno za ukrepanje. Tudi jaz ne. Zato končujem v tem duhu: po najboljših predlogih, je treba — delati!

STEFAN KUCHAR

DOKONČNI IZVOZ

BEOGRAD, petek (Telefoto: Veritas) — Na sliki sta člana zveznega izvršnega sveta potem, ko je bila do konca in dosledno izpeljana misel, da je treba vse izvoziti.

ZAMENJAVA VOZNIŠKIH DOVOLJENJ

Sekretariat za notranje zadeve skupščine občine Novo mesto obvešča vse imetnike veljavnega vozniškega dovoljenja kategorije B, C ali D, da na podlagi tega lahko zahtevajo do 30. 4. 1983 izdajo vozniškega dovoljenja za traktor. Sprejemanje vlog za izdajo vozniškega dovoljenja za traktor v smislu prvega odstavka bo organizirano:

- 1) na sedežu sekretariata — odsek za promet od ponedeljka do petka v uradnih urah,
- 2) na sedežih vseh krajevnih uradov v občini od 14. 2. 1983 dalje vsak, v ponedeljek od 8. do 15.30 ure in v sredo od 8. do 17.30 ure.

Ob vložitvi zahtevka za vozniško dovoljenje za traktor ste dolžni:

- 1) predložiti veljavno vozniško dovoljenje B, C ali D kategorije,
- 2) priložiti eno fotografijo velikosti 3,5 x 4,5 cm, izdelano na mehkem papirju v črno beli ali barvni tehniki,
- 3) plačati takso v višini 68,00 din, obrazec vozniškega dovoljenja in tiskovino.

68/5—83

SKUPNA STROKOVNA SLUŽBA SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI BREŽICE Razpisna komisija

Po 39. in 40. členu Statuta Skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti Brežice in sklepa zbora delavcev delovne skupnosti z dne 20. 1. 1983 razpisuje razpisna komisija

prosta dela in naloge

VODJE SKUPNE STROKOVNE SLUŽBE SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

za nedoločen čas, s polovičnim delovnim časom.

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka izobrazba družboslovne smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
- višja izobrazba enake usmeritve in 5 let ustreznih delovnih izkušenj
- družbenopolitična aktivnost, ustvarjalen odnos do samoupravljanja in organizacijske sposobnosti.

Kandidati naj svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo Kadrovski službi Skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti Brežice v 8 dneh po razpisu.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v skladu z 39. členom Statuta po imenovanju kandidata, ki ga bo predlagala razpisna komisija, na skupščinah vseh SIS ustanoviteljc strokovne službe, predvidoma do konca meseca marca 1983.

66/5—83

Komunalno podjetje Brežice

razpisuje javni natečaj za oddajo stavbnih zemljišč

Na javnem natečaju, ki bo 18. 2. 1983 na sedežu KOP Brežice, se oddajo naslednja stavbna zemljišča:

1. na lokaciji št. 52 v obrtni zoni Brežice—Črnc za gradnjo poslovnega objekta za obrtno dejavnost v izmeri 751 m², cena zemljišča je 87,25 din za m², stroški komunalne opreme znašajo 167.822,00 din v obliki akontacije;
2. na lokaciji št. 5 v stanovanjski soseski Zakot za gradnjo enodružinske stanovanjske hiše v izmeri 921 m², cena zemljišča je 87,25 din za m², stroški komunalne opreme znašajo 150.707,40 din v obliki akontacije;
3. na lokaciji št. 6 v stanovanjski soseski Zakot za gradnjo enodružinske stanovanjske hiše v izmeri 894 m²; cena zemljišča je 87,25 din za m², stroški komunalne opreme znašajo 150.707,40 din v obliki akontacije;
4. na lokaciji št. 43 v obrtni zoni Brežice—Črnc za gradnjo stanovanjske hiše v izmeri 701 m²; cena zemljišča je 87,25 din za m² v obliki akontacije, stroški komunalne opreme znašajo 82.038,00 din v obliki akontacije; objekt se lahko začne graditi po odstranitvi visokonapetostnega el. voda;
5. na lokaciji št. 90 v soseski Trnje za gradnjo stanovanjske hiše v približni izmeri 450 m², cena zemljišča je 87,25 din v obliki akontacije, stroški komunalne opreme znašajo 127.500,00 din v obliki akontacije.

Ponudbe se vlagajo na predpisanem obrazcu in vprašalniku o stanovanjskih, socialnih in delovnih razmerah ponudnikov do 17. 2. 1983 na sedežu KOP Brežice. Ponudbi se predloži potrdilo o plačani varščini v znesku 5.000,00 din. Ostali pogoji razpisa so razvidni v sklepu KOP Brežice o razpisu javnega natečaja, ki je sestavni del tega razpisa.

65/5—83

Borcem XIV. divizije!

Vse borce, ki ste se bojevali v vrstah Štirinajste divizije, vabimo na 20. tradicionalno tovariško srečanje, ki bo

V SOBOTO, 5. FEBRUARJA, OB 11.00 URI V DVORANI GOLOVEC V CELJU.

Iz Ljubljane bo 5. februarja ob 9.00 uri odpeljal poseben vlak, ki bo s postanki v Litiji, Trbovljah, na Zidanem mostu in v Laškem prispel v Celje ob 10.25 uri.

Povratno vozovnico kupite na železniški postaji Ljubljana. Ostala pojasnila preberite v TV—15.

Vabljeni!

ODBOR XIV. DIVIZIJE

NOVA POSLOVALNICA — V sklopu Nakupovalnega centra Mercatorja Preskrbe v Krškem je našla svoje prostore tudi Kompasova poslovalnica. Ob otvoritvi prejšnji petek, so povedali, da bo zagotavljala celotno turistično ponudbo, izlete in oddih doma in na tujem. (Foto: P. Perc)

GOTSKA LEHOTICA — Obnavljala dela na stari samostanski cerkvi v Pletterjah potekajo po načrtih, tako da bo cerkev prihodnje leto odprta za javnost. Tako je med ogledom del pretekli teden slovenskim novinarjem zagotavljala konservatorica Špela Valentinčič. (Foto: Markelj)

KONČNO VENDARLE ZIDAJO — Sevniciani dolgo niso vedeli, kam z Odpadom. Lokacijo so pomikali enkrat na Kranjsko, drugič na Štajersko. Sedaj ga Komunala postavlja za Jugotanim v Šmarju. Vse skupaj bo torej na robu sevniske industrijske cone. (Foto: A. Zeleznik)

ZIMSKO DELO PRIGANJA — Čeprav je zima, kmetje ne mirujejo in si delo poiščejo pod streho. Pečaričevi in Zugljevi iz Čuril pri Metliki so pretekli teden pripravljali trtne divjake za cepljenje, glavna delovna sila pa so bili otroci, ki so bili na počitnicah. (Foto: M. Bezek)

Kriza je odrešila Keramiko

80 let stara novomeška tovarna Keramika je bila že tik pred propadom, zdaj naglo oživlja, povečuje dejavnost in celo izvažja — Letos za 700.000 DM izvoza

Na srečo pred leti tudi zadnjih 6 delavcev v Keramiki ni obupalo, kajti zdaj so pečarji izredno iskani. Ob naftni krizi je vse več zanimanja za lončene peči. V Nemčiji ekipa novomeških pečarjev postavlja naj-sodobnejše peči po domovih. Izvoz je v primeru Keramike zelo donosen in ga povečujejo.

Se ni tako dolgo, ko se za lončene peči ni nihče več zanimal, saj so tudi po kmetih nameščali centralne peči, zato v 80 let stari bršljski Keramiki ni bilo dela. Pečarji so odhajali v druge poklice, ostalo je vsega šest ljudi, da so vzdrževali še redke krušne peči. Že so resno razmišljali o ukinitvi obrata, a so na srečo počakali.

Te peči imajo toplozračni sistem z litoželeznimi vložki, ki pa jih na domačem trgu ni.

R. BAČER

POSKUŠNJA VIN V SEVNICI

Konec tedna bodo v sevniskem Partizanu prišli na svoj račun prijatelji dobre vinske kapljice. Vinogradniki bodo ugotovili ne le, kaj in koliko je kdo pridelal, ampak tudi, kakšen kletar je kdo bil. Društvo vinogradnikov Sevnica — Boštanj (OVO Dolenjske) bo v soboto ob 15. uri razglasilo, kdo je dal v oceno najboljša vina. Ob 17. uri bo podelitev priznanj, tokrat ne samo vinarjem, ampak tudi gospodinjam, ki bodo prinesle na poskušajo domače kruh in potice. Vesele naj bi se nadaljevalo pozno v noč in v nedeljo od 8. ure dalje.

Društvo vinogradnikov v Trzliču pa bo imelo svojo poskušajo vin v gostilni Igorja Malusa „Jelen“ 18. februarja, dan kasneje pa bo v stari šoli zbor vinogradnikov tega ožjega okoliša.

Novost iz Semiča

Številne znanstvene, medicinske in birotehnične naprave ter printerji registrirajo zbirne podatke na posebnem metaliziranem papirju na principu elektrostatičnega odžiganja. Ta papir smo doslej v vsej državi kupovali izključno v tujini, ker ga pri nas nihče ni izdeloval. Zaradi znanih uvoznih omejitev pa ga sedaj na domačem tržišču ni, tako da drug za drugim zastajajo številni pisalniki, ko zmanjka zaloga metaliziranega papirja.

V Iskrini tovarni kondenzatorjev v Semiču so zadnji čas prišli na zanimivo zamisel, da bi se lotili dopolnilne proizvodnje, ki je v neposredni ali vsaj posredni zvezi s tehnologijo navijanja kondenzatorjev. Po izčrpani analizi domačega tržišča so zasledili prav vrzel pri uvozu elektrostatičnega papirja za pisalnike. Ker so Belokranjci znani po hitrih odločitvah in trdovratni zagnanosti, so tako rekoč mimo-grede osvojili novo proizvodnjo elektrostatično občutljivega papirja. Nov.

MARJAN KRALJ

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Kako očistimo motno vino?

O čistilo bentonit, o katerem sem pisal prejšnji teden, je treba povedati še tole:

Bentoniti odzamejo vinu nekaj barve. Pri belih vinih se to ne pozna, pri rdečih pa lahko. Kljub temu svetujem KLAROL za čiščenje rdečih vin, če nam ne uspe čiščenje v malem z želatino. Rdeča vina pa čistimo z manjšo dozo, od 20 do 30 gramov na 100 litrov. Odvzem barve ni tako velik, sploh pa kaže bistro vino pri manjši količini barve (antocinov) večjo intenziteto barve kot motno vino.

Očitki, da bentonit spusti vodo v vino in namesto vode srka vino, so neutemeljeni.

Za uporabo bentonita kot čistila najbolj ustreza čas med prvimi in drugimi pretokom vina (sedanji čas ustreza). Če smotrnejše je pri belih vinih zmešati bentonit v mošt po razsluzenju, istočasno s kvasnicami, to je tik pred vrenjem mošta. Prednosti tega postopka so naslednje:

- manj se utrdi mošt kot pozneje vino
- usodna droži po končanem vrenju mošta zaradi bentonita ni večja
- zboljša se samo očiščenje mošta — vina
- ustali oksidaze, zato tako vino potrebuje manjše doze žveplaste kisline
- po okusu so vina po čiščenju bolj fina in sortno izrazitejša.

ZELATINA

Izvedba čiščenja: Potrebno količino želatine namakamo preko noči v hladni vodi, da nabrekne. Naslednji dan nalijemo na nabreklo želatino vroče (toda ne prevroče) vode, da dvignemo temperaturo na 40 do 45 °C, pri kateri se želatina raztopi. Še bolje je, da nabreklo želatino segrevamo na vsajni kopeli do omenjene temperature, pri čemer posodo z želatino postavimo v večjo posodo z vodo, ki jo segrevamo. Raztopljeno želatino s prelivanjem temeljito razpenimo. Tako razpenjeno zopet pomešamo s 5-kratno količino vina, temeljito prelijamo iz posode v posodo in raztopino zlijemo v sod z vinom, ko ga čistimo. Sledi enako mešanje kot pri čiščenju z bentoniti.

Pri kombiniranem čiščenju ZELATINA — TANIN najprej zmešamo v vino tanin, nato šele želatino. Tanin se v vinu lahko topi.

Eno uro po dodatku čistila je potrebno po lesenem sodu močno potolči, posebno okrog vehe,

da izženemo zračne mehurčke in pline, ki ovirajo sesedanje kosmičev.

Po 14 dneh lahko pričakujemo bistro vodo.

Želatino uporabljamo ponavadi v kombinaciji s taninom. Za čiščenje rdečih vin in črnin ni potreben tanin, ker ga je v teh vinih dovolj in je posebno pri bolj trpkem vinu celo zaželjeno, da želatina pobere del taninov iz vina in s tem omeji okus. Za čiščenje belih vin je normalen odnos med želatino in taninom 1:0,8.

Količine želatine moramo določati posebno previdno. Pri preveliki dozi pride do prečiščenja, vino (kljub čiščenju) ostane motno. V tem primeru si lahko pomagamo s ponovnim čiščenjem s klarolom. Premajhna doza želatine vina ne očisti (zbitri).

OPOMBA UREDNIKA:

Ker je želatina eno izmed glavnih čistil vina, navajam doze tega čistila raznih avtorjev kletarskih knjig:

Dr. Slavica Šikovec v knjigi SODOBNO KLETARJENJE in MALO KLETARSTVO piše, da je količino želatine treba določiti s poskusom in se giblje od 2 do 20 gramov na 100 l vina.

Inž. Miško Judež v knjigi VINARSTVO svetuje 5 do 10, celo 15 gramov želatine na 100 l vina.

Inž. Anton Skaza v knjigi LJUBITELJSKO KLETARSTVO svetuje za čiščenje rdečih vin 10 do 12 gramov želatine na 100 l vina.

Bohuslav Skalicky v knjigi KLETARSTVO svetuje 10 do 20 gramov, navadno 12 do 15 gramov želatine na 100 l.

Inž. Ivo Zupanič v knjigi KLETARSTVO V GOSTINSTVU priporoča 5 do 12 gramov, izjemoma tudi več želatine na 100 l.

Andrej Žmavc v knjigi VINSKI ZAKON IN KLETARSKI VEDEŽ svetuje 5 do 10, celo 15 gramov želatine na 100 l.

Jože Likar v knjigi NAŠ CVIČEK Priporoča 10, v težjih primerih 20 do 30 gramov želatine na 100 l.

Anton Kosi v knjigi UMNO KLETARSTVO priporoča 10, za zelo kalna vina pa 20 do 30 gramov želatine na 100 l.

Dr. Vojislav Radovanović v knjigi TEHNOLOGIJA VINA piše, da je za čiščenje črnih vin, ki so bogata na taninu, doza 10 do 15 gramov želatine na 100 l.

Ivan Rittig v knjigi VINARSTVO svetuje za bela vina 4, za črna vina pa 8 do 18 gramov želatine na 100 l vina.

JULIJ NEMANIČ, dipl. inž.

POSAVSKI SEJEM OBRTI?

Krški obrtniki, podobno kot njihovi kolegi v brežiški in sevnški občini, redno sodelujejo na osrednjem slovenskem sejmu obrti v Celju. Krčani pa pripravljajo za začetek letošnjega junija razstavo dosežkov obrti v krški občini. Za to so predvideli dvesto tisočakov, razstava pa bo posvečena tudi občinskemu prazniku. Zatorej se nadejajo pokroviteljstva krške občinske skupščine, prireditvev pa naj bi sčasoma prerasla v posavski sejem obrti, saj bi imeli združeni kaj pokazati.

Sejmišča

NOVO MESTO: V ponedeljek je ponudba spet popustila, cene pa so se povečale. Naprodaj je bilo le 115 od 8 do 10 tednov starih in 117 od 10 do 12 tednov starih pujskov, prodanih pa skupaj 145. Mlajši so bili po 3.700 do 4.500 din, starejši pa 4.500 do 5.500 din, kar je približno 400 din od glave več kot prejšnji teden.

BREŽICE: V soboto so prodajalci ponujali 496 pujskov in nad tri mesece starih prašičev. Prodali so jih skupaj 351; prve po 180 din, druge pa po 110 din kilogram žive teže.

PO 80 LETIH NOV NAČIN — Včasih je bila nekdanja Klemenčičeva tovarna, potem samostojna delovna organizacija tik pred razsulom, zdaj pa tozdr Pionir z obetavno bodočnostjo. (Foto: R. Bačer)

Kmetijski nasveti

Vnovič premije za teleta

Na svetu nič novega. Prvo je živeti, so modrovali že stari Latinci, mi pa smo se pomena hrane in kmetijstva dovolj zavedeli šele, ko nam je živeža začelo zmanjkovati, oz. ko ga nismo mogli več v velikih količinah kupovati v tujini. Na nedavnem znanstvenem srečanju v Osijeku posvečenem mislim in revolucionarnemu delu Edvarda Kardelja, je bilo zato izrecno poudarjeno, da mora pridelovanje hrane spodbuditi dolgoletni kult tovarniških dimnikov.

Da niso zgolj tovarniški dimniki glasniki gospodarskega napredka, tega se v razvitejših deželah že dolgo zavedajo. Kmetijstvu, ki je kot zelo velik porabnik industrijskih izdelkov hkrati tudi pravi pogonski motor v razvoju industrije, posvečajo izjemno pozornost. Francoski kmetijski minister, denimo, zaseda najpomembnejši fotelj v francoski vladi, trdnega ameriškega predsednika si ni mogoče niti misliti brez podpore farmarjev, itd.

Pa se vrnimo na domača tla. Naše kmetijstvo dobiva svoje pravo mesto ne le v govorih odgovornih ljudi, na prvih straneh časnikov ali v osrednjih televizijskih informativnih oddajah, marveč tudi v praktični ekonomski politiki. Prav te dni je bil sprejet dogovor o premijah za pospeševanje živinoreje, ki uvaja naslednje spodbude za rejo.

Da bi povečali stalež govedi, je uvedena premija 10.000 dinarjev v nižinah in 12.000 dinarjev v hribih za vsako privezано tele (privez mora trajati vsaj pet let). V Sloveniji namreč zakoljemo na leto kakih 40.000 telet, težkih le po 100 kg, kar je velika gospodarska škoda. Dopitanje na večjo težo bi dalo mnogo več mesa, ki ga zdaj primanjkuje in ki ga je mogoče dobro prodati v tujino. Računajo, da bodo rejci zaradi te spodbude redili letos vsaj 10.000 glav govedi več.

Ker je odkup mleka zaradi nespodbudnih cen začel upadati, je zdaj spet uvedena premija, in sicer v hribovitih predelih 1,30 din, v nižinah pa 0,50 din za liter pogodbenega zasebnega mleka ter 2,20 din za liter mleka iz družbenih obratov in hlevskih ter pašnih skupnosti. Uvedena je tudi premija za slakdorno peso (0,40 din) ter regres in premija za pšenico in rž. Regres znaša 8 din za kilogram semena, premija pa en dinar za kilogram oddane pšenice ali rži.

Inž. M. L.

da so izvozne cene zelo spodbudne, kar je domala izjemen primer med dolenjskimi izvozniki. Peči, ki jih postavljajo v Nemčiji, so lep okras v imovitejših stanovanjih, hkrati pa služijo za dodatno ogrevanje, kajti tudi v Nemčiji je kurilno olje drago.

Mlekarji v nevzdržnem položaju :

KRAVANSKO
HOTEL
PODPISATI
SPORAZUM
O HRANJENJU
Z ZAČETIEM.

Po sklepu KOMISIJE ZA DELOVNA RAZMERA TOZD PKM BREŽICE, z dne 27. 1. 1983

OBJAVLJAMO PROSTA DELA IN NALOGE:

1. 1 IZVAJALCA ZA STRUGARSKA DELA KV I

Pogoj: poklicna šola kovinske stroke – KV STRUGAR, 5 let delovnih izkušenj.

2. 3 IZVAJALCE ZA SPLOŠNO KLJUČAVNIČARSKA DELA KV I

Pogoj: poklicna šola kovinske stroke – KV KLJUČAVNIČAR, 5 let delovnih izkušenj.

3. 2 IZVAJALCA ZA OPRAVLJANJE ZAHTEVNIH VARILSKIH DEL KV I

Pogoj: poklicna šola kovinske stroke – KV VARILEC, 5 let delovnih izkušenj.

SPLOŠNI POGOJI:

Od 1 – 3 odslužen vojaški rok, poizkusna doba 2 meseca. Dela in naloge so za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Osební dohodek po pravilniku o delitvi OD.

Kandidati naj prošnje z dokazili dostavijo do 18. 2. 1983 v kadrovsko službo SCT TOZD PROIZVODNJA KMETIJSKE MEHANIZACIJE BREŽICE. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 15 dni.

70/5–83

Svet SREDNJE ŠOLE ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM NOVO MESTO

razpisuje
prosta dela in naloge

RAVNATELJA ŠOLE

Poleg splošnih pogojev, ki so predpisani v Zakonu o združenem delu in Zakonu o usmerjenem izobraževanju, morajo kandidati v skladu z določbami statuta Srednje šole za gostinstvo in turizem Novo mesto izpolnjevati naslednje pogoje:

- visoka izobrazba (pedagoška, andragoška izobrazba)
- pet let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju
- tri leta dela v gospodarstvu (gostinstvu)

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati imeti:

- družbenopolitične in moralno etične kvalitete
- organizacijske sposobnosti za vodenje in usmerjanje pedagoškega dela

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi tega razpisa na svet Srednje šole za gostinstvo in turizem, Novo mesto, Društveni trg 1, z oznako „za razpisno komisijo“.

Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v 30 dneh po objavi.

74/5–83

„NOVOLES“ – TOZD Blagovni promet objavlja prodajo dveh kombijev:

a) TAM, reg. št. NM 777–03, izklicna cena 100.000 din

b) VW, reg. št. NM 301–29, izklicna cena 110.000 din

Prodaja bo v ponedeljek, 7. 2. 1983, ob 10. uri v prostorih TOZD, Cesta Komandantna Staneta 38. Oglede vozil bo mogoč isti dan ob 8. uri na parkirišču ob poslovni stavbi. Pravico do udeležbe ima družbeni in zasebni sektor, s tem da morajo zasebniki položiti 20 % vrednosti izklicne cene, predstavniki družbenega sektorja pa morajo imeti pismeno pooblastilo.

Plačilo je treba izvršiti pred prevzemom vozila oz. v 24 urah po zaključitvi prodaje.

61/5–83

DO „KOMUNALA“ Novo mesto, p. o. Mala Cikava 28

Komisija za medsebojna delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

ORGANIZIRANJE IN NADZOR VARSTVA PRI DELU

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- višja izobrazba varstvene ali gradbene smeri
- najmanj 2 leti delovnih izkušenj
- opravljen strokovni izpit iz varstva pri delu.

Za opravljanje objavljenih del in nalog bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi v časopisu Kadrovsko-splošnemu sektorju DO „KOMUNALA“ Novo mesto, p. o. Mala Cikava 28, 68000 NOVO MESTO.

Kandidate bomo o izbiri pisno obvestili v 20 dneh po poteku roka za sprejem prijav.

Nepopolnih in nepravočasnih prijav ne bomo upoštevali.

60/5–83

KIT Kmetijska zadruga „Krka“–TOZD Hmeljnik Novo mesto, Kolodvorska 2 a, išče interesente za obdelavo vinograda na Knežiji v izmeri 1,80 ha.

Vinograd bomo dali v obdelavo najugodnejšemu interesentu na osnovi večletne pogodbe o skupni proizvodnji na podlagi skupnih vlaganj.

Za zainteresirani naj se do 15. februarja 1983 zglasijo v TOZD Hmeljnik.

67/5–83

SUKNO, industrija vol. izdelkov Zapuže TOZD Jurjevica

objavlja
razpis za

OBRATOVODJA APRETURE

Pogoji za zasedbo:

Tekstilni tehnik tekstilno-kmetijske smeri.

Prednost imajo kandidati s prakso. Poizkusna doba 3 mesece.

Delovno mesto je s polnim delovnim časom, za nedoločen čas. Rok za prijavo je do vključno 20. 2. 1983 na naslov: SUKNO, industrija vol. izdelkov Zapuže–TOZD Jurjevica, 61310 Ribnica.

63/5–83

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela Novo mesto, Ulica talcev 3/II

vabi

delovne ljudi in občane k vpisu

v osnovno šolo za odrasle od 5. do 8. razreda po skrajšanem programu ali po metodi vodenega samoizobraževanja (šolanje je brezplačno); v 100-urne začetne ter nadaljevalne tečaje angleškega, nemškega in francoskega jezika po AV metodi.

Vse informacije dobite po telefonu 21–319 in 21–640, prijave pa sprejemamo od 8 – 16. ure, in sicer do vključno 18. 11. 1983.

71/5–83

Zbor delavcev KIT Kmetijske zadruge „Krka“, TOZD Hmeljnik, vinogradništvo n. sub. o. Novo mesto

razpisuje
prosta dela in naloge

UPRAVNIKA TOZD HMELJNIK, VINOGRADNIŠTVO (INDIVIDUALNO–POSLOVODNI ORGAN).

Pogoji:

- visoka, višja, najmanj pa srednješolska izobrazba agrokomske, ekonomske, komercialne ali druge ustrezne smeri s 3, 4 oz. 5-letnimi izkušnjami;
- ustrezne moralnopolitične kvalitete;
- aktiven odnos do samoupravljanja;
- sposobnost vodenja, organiziranja in usklajevanja delovnega procesa;

– kandidat mora izpolnjevati tudi pogoje iz 511. čl. ZZZ. Kandidat bo izbran za 4 leta. Prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov: KIT Kmetijska zadruga „Krka“, Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 10 – za razpisno komisijo TOZD Hmeljnik. Nepopolnih prijav in prijav brez dokazil o izobrazbi komisija ne bo upoštevala.

72/5–83

„NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto–Straža, n. sol. o. TOZD TOVARNA PLOSKOVNEGA POHIŠTVA Novo mesto, Trdinova 45

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

KLJUČAVNIČARJA I.

pod naslednjimi pogoji:

- poklicni ključavničar in najmanj 3 leta delovnih izkušenj pri vzdrževanju strojev in delovnih naprav
- Delovno razmerje bomo sklenili s 60-dnevnim poskusnim delom.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: NOVOLES, TOZD Tovarna ploskovnega pohištva, Novo mesto, Trdinova 45. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po poteku roka za zbiranje ponudb.

72/5–83

Razpisna komisija Delavskega sveta DO BETI Metlika

razpisuje naslednja dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA DO – GLAVNEGA DIREKTORJA.

Pogoji:

- najmanj višja strokovna izobrazba in nad 5 let izkušenj, od tega najmanj 3 leta pri vodilnih nalogah;
- organizacijske in vodstvene sposobnosti, ki jih dokazuje s svojim dosedanjim delom;
- aktivno znanje enega tujega jezika;
- moralna in politična neoporečnost.

Razpis velja 15 dni. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po končanem razpisu. Dela in naloge se zasedejo za 4 leta. Prijave zbira kadrovska in splošna služba v Metliki, Tovarniška 2.

69/5–83

IMP DO Livar Ivančna gorica, n. sol. o. Ivančna gorica 91

po sklepu delavskega sveta in v skladu z določili statuta TOZD TOVARNE ARMATUR Ivančna gorica razpisuje prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA DIREKTORJA TOZD TOVARNA ARMATUR

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka ali višja izobrazba tehnične smeri in pet let delovnih izkušenj
- pasivno znanje enega izmed svetovnih jezikov
- sposobnost za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanje zaposlitve
- moralne in politične vrline, ki zagotavljajo pravilen odnos do samoupravne socialistične ureditve, ter sposobnosti za razvijanje samoupravnih odnosov s polno odgovornostjo do dela delovnih ljudi.

in objavlja prosta dela in naloge

1. REŽKALCA ALI STRUGARJA ZA DELO NA HORIZONTALNO VRTALNEM STROJU 2. PLANERJA PROIZVODNJE II

Pogoji za sprejem:

Pod točko 1

Končana šola kovinske stroke in tri leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih strojih. Kandidati imajo možnost izobraževanja. Delo je organizirano v proizvodnem procesu armatur za procesno industrijo, toplovodno instalacijo in za zunanje vodovodne instalacije. Od interesentov pričakujemo delovne navade in organizacijske sposobnosti.

Pod točko 2

Srednja izobrazba strojne smeri in dve leti delovnih izkušenj v operativnem planiranju proizvodnje.

Delavski svet DELOVNE SKUPNOSTI IMP DO LIVAR

razpisuje prosta dela in naloge

DIREKTORJA KOMERCIJALNE SLUŽBE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba tehnične ali ekonomske smeri in štiri leta delovnih izkušenj
- da so z dosedanjim delom dokazali, da imajo organizacijske sposobnosti za vodenje
- znanje dveh svetovnih jezikov, enega aktivno; prednost ima kandidat z znanjem nemščine
- da ima zunanjetrgovinsko registracijo.

TOZD VZDRŽEVANJE IN PROIZVODNJA ORODIJ, n. sol. o. Ivančna gorica 91

objavlja prosta dela in naloge

TEHNOLOGA ZA IZDELAVO ORODIJ

Pogoji za sprejem:

- končana srednja šola strojne smeri in eno leto delovnih izkušenj v stroki (proučevanje materialov za izdelovanje orodij in razvijanje orodij v skladu z razvojem tehnologije)
- Kandidati morajo pisnim prijavam priložiti ustrezna dokazila o izpolnjevanju pogojev.

Prijave za razpisna dela in naloge sprejemamo v zaprtih kuvertah na naslov: IMP DO Livar Ivančna gorica, Ivančna gorica 91, z oznako „Za razpisno komisijo“ v 15 dneh po objavi v časopisu. Prijave za objavljena prosta dela in naloge prav tako pošljite na naslov IMP DO Livar Ivančna gorica v 15 dneh po objavi v časopisu.

Sprejeti kandidati bodo opravljali razpisna dela štiri leta do ponovne izbire, ostali kandidati pa bodo sprejeli za nedoločen čas, s poskusnim delom. Prijavljene kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v 10 dneh po opravljeni izbiri.

Delovna organizacija ima organiziran lasten avtobus na relaciji Ljubljana–Ivančna gorica in Dvor–Žužemberk–Ivančna gorica in Dobrnič–Radohova vas–Ivančna gorica.

62/5–83

Nuklearna elektrarna Krško v ustanavljanju, 68270 Krško,

objavlja prosta dela in naloge:

VZDRŽEVALCA – DVIGALNIČARJA

Pogoji:

- VKV strojni ključavničar
- 12 mesecev delovnih izkušenj
- poskusno delo 3 mesece

Kandidati naj pošljejo svoje vloge v 15 dneh po dnevu objave.

Odgovore bodo kandidati prejeli v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

Zdravnik odklonil zdravljenje?

Kako se je godilo J. Potokarju, ko je iskal zdravje pri črnomaljskih zdravnikih

V začetku lanskega decembra sem šel k zdravniku dr. Kati Paunovi, ki me je poslala na obsevanje. Boleham namreč zaradi deformacij hrbtenice in sem lani prebil 3 mesece v bolnišnici. Po obsevanju sem se vrnil k zdravnici in ji povedal, da mi ni nič boljše ter jo prosil za injekcije za olajšanje bolečin. Injekcije je odklonila, poslala pa me je v novo-meško bolnišnico, kjer me zaradi zasedenosti niso mogli sprejeti, pač pa me je specialist dr. M. Lapanja poslal nazaj k zdravnici, naj me da v bolnišnico do pregleda pri ortopedu. Toda dr. Paunova me je namesto tega poslala na delo.

Na to nisem mogel pristati. Zdravnica me je poslala k zdravniku dr. Z. Boriču, ki je prebral specialitovo sporočilo in mi zapisal bolniški stalez do 6. januarja, ko naj bi šel k ortopedu. Takrat je v ordinaci-

jo prišla dr. Kata Paun in ga poklicala ven. Ko se je vrnil, je prečrtal vse, kar je prej napisal. Še isti dan sem šel v Novo mesto k specialistu dr. Lapanji, ki mi je zatrdil, da mora splošni zdravnik upoštevati njegova

navodila. Naslednji dan sem šel ponovno k zdravniku, ki pa me je poslal na delo.

Zgodba se nadaljuje 14. januarja, ko sem od ortopeda dobil dokument, naj bi šel na razgibanje hrbtenice. Zdravnik dr. Borič je to odklonil in me poslal na delo, čeprav nisem bil splošen, češ da sem doma opravljal težka fizična dela.

V tridesetih letih delovne dobe nisem ostal noben dan neopravičeno doma, zdaj pa sem izostal od dela zaradi nerazumljivega ravnanja zdravnikov v Črnomlju. Čeprav sem Rom, sem vendar človek kot drugi državljani.

JANEZ POTOKAR
Lokve

NEZAŠČITEN SPOMENIK

Prelita kri je temelj svobode. Tako piše na spomeniku padlih slovenskih in hrvaških borcev v Adlešičih. Včasih so spomenik in grobnico čez zimo pokrili in tako zaščitili, danes pa pločevina leži dobrih 10 metrov od spomenika. Ali krajevna skupnost, ki je na svojem območju dolžna skrbeti za spomenike, tega ne vidi? Kako gleda na to osem uslužbencev, ki imajo svoje delovno mesto in dokaj dobre delovne razmere v neposredni bližini spomenika?

DVOJE PREDAVANJ

Med zimskimi počitnicami je OO ZSMS Prečna pripravila dvoje predavanj, katerih se je udeležilo veliko krajanov. Obakrat je govoril Ivan Somrak, najprej o bojih med NOB na območju krajevnih skupnosti, nato pa še o svojih doživljenjskih v času, ko je bil član varnostne službe maršala Tita.

Obelisk, kipi in spomenik

Taka spominska obeležja bo Metlika dobila predvidoma 4. julija letos – Borcem spominske medalje

Predvidoma 4. julija letos bo v Metliki proslava ob 40-letnici 7. korpusa, njegovih divizij in brigad pa oficirske šole slovenskega Glavnega štaba. Proslava bo priložnost za odkritje obeliska bratstva in enotnosti, štirih doprskih kipov narodnih herojev, pred nekdanjo metliško šolo, kjer je med vojno delovala oficirska šola, pa bodo odkrili spomenik, ki bo simboliziral vojaško šolstvo NOV in POS.

Da bi uresničili omenjeno, so lani imenovali poseben odbor. Ta se je 22. januarja sestel v Metliki, člani so se dogovorili za naloge, ki jih morajo opraviti. Lokacijo za spominska obeležja in ureditev okolice je predvidel arhitekt Jože Koželj. Obelisk bo posvečen paradi partizanskih enot Slovenije, Hrvaške in Bosne, ki je bila v Metliki julija 1944. S kipi bodo upodobljeni narodni heroji Ilija Badovinac, Janko Brodarič in Martin Južina, za kip še živčnega Cirila Hočevarja pa bo pripravljen podstavek. Na spomeniku vojaškemu šolstvu bo polje, obdano s klaskom in lovrom, sredi poletja bosta knjiga in puška, za ustrezno besedilo pa bo poskrbel pisatelj Tone Svetina. Denar za spominska obeležja je v glavnem že zagotovljen, za ureditev okolice pa bodo poskrbeli postopoma do leta 1990.

Na proslavi bodo 4. julija borcem Belokranjske čete podelili spomin-

ske medalje, predavatelji iz vojnega časa in drugi, ki so zaslužni za vojaško šolstvo, pa bodo prejeli spominske značke in plakete.

BRANKO BLENKUS

NALOGE SO RAZDELJENE – Na posnetku so člani odbora, ki bo poskrbel, da bo Metlika do 4. julija dobila več novih spominskih obeležij.

V spomin Branku Raduloviću

Izgubili smo še enega borca iz sosednje republike, ki se je že leta 1942 odločil bojevati se med slovenskimi partizani. Na Trebelnem je 4. septembra 1942 stal v zboru skupaj z borci Krškega in Zapadno-Dolenjskega odreda, ko je Aleš Bebler, namestnik komandanta Glavnega štaba slovenske partizanske vojske, ustanovil Gubčevce brigade. Dolgo, tja do marca 1944, je ostal med gubčevci in opravljal dolžnosti politkomisarja bataljona in brigade. Čeprav nerad, je brigado in številne prijatelje zapustil, ker je bil premeščen v 9. brigado za pomočnika politkomisarja brigade. Pozneje je odšel na Gorenjsko in postal komandant bataljona v Kokrškem odredu, kjer je dočkal osvoboditev.

Branko se je rodil 22. oktobra 1910 na Sušaku kot sin delavca. Družina se je večkrat selila iz kraja v kraj in je zato obiskoval osnovno šolo v Koprivnici, Našičih in Djurdjenovcu. V Beogradu se je izučil za sodarja, nato pa se je zaposlil v tovarni olja v Zagrebu. Tu se je vključil v sindikalno organizacijo in bil med organizatorji številnih stavk. Zaradi aktivnosti v delavskem gibanju je bil preganjan, večkrat od-

S SEJE OK ZRVS V KOČEVJU

Na nedavni seji kočevske občinske konference ZRVS so delegati krajevnih organizacij obravnavali in sprejeli delovni program za letos. Posebno skrb bodo posvetili strokovnemu izpopolnjevanju rezervnega starejšega kadra, v ta namen bodo pripravili več predavanj in taktičnih vaj. Ugotovili so, da so v organizacijah ZRVS že do zdaj stori- li veliko za vključevanje članov v družbenopolitične organizacije in delegacije, med članstvo ZRVS pa bodo poslej sprejeli tudi tiste, ki sicer niso rezervni starešine, a opravljajo odgovorne vojaške naloge v krajevni skupnosti ali občini. Dogovorili so se tudi, da bodo večjo skrb posvetili predlaganju rezervnih starešin za napredovanja in odlikovanja.

pisma
in
odmevi

Ni črna gradnja

Odgovor neke Majde na prispevek v prejšnjem DL

Sredi vasi Rodine, ki spada v KS Talčji vrh stoji majhna nadomestna zidanka, ki je očitno nekaterim vaščanom trn v peti, kot lahko sklepam iz pisma KS uredništvu Dolenjskega lista in iz zapisa v 4. št. Gre za netočnosti in neresnice.

Pri SO Črnomelj bi se pisci lahko pozanimali in dobili informacije, da ne gre za vikend, marveč za nadomestno zidnico in da ne gre za črno gradnjo, saj je bilo gradbeno dovoljenje zadnje izdano 4. aprila 1979. Tudi škarp, ki je pol metra oddaljena od ceste, ne bo v napoto pri razširitvi zdaj 3 m široke ceste, razen seveda, če ne mislijo graditi magistralske skozi našo hribovito vas.

Kaj ko bi se pisci raje pozanimali, kako je z njimi, če se morda pri njih ne skrivajo črne gradnje (škarpe, skednji, gaze)? Tudi sosedu nasproti moje zidnice najbrž ne bi bilo treba škarpe postaviti na cesto.

Javno opozarjam tiste, ki širijo lažne podatke, naj se ne sklicujejo na KS. Sklep krajevnih skupnosti ni stvar le nekaj ljudi, če o njem niso seznanjeni vsi krajan. Na svoji zemlji hočem imeti mir.

NEKA MAJDA

66 SE JIH JE NAUČILO SMUČATI – Semiški smučarski klub Iskra je za šolarje v Črmošnjicah pripravil smučarski tečaj. Kljub pomanjkanju snega sta se v dveh tednih izvrstili dve izmenični tečajniki. 66 pionirjev je obvladalo vse osnove smučanja, zaostajali niso niti oni, ki so prvič stopili na smuči. Vsi si še želijo podobnih učnih ur, mnogim pa je žal, da jim tečaja ni uspelo izvesti tudi za odrasle. (MIRO ČATOVIČ)

MLADI DOPIŠNIK

MLADINSKA BRIGADA LETOS NA KOBANSKO

V občinski konferenci ZSMS v Črnomlju so začeli evidentirati brigadirje za mladinsko delovno brigado Milke Šobar-Nataše, ki se bo letos udeležila MDA Kobansko 83, in sicer v drugi izmeni, torej od 17. julija do 6. avgusta. Pri evidentiranju bodo težili zlasti za tem, da bi se v MDB vključilo čimveč študentov, študentov, zlasti Titovih, ter delavcev iz tistih delovnih organizacij, ki doslej še niso pošiljale mladih na delovne akcije.

PREDAVANJE O GRČIJI

Osnovna organizacija ZSMS Drska v Novem mestu bo v soboto, 5. februarja ob 16. uri, priredila na Šegovi 12 predavanje Marinke Dražanarič o klasični Grčiji.

moj otrok je drugačen

Kdo s prilagojenim programom?

V zadnjem sestavku smo napisali, da se lažje duševno nezadostno razviti otroci šolajo in usposablajo na šolah s prilagojenim programom (bivše posebne šole). Šolanje na teh šolah je prav tako osemletno in poteka po skrajšanem predmetniku in po prilagojenem učnem programu. Na teh šolah se ne učijo tujega jezika, učni program pa je le okvirno predpisan, je elastičen in se prilagodi sposobnostim otrok. Razredi na šolah s prilagojenim programom so po številu učencev v razredu bistveno manjši, da je možno več individualizacije v učnem procesu, več možnosti za razvijanje telesnih in duševnih sposobnosti in več možnosti za skupno in individualno korekcijo otrokovih okrnjenih sposobnosti in različnih motenj.

Poudarek pri šolanju teh otrok je na splošni socializaciji otroka, na razvijanju ročnih spretnosti, šola s prilagojenim programom naj bi otroka naučila brati, pisati in osnovnih računskih operacij. Otroci naj bi med osemletnim šolanjem spoznal sebe, vsakdanja opravila, bližnje in daljne okolice, naravne pojave in zakonitosti in dobil osnovna znanja iz zemljepisa in zgodovine. Maksimalno se skušajo razviti pri otroku umske in telesne sposobnosti. Pri osvajanju in razumevanju zvez med odnosi in pojavi in pri pridobivanju novih pojmov ter za razumevanje le-teh je za te otroke potrebno več časa, več konkretnega ponazarjanja, utrjevanja in ponavljanja.

Pri osvajanju znanja se učitelji na šolah s prilagojenim programom poslužujejo več konkretnih ogledov predmetov in pojavov, več ekskurzij, več didaktičnega materiala v razredu, več avdiovizualnih sredstev itd. Pri tem je posebno važno to, da učenci učno snov razumevajo in da so sposobni pridobiti znanje praktično uporabiti v vsakdanjem življenju, ne pa da snov le mehanično osvojijo.

Poleg skupinskega pouka v razredu so otroci na teh šolah pogosto deležni posebnih korektivnih oblik individualne obravnave za odpravo ali ublažitve motenj, npr.: fizioterapije, korektivne gimnastike, muzikoterapije, ritmike, govornih vaj itd. Učitelji na šolah s prilagojenim programom imajo specialno pedagoško izobrazbo za delo z otroki, motenimi v razvoju, in so poleg tega, da so učitelji, obenem tudi otrokovi terapevti.

Otroci se na šolah s prilagojenim programom lahko vsolajo že v predšolske oddelke, običajno pa v prvi razred, ali pa se preselijo tudi kasneje iz redne šole, ker ne zmorejo več programa, ki je prilagojen vsaj za poprečne otroke. Po četrtem razredu šolanja v redni šoli preseljanje na šolo s prilagojenim programom običajno ni več primerno. Kljub temu pa včasih priporočamo preseljanje tudi v tej starosti, če je to za otroka bolj ugodno, če je otrok v redni šoli postal hudo čustveno moten zaradi neuspešnosti in kljub vsestranski pomoči ne more napredovati v višji razred.

VLADIMIR BITENC, defektolog

MALA ŠOLA NA SUHORJU

V torek se je na osnovni šoli na Suhorju začela mala šola, ki jo letos obiskuje 17 otrok iz krajevnih skupnosti Suhor in Gurgorje, letos pa jo prvič organizira metliški vrtec, ki je priskrbel tudi učiteljico. Pouk poteka trikrat na teden in traja od 12. do 15. ure.

BOGATO DARILO POKROVITELJA

Ob nedavni 30-letnici delovne organizacije Jugotekstil-Impex, ki je že 23. leto zgradila pokroviteljska podružnične osnovne šole na Suhorju, so na proslavi v Cankarjevem domu v Ljubljani nastopili tudi suhorski šolarji in navdušili s svojim programom. Ob tej priložnosti je kolektiv Jugotekstila-Impexa suhorski šoli podaril 100.000 dinarjev. S tem denarjem bo šola povsem na novo opremljena učilnico (tri so že prej, prav tako z veliko pomočjo pokrovitelja) in še bo ostal denar za nakup učil.

VINIŠKI GASILCI GONILNA SILA

Viniški gasilci so na nedavnem občnem zboru kritično ocenili delo v preteklem letu. Samokritike so bili še kako potrebni, saj se v minulim letu niso udeležili nekaj gasilskih tekmovanj. Sicer pa so gasilci še vedno gonilna sila v krajevni skupnosti, poleg tega pa so tako rekoč edini, ki občasno prirejajo plesne ter tako vsaj kdaj pa kdaj poskrbijo za zabavo krajanov. V gasilskem društvu, za katerega je značilno, da ima veliko članov iz sosednje Hrvaške, so začeli razmišljati tudi o gradnji orodjarne, ki bi jo prizidali h gasilskemu domu, kupiti pa bodo morali tudi novo cisterno za vodo.

TREBANJSKI „KRIŽEMKRAŽ“

Za danes so v Trebnjem pripravili prvo prireditev otroške ustvarjalnosti pod naslovom „Križemkraž“. Podobne prireditve naj bi se poslej izvrstile vsak mesec. S trebanjsko skupino bodo predvidoma gostovali po krajevnih skupnostih.

GASILCI SE IZOBRAŽUJEJO

V sevniškem gasilskem domu je ob koncu tedna nadvse živahno. Usposablajo namreč gasilce iz vse občine za naloge v operativni, od izprašanih gasilcev do podčastnikov. V celoti bo šlo skozi te tečaje kar okrog 150 gasilcev.

emona hoteli / ljubljana

tozd terme čatež

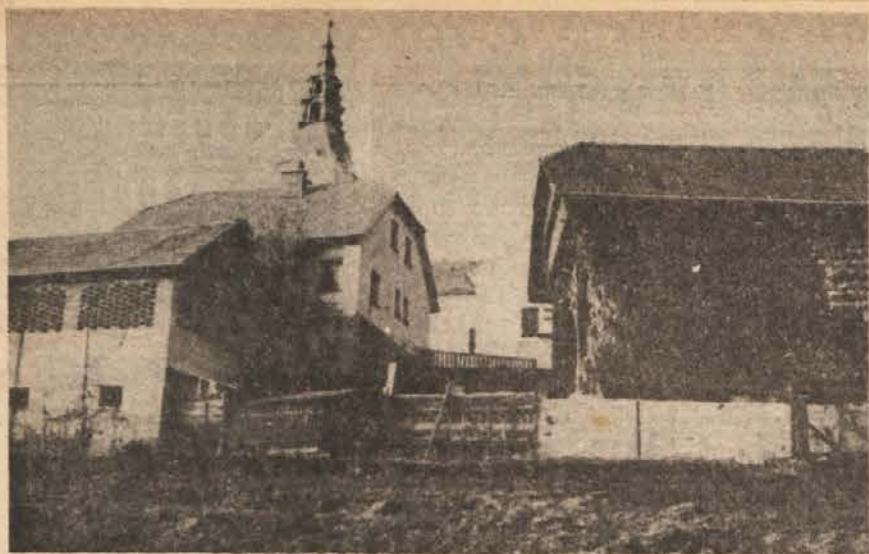
vabi na

VELIKO PUSTOVANJE 12. februarja
v hotelih TERME IN GRAD MOKRICE!

- Obilo zabave s programom
- bogate nagrade za najboljše maske
- vstopnina s konzumacijo 800,00 din
- predplačilo in rezervacije v hotelu Terme in hotelu Grad Mokrice.
- Maske imajo prost vstop

PUSTNO RAJANJE 15. februarja
v hotelu GRAD MOKRICE – vstopnine ni!

hotel TERME, tel. (068)610-10, 610-11, 618-11
hotel GRAD MOKRICE, tel. (068) 695-00, 695-01

uredništvo v gosteh:
TREBELNO

bodočnost brez pravega poleta

Redko se zgodi, da na naša uredništva v gosteh pridejo tudi vodilni ljudje iz občine. Zato smo bili novinarji Dolenjskega lista Marjan Bauer, Zdenka Lindič-Dragaš in Jože Simčič na neki način prijetno presenečeni, ko so se hkrati z nami znašli v osnovni šoli na Trebelnem tudi podpredsednik trebanjskega izvršnega sveta Tone Gole, sekretar občinske konference SZDL Nace Sila, sekretar občinske skupščine Tomaž Plazar in direktor Kmetijske zadruge Trebnje Drago Kotar. Kot da so že s svojo prisotnostjo hoteli pokazati, da je v občini veliko zanimanja za to manj razvito krajevno skupnost. Po drugi strani smo se bali, da bodo tamkajšnji krajanji zaradi tega manj zgovorni in da ne bodo brez dlake na jeziku spregovorili o težavah, ki jih tarejo. A ta strah je bil odveč.

Če pogledamo v zgodovino kraja, po katerem se imenuje krajevna skupnost Trebelno, zvedo, da je to stara naselbina. Trebelska fara se omenja že leta 1248, pouk v osnovni šoli pa se je tu začel leta 1810. Iz polpretekle zgodovine je važen podatek, da je bila v gozdu pri Trebelnem leta 1942 ustanovljena Gubčeva brigada. Krajevni leksikon piše, da so tu celo za živinorejo slabe možnosti, ker primanjkuje travnikov, za poljedelstvo pa so zlasti v višjih predelih te krajevne skupnosti razmere še slabše. Življenje v trebanjskih hribih res že od nekdaj ni bilo lahko.

OBRAT BI ODPRAVIL VOZAČE

Nas je zanimalo predvsem, kaj se je tu spremenilo v zadnjih osmih letih, kolikor je minilo od našega prvega obiska na Trebelnem. Po besedah predsednika sveta krajevne skupnosti Janeza Miklavčiča se v tej krajevni skupnosti še vedno najbolj ubadajo s cestami. Resda je bila leta 1980 rekonstruirana cesta med Mokronogom in Trebelnim, a poleg te, brzkone najpomembnejše povezave z občinskim središčem je še več drugih, ki terjajo vzdrževanje in obnovo. Toda denarja manjka na vseh koncih in krajih. Krajanji si želijo tudi manjši obrat, ki bi dal delo tistim, ki se sicer vozijo celo v Ljubljano. Prostor naj bi bil na voljo v stari šoli. Dogovori okrog obrata so že bili, a z njim doslej ni nič. Prav tako Trebeljani upravičeno tožijo, da nimajo niti ene redne avtobusne povezave na svojem območju, da nimajo razvitega ptt omrežja, pogrešajo pa tudi gostilno.

Drago Gorenc se vozi na delo v trebanjski Trimo, zato tudi sam še kako občuti „cestno problematiko“. A v primerjavi s prejšnjimi leti, ko se krajanji niso in niso sami lotevali reševanja svojih težav, so zdaj opravili

veliko dela pri popravilu ceste od spomenika Gubčevi brigadi proti Ornuški vasi. Naredili so preko 1.200 prostovoljnih delovnih ur, sami so zgradili most itd. Toda kaj pomaga vsa pripravljenost na delo, ko pa morajo tudi po dve uri peščiti do prvega javnega prevoza. Nimajo pač vsi avtomobila.

To daje vtis, da pri Trebeljanih prevladuje sama črnogledost, bi bil prav gotovo napačen. Jože Saje meni, da pri njih res ni vse tako, kot bi si želeli, a v zadnjih osmih letih je bilo veliko narejenega na cestah, pri vodovodih, elektrifikaciji. Trebeljani pa bi naredili še več, če bi se kdo prej spomnil krajevnega samoprispevka, ki so ga uvedli med zadnjimi v trebanjski občini.

KMETJE IN POLPROLETARCI

Ljubljanski Litostroj reže kruh marsikateremu Trebeljanu, Vinku Udovcu že 22 let. Kljub temu da je bil zaradi vožnje in dela v Ljubljani odsoten tudi po polovico dneva, je štiri leta delal kot tajnik krajevne skupnosti, celih osem pa tudi kot član sveta. Bil je osebno nekoliko bolj požrtvovalen, medtem ko marsikdo v krajevni skupnosti prav zaradi prevelike odsotnosti iz domačih krajev ne more poprijeti tako, kot bi želel ali hotel. Vzrok temu je še velika raztresenost naselij, saj šteje krajevna skupnost med največje v občini.

Ljudje s Trebelnega so večinoma kmetje ali polproletarci. Zaposlenih je 361 krajanov, od tega le 155 v domači občini. Drago Kotar, direktor Kmetijske zadruge Trebnje, je povedal, da je bilo v zadnjih letih v tamkajšnje kmetijstvo vloženo veliko denarja, okrog 3 milijarde starih dinarjev, kar se zaradi pridonosti kmetov bogato obrestuje. Proizvodnja mleka – letno ga namolžejo 700 tisoč litrov – je vsako leto večja, prav tako prireja mesa. Zal so sedaj pogoji za najemanje kreditov slabši in kmetje se zanje ne odločajo več tako številčno. Toda prihodnost trebanjske krajevne skupnosti je v kmetijstvu, saj na industrijski obrat ni računati. Da so se razmere v zadnjih letih izboljšale tudi za kmete, je pritril Ivan Krivic, kmet iz Češnjic. Kdor je bil voljan delati, kdor se je zanimal za možnosti, ki jih je ponujala zadruga, je lahko veliko vlagal. Tudi sam je v zadnjih letih zgradil hlev, silos in si nakupil stroje.

SAMOPAŠNA ZADRUGA IN VETERINAR

Slišali pa smo tudi čisto drugačna mnenja; da Kmetijska zadruga Trebnje

nima prevelikega razumevanja za tukajšnje kmete. Čeprav spada Trebelno med nerazvite in da kmetje zaradi te samovolje veliko izgube pri premijah in posojilih. Posebno poglavje je odkup živine za meso. Živali stehajo in ocenijo, koliko mesa naj bi imela. Potem moraš pročitati, kaj počne zadruga s tem mesom in koliko ga je v resnici bilo, nikoli ne zveš. Ko je hotel eden od rejcev od blizu videti, koliko mesa bo dalo njegovo živinče, so ga odgnali, češ da zanj nimajo bele halje, brez katere ni vstopa. Še dobro, da živali ni okužil med dolgotrajnim pitanjem!

Nihče več se ne čudi, da gre precej živine s tega območja na črno na Hrvaško, kjer so odkupne cene bolj „razvite“. Precej hudih besed je bilo izrečenih na račun veterinarja in osemenjevalca, s katerim (milo rečeno) sploh niso zadovoljni. Bojda se pretepa s strankami, od njegovega dela ni haska, uspeh osemenjevanja je veliko slabši kot za časa njegovega predhodnika. Vsi bi bili zelo veseli, če bi jim poslali drugega človeka, saj se dela, če medčloveške odnose odmislimo, velika gospodarska škoda.

Med stvarmi, s katerimi Trebeljani niso zadovoljni, je tudi elektrika. Decembra se je zgodilo, da so bili kar 4 dni brez nje, zmrzovale skrini so se čisto odtajale, škoda je bila velika. Da elektrike ni dan ali dva, pa je na Trebelnem dokaj normalen pojav. Za počasno odpravljanje napak na omrežju krivijo ljudje mokronoško podružnico Elektra Krško, ki jih oskrbuje z elektriko. Ko štiri dni ni bilo toka, so se v Mokronogu zganili šele tedaj, ko so jih dobobra okrcali iz krške centra-le.

Stane Miklič, Albin Florjančič in Alojz Papež so govorili še o celodnevni šoli v Mokronogu. Na Trebelnem in v Jelševcu imajo skupaj štiri nižje razrede osemletke, po učence višjih razredov prihaja vsak dan avtobus. Otroci morajo na pot ob peti uri zjutraj, domov pridejo ob peti uri popoldne. V šoli ali na poti v šolo in domov so 12 ur. Noben delavec nima tako napornega delavnika. Ko so v Mokronogu ustanovljali celodnevno šolo, so medeno obljubljali, da se ne bo treba šolarjem doma prav nič učiti, da ne bo nihče zaostal itd. Realnost je daleč od obljub. Šolarji, ki so ves dan zdoma, se nimajo kdaj učiti kmečkih opravil, čeprav bodo – službo je kljub končanim šolam vse težje dobiti – skorajda zanesljivo kmetje ali polproletarci. Šolske in druge oblasti se ne potrjujejo niti toliko, da bi s prevozi v šolo „kolobarili“. Po šolarje s Trebelnega pride avtobus najprej, domov jih odpelje zadnje. Tudi s samo mokronoško šolo ni vse v najlepšem

redu. Ravnateljja dobe zelo težko in še to ne prav za dolgo.

MLADO NEZADOVOLJSTVO

Nadvse razveseljiva in že kar osupljiva je bila udeležba mladih na našem uredništvu v gosteh. Kar 11 jih je prišlo, ki so bili pripravljene spregovoriti o svojem življenju, delu in problemih, ki jih tarejo kot mladince in prebivalce Trebelnega. In niso imeli malo povedati. Med najbolj zgovornimi so bili Elizabeta Grebenc, Marjan Dragan in Branko Zore, sem in tja pa so vskočili tudi drugi, da ja ne bi česa pozabili. V krajevni skupnosti imajo tri mladinske organizacije: na Trebelnem, ki deluje 8 let, organizaciji v Štatenberku in Veliki Strmici pa sta začeli delati letos. Vzrok za „odcepitve“ slednjih dveh so predvsem velike razdalje, ki so jih morali premagovati, če so hoteli priti vsi skupaj. Dobivajo pa se radi, saj tu ni nobene zabave. Še v gostilno ne morejo, saj nimajo nobene. Trebeljanska mladina se dobiva ob sobotah na sestankih, ki jih večkrat zaključijo s plesom. Svoj prostor so si uredili v stari šoli, kjer še sedaj zaigrano namizni tenis, včasih pa so tudi precej šahirali in igrali mali nogomet. Med njihovo redno dejavnost bi lahko uvrstili tudi različne delovne akcije. Kar takoj so se pohvalili z zelo dobrim sodelovanjem z gasilskimi društvi v krajevni skupnosti. Veliko mladih je gasilcev, na Trebelnem naj bi v kratkem ustanovili tudi pionirsko gasilsko desetino, ostali dve mladinski organizaciji pa sta dobili prostore prav v gasilskem domu. Nasprotno niso našli besede pohvale za sodelovanje z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in društvi v krajevni skupnosti, ki sploh ne delajo. Občinska vodstva to dobro vedo, a nič ne storijo. Sodelovanje s šolo zaživi le ob praznovah. Sicer pa, kaj bi pričakovali: otrok ni veliko, na Trebelnem sta le prva dva razreda osemletke, ostale pa vozijo v Mokronog. Sedaj hočejo mladi ustanoviti kulturno sekcijo, če jim bo kulturna skupnost pomagala s kakšnim dinarjem. S članarino se namreč ne nabere dovolj sredstev, da bi si kaj kupili, drugih virov pa ni in ni.

EKONOMIST PRESLAB ZA PISARČKA?

Tudi mladi so omenili problem prevozov. Trebelno povezujejo z drugimi kraji le delavski avtobusi Trima, IMV in Iskre (prav zaradi tega je v omenjenih delovnih organizacijah zaposlenih največ tukajšnjih ljudi) ter šolski avtobus. Vsi ti za druge ljudi nimajo prostora, do katerekoli redne avtobusne zveze pa je najmanj uro in pol hoda. Omenjali so, da bi bilo treba urediti krajšo cestno povezavo s Treb-

njem preko Poljan, prav tako pa tudi z Novim mestom. O prvi se pogovarjajo že od leta 1975. Menda so bila nakazana celo že neka sredstva, a iz tega ni nič. Prav tako je bila že pred leti akcija za napeljavo telefona, ki je sedaj samo na pošti, ne vedno dostopen, tako da še zdravnika ne morejo poklicati v nujnem primeru. Ljudje so bili za, a je vse zastalo. Vodovod v Bogneči vasi so sprva naredili komaj na pol zaradi spraznjene blagajne. Dokončali so ga šele – z denarno pomočjo občine – ko je bilo tu treba odkriti spominsko ploščo. Še so naštevati. Primerov, kako veliko načrtujejo, naredijo pa le na pol, ker vedno zmanjka denarja, namreč ni malo. Posebno so se razburjali, da niti za lanskoletni veliki praznik v počastitev 40-letnice ustanovitve Gubčeve brigade razen spomenika niso mogli odkriti nič drugega. Jezi jih nerazvitost. Zanje valijo velik del krivde na občino. Poleg tega, pravijo, v krajevni skupnosti ni prave gonilne sile, ni povezanosti. V vodstvu, na vseh funkcijah se menja le nekaj ljudi, ki mladim očitno ne zaupajo, jih ne pustijo zraven, čeprav so pripravljene delati. Punce imajo ekonomsko šolo, med njimi so mladi diplomirani ekonomisti itd., pa jim ne zaupajo niti tajniških in knjigovodskih poslov za krajevno skupnost.

Mlade stalno samo kritizirajo, čeprav marsikaj naredi in bi radi še več. Ko se je urejalo igrišče pri šoli, je delala in zbirala denar mladina. Lani so prošli za denar, da bi v celoti obnovili staro šolo, a krajevna skupnost jim ga ni dala. Potem so uredili samo svoje prostore, krajevna skupnost pa še sedaj prosi okrog ljudi prostor za sestanke. Nihče jih ni videl, ko so urejali partizanski grob, sodelovali v vaji Sava 82. Starejši jih vidijo le, ko za ples nekoliko glasneje navijejo glasbo.

Kljub vsemu temu ta kmečki podmladek skoraj ne zapušča trebeljanskih hribov. Čeprav se je število prebivalstva v osmih letih, kolikor je minilo od našega prvega obiska, zmanjšalo za okrog 100 – danes šteje krajevna skupnost 1.408 prebivalcev – pravega odseljevanja danes ni veliko. Tudi v prihodnje ga ne bo, pravijo mladi, ki se sicer šolajo in vozijo na delo v tovarne, še posebno, ker so lastniki kmetij večinoma razmeroma mladi in še pri močeh, pa tudi zemlja ni posebno dorežljiva. A ne glede na to, da kmetijstvo ne daje pravega dohodka, da so davki veliki in zemlja hribovita, kar otežuje strojno obdelavo – Branko Zore je na pol v šali dejal, da je na njihovi 17 hektarov veliki kmetiji ravno samo na mizi – za naslednike kmetij čez leta ne bo problema, saj jih večina mladih ne misli zapustiti.

Franc Blažič Alojz Papež Marjan Praznik Albin Florjančič Stane Miklič Vinko Udovc Janez Miklavčič Alojz Saje
Marjan Dragan Anton Grabnar Drago Gorenc Elizabeta Grebenc Anton Kocjan Viljem Starič Jože Saje Ivan Krivic

Projektira in slika

Arhitekta Miška Sibila, Pionirjevega projektanta, kot likovnika najbolj zanimajo vedute starih mest

V Jakšetovi gostilni na Drski je že nekaj tednov na ogled pet slik, katerih avtor je dipl. ing. arh. Miško Sibila iz Pionirjevega projektivnega biroja. Razstava, ki je po obsegu sicer dokaj skromna, naj bi potrdila mnenja, da likovna dela lahko spodobno zaživijo tudi zunaj galerij oziroma konvencionalnih okolij. Sicer pa je Sibila s svojimi deli že prej nekajkrat stopil v javnost. Med drugim je že trikrat razstavljal v okviru kulturnih dnevov slovenskih gradincev, in sicer v Slo-

venjgradu, Novem mestu in Ljubljani.

Ustvarja predvsem v grafiki in pravi, da je ta vrsta še najbližja njegovemu poklicnemu delu – projektiranju. Izdeluje načrte za stanovanjske, industrijske in poslovne objekte. Zadnje njegovo večje delo je nova zavarovalnica Triglav v Novem mestu, sicer pa je spodobne stavbe projektiral tudi v Krškem, Metliki in drugod. Pri Pionirju je zaposlen od februarja 1975, prišel je iz Zagreba, kjer je diplomiral. Slikal in risal je že med študijem, k temu pa ga je zlasti spodbujal

prof. Vaništa, ki se je sam uveljavil kot grafik.

„Kot likovnika, če se smem tako imenovati, me zanima zlasti odnos med svetlobo in senco oziroma tako imenovana tretja dimenzija na ploskvi, ki jo poskušam dobiti z niansiranjem ene – črne barve. Ta reč me tako zanima, da čajem novo dimenzijo narisanim objektom, tako da posnemam fasade. Z drugimi besedami povedano, dosežem, da postane objekt že na papirju plastičen, otipljivejši, pripoveduje arhitekt Sibila.

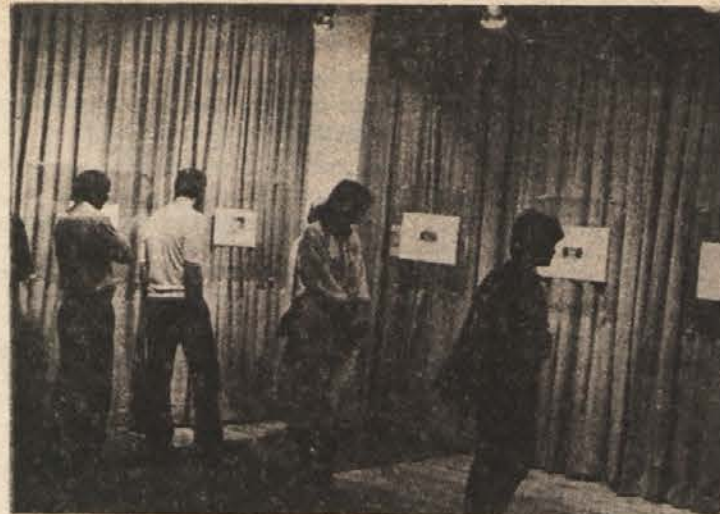
Poklicno delo ima zelo rad, a ga nekako utesnjuje. Zmanjkuje mu časa, da bi projekt končal tako, kot bi ga rad kot likovnik – grafik. Zato si da duška v prostem času. Riše predvsem vedute, rad pa se ustavlja pred arhitektonsko zanimivimi hišami in jih upodobi. Zanima ga sleherni detajl, še zlasti sence na isto-barvnih strehah. Uporablja pretežno oglje, ker z njim dosega večje učinke, včasih mu zadošča svinčnik.

„Delam bolj počasi, največkrat pa tedaj, kadar me projektiranje ne zadovolji v celoti. V kratkem času napravim več slik, potem pa dolgo nič. Uživam, dokler ustvarjam, potem se mi zdi slika nekako tuja. Ne vem, zakaj, a je tako, da me pogled na lastno delo ne vznemirja. Sem premalo kritičen?“

Arhitekt Miško Sibila se zaveda, da kot likovnik še nima večjih pomembnejših dosežkov. Do zdaj je sicer delal kot samouk, v likovno teorijo se ni poglobljal. Zaveda pa se, da bo brez trdnega znanja težko napredoval. Že lani se je odločil, da bo obiskoval likovni seminar, ki ga je priredila skupina Vladimirja Lamuta za svoje člane. Mika ga, da bi se udeležil letošnje šole za slikarje začetnike. „Če bo spet v Novem mestu, bom skoraj zagotovo zraven,“ se je odločil.

I. Z.

Več kot 400 pedagoških delavcev iz novomeške občine se je udeležilo seminarja, ki sta ga 28. januarja v novomeškem Domu JLA pripravili občinska izobraževalna skupnost in komisija za idejna vprašanja vzgoje, izobraževanja, kulture in znanosti pri občinskem komiteju ZK. O vlogi in pomenu mladinske organizacije v osnovnih in srednjih šolah je govoril Andrej Brvar, predsednik republiške konference ZSMS, o današnjem uveljavljanju revolucionarnih tradicij izpred 40 let je udeležencem seminarja govoril Bogdan Osolnik, predsednik novomeškega izvršnega sveta Franci Borsan pa je govoril o gospodarstvu in družbenih dejavnostih v novomeški občini v letu 1983. Ob koncu je Dare Ulaga, član Prešernovega gledališča iz Kranja, izvedel Partljičevo monodramo „Nekoč in danes“.

VEČ LIKOVNIH PRIREDITEV – V okviru prireditev, s katerimi bodo na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju počastili letošnji slovenski kulturni praznik, bo tudi več likovnih razstav. Žal v Kostanjevici, kjer je svojčas skrbel za prireditev Dolenjski kulturni festival in od koder je pričujoči posnetek – iz Lamutovega likovnega salona, kaj takega letos v prazničnih dneh ne bo videti.

Praznični dnevi naše kulture

V naših regijah že ta teden številne kulturne prireditve v počastitev 8. februarja – V vseh občinah bodo nastopi domačih ljubiteljskih kulturnih skupin

Na Dolenjskem, v Beli krajini, Posavju in na kočevsko-ribniškem območju bodo slovenski kulturni praznik tudi letos počastili s številnimi prireditvami v občinskih središčih, nekaterih krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah ter šolah. Skoraj povsod so pripravili programe z domačimi ustvarjalci in poustvarjalci, tako da bo 8. februar marsikje tudi praznik ljubiteljske kulture.

Nekaj prireditev je že za nami, saj so se tu in tam odločili program praznovanj raztegniti na več dni in celo več tednov. Nekaj nastopov je bilo že januarja, več jih je predvidenih za ta teden, pomembnejše pa se bodo zvrstile ali na sam praznik ali kakšen drug dan v prazničnem tednu. Sicer pa pogledimo, kaj so pripravili v posameznih občinah oziroma regijah!

• V NOVOMEŠKI OBČINI bosta dve večji prireditvi in obe v Novem mestu. V ponedeljek, 7. februarja ob 19. uri, bo v Kozinovi dvorani glasbene šole literarni večer, na katerem se bodo s svojimi deli predstavili naslednji člani nedavno ustanovljenega Literarnega kluba Dragotina Ketteja: Vladimir Bajc, Marjeta Dajčman, Marjanca Kočevar

– Colarič, Janez Kolenc, Milan Markelj in Ivan Zoran. Glasbeno spremljavo bodo pripravili učenci novomeške glasbene šole. Na sam praznik, v torek, 8. februarja, bo prireditev v Domu JLA, kjer se bodo občinstvu predstavili ustvarjalci in poustvarjalci iz IMV. Nastopili bodo mešani pevski zbor in literati, medtem ko bodo likovniki razstavili svoja dela v avli doma.

• V TREBNJEM začnejo praznični program uredničevati že jutri, ko se bo v kulturnem domu s svojo dejavnostjo prvič predstavilo javnosti KUD Pavel Golia. Nastopili bodo: nonet Carmen, mešani pevski zbor, dramska skupina in tamburaški orkester. V petek, 11. februarja, bo imela svojo prvo premiero (od treh predvidenih) dramska skupina KUD Pavel Golia. Uprizorila bo delo Toneta Partljiča „Taki smo, taki ste“. (Aprila bo premiera mladinskega dela Svetlane Makarovič „Hiša tete Barbare“, kasneje pa naj bi izvedli še angleško delo „Srečni dnevi“.)

• V ČRNOMLJU bo 5. februarja nastopil domači ženski pevski zbor s programom, ki ga je pripravil pod vodstvom novega pevovodje. Sam praznični program bodo pripravili kulturniki iz Semiča, Adlešičev in Tribuč.

• V METLIKI bodo kulturni praznik počastili s prireditvijo v hotelu Bela krajina, ki se je že večkrat izkazal kot primeren prostor za take prireditve. Tokrat bo prireditev v torek, 8. februarja, ob 19. uri, organizator pa ji je dal naslov „Na zdravje, France!“ Člani mladinskega kluba bodo recitali slovenske pisve pesmi in napitnice, na to vižo bo uglasen tudi nastop okteta Vitis, predstavili pa se bodo še tamburaši Kulturnega društva Ivan Navratil. Na prireditvi bodo prikazovali tudi diapozitive z lanskoletnega gostovanja metliške folklorne skupine v nemškem Lauterbachu.

• V RIBNIŠKI OBČINI so pripravili kar kulturni teden. Ze jutri ob 19. uri bo v Sodražici koncertiral ribniška pihalna godba, ki se ji bodo pridruživale pridužili domači tamburaši. V ponedeljek, 7. februarja, bo v Ribnici gostovalo SNG iz Ljubljane z delom Nika Grafenauerja „Nebotičniki, sedite“. Predstavi v Domu JLA bosta ob 10. in 11.30. Dopoldne ta dan bo spominska svečanost pri spominski plošči na nekdanji osnovni šoli v Šeškovi ulici, kjer je svoj čas dobival prvo „učenosť“ France Prešern. Prireditev bodo pripravili učenci in učitelji ribniške osnovne šole, ki je poimenovana po našem največjem pesniku. Zvečer bo zanimiva predstava v Domu JLA, kjer bodo ob 19. uri nastopili člani študentskega plesnega kluba Kazina iz Ljubljane. Skupina, v kateri nastopata tudi Lučka in Diana Drob-

NOVA RAZSTAVA PRI SLONU V GOSTEH

Jutri ob 18. uri bodo v novomeškem razstavišču Pri slonu v gosteh odprli novo fotografsko razstavo. S kolekcijo fotografij, posnetih v mestnem okolju, se bo ljubiteljem tovrstne umetnosti predstavil ljubljanski fotograf Janez Bogataj. To bo že druga letošnja prireditev v omenjenem razstavišču.

kultura in izobraževanje

Novi zakon nadomešča dva

O osnutku novega zakona javna razprava po občinah

Naslednje dni se bo v občinah začela javna obravnava osnutka zakona o kulturno-umetniških dejavnostih in o posredovanju kulturnih vrednot. Dokument je pripravil republiški izvršni svet oziroma komite za kulturo, to nalogo pa so dali zbori republiške skupščine julija lani, potem ko so soglasno sprejeli predlog za izdajo tega zakona.

Osnutek zajema vse kulturne dejavnosti, ki jih opravljajo kulturne organizacije združenega dela, razen tistih, ki so zakonodajno že urejene z zakonom o založništvu, zakonom o knjižničarstvu ter zakonom o naravnih in kulturnih dediščinah. Novi zakon bo nadomestil doslejšnji zakon o gledališčih in zakon o filmu. Seveda osnutek obravnava tudi radiodifuzne organizacije, kadar nastopajo v vlogi ustvarjalcev ali posredovalcev kulturnih vrednot.

Z omenjenim zakonom bodo določeni posebni pogoji za ustanavljanje kulturnih organizacij. V zvezi s tem bodo imele kulturne skupnosti ustanovitev potrditi ali zavrniti. Uvedeno bo sodelovanje delegatov v organih upravljanja kulturnih organizacij. Podobne pravice bodo dobili tudi kulturni ustvarjalci. Veliko prognoza bodo dobili tako imenovani programski sveti. Kot je razbrati iz zakonskega osnutka, bodo programski sveti obvezni posvetovalni organi svetov kulturnih organizacij. Za vse kinematografe je predviden skupen programski svet.

• Za pomembno določilo se nanaša na rabo jezika. Zakonski osnutek govori o obvezni rabi slovensčine pri pripravljanju ali posredovanju kulturne prireditve. Seveda je mišljena knjižna slovensčina, ne narečje.

Med drugim bo poslej za kulturne organizacije obvezno posneti, dokumentirati in ohranjati kulturno-umetniške dosežke.

PIREDITVE TUDI V MANJŠIH KRAJIH

V počastitev slovenskega kulturnega praznika bodo v kočevski občini kulturne prireditve tudi po krajevnih skupnostih, v šolah in kulturnih društvih. V Zeljnah bo v soboto, 5. februarja, nastopila folklorna skupina, ki jo vodi Cveto Križ, v Podpreski bodo razstavljali člani fotokluba Diana svoja fotografije. Praznovanju bo prilagojen tudi spored kočevskega kina.

DREVI SESTANEK LITERARNEGA KLUBA

Danes ob 18. uri bo v Študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu sestanek članov novoustanovljenega Literarnega kluba Dragotina Ketteja. Na njem bodo med drugim obravnavali delovni program, ki ga je pripravilo vodstvo kluba, literarni ustvarjalci pa bodo med drugim prebrali nekatera svoja novejša dela.

Mali kulturni barometer

JANUARSKI „BOREC“ – V januarjem „Borcu“, s katerim začne ta revija za zgodovino NOB in ohranjanje revolucionarnih tradicij svoj 35. letnik, je dr. Janko Prunk na uvodnem mestu prispeval daljši zapis o revolucionarju dr. Alešu Stanovniku, ki je padel pod fašističnimi strelji pred štiridesetimi leti v Gamozi jami. Med zgodovinsko gradivo se uvršča tudi članek „Krščanski socialisti in Delavska enotnost“ izpodb. peresa Staneta Kovarča. Bogat je literarni del tokratnega „Borca“. Zlasti preseneča pesniški cikel „Disonance pred viharjem“ Ivana Potrča. Širši javnosti do zdaj namreč ni bilo znano, da znani slovenski pisatelj in dramatik Ivan Potrč piše tudi poezijo. Vredno je prebrati tudi druge prispevke, še zlasti „Moč revolucionarne besede“ dr. Franceta Vrege in razdelku „Misel in čas“.

65.000 TIVOHV PORTRETOV – Tovariš Tito je bil gotovo največkrat portretirani Jugoslovčan. Njegov lik so umetniki upodabljali v slikah, grafkah, risbah in kipih. Koliko je teh upodobitev, se niti ne ve. Titova podoba pa še nadalje vznemirja likovnike. Uredništvo „Kekca“, jugoslovanske revije za mlade, je pred meseci objavilo natečaj za portret Tita in povabilo k sodelovanju šolarje. Odziv je bil presenetljivo velik, saj je svojo upodobitev Tita poslalo kar 65.000 mladih iz vse Jugoslavije.

V strokovni žiriji, ki je izbirala najboljše prispevke izmed 65.000 poslanih, je bil tudi akademik Božidar Jakac, novomeški rojak, ki je prvi portretiral tovariša Tita. Kot je znano, je Jakac portretiral Tita v dneh drugega avnojskega zasedanja v Jajcu pred štiridesetimi leti.

Bleda usoda medrepubliške zveze

Medrepubliška kulturna zveza bratstva in enotnosti ni mogla nikoli prav zaživeti

Že dolgo ni nikakršnega glasu o medrepubliški kulturni zvezi bratstva in enotnosti, nobene vesti o prireditvah pod njenim okriljem, ničesar niti o tem, ali se sestaja vsaj njeno vodstvo. Usoda organizacije, ki na kulturnem področju povezuje kakih dvajset slovenskih, hrvaških in bosensko-hercegovskih občin in katere članice so tudi občine dolenjske in posavske regije, je v zaostrenih stabilizacijskih razmerah in ob omejeni porabi denarja na kulturnem področju postala še bolj negotova in nejasna. V tem trenutku tudi nihče ne ve, ali se bo posrečilo ohraniti vsaj nekaj osnovnih vezi med članicami, vsaj tiste, ki so vzniknile iz osnovnih pobud za tako sodelovanje in za kar se je svojčas tako zavzemal v Karlovcu udomljeni slovenski rojak in kulturni delavec Adi Gruden. Vse namreč kaže, da se je tovrstna problematika povsod znašla na repu tistega, čemur je potrebno posvečati pozornost pri razreševanju.

Vse to je bilo tudi pričakovati, saj zveza nikoli ni mogla priti do programa, ki bi ga z zadovoljstvom sprejele vse občine, hkrati pa se je od vsega začetka zatikalo pri financiranju. Seveda so to samo nekatera dejstva, spričo katerih ni bilo nikoli moč razviti dejavnosti tako, kot so si jo zamislili. Dogajalo se je celo, da je celotno breme nosila peščica občin, kar še posebej velja za slovensko stran, medtem ko so bile mnoge od vsega začetka samo formalne članice. Temu primerne so bile tudi manifestacije, saj so vseskozi prevladovale pevske in folklorne prireditve, prireditve z drugačno vsebino pa skoroda ni bilo. Resda so se marsikje izgovarjali, da drugačne ponudbe ne premorejo, vendar je moč tak razlog sprejeti samo za prva leta

sodelovanja v zvezi. Kajti ena od pomembnih programskih usmeritev te medrepubliške organizacije je predvidevala razvoj novih, predvsem pa deficitarnih kulturnih vrst; pri tem so načrtovalci imeli v mislih zlasti nekatere občine na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini, kjer ena folklorna skupina, denimo, predstavlja vsa tako imenovano ljubiteljsko kulturo.

Spričo tega se je v občinah, ki premorejo več ljubiteljskih skupin in kjer amaterizem ni zožen na eno ali morda dve vrsti, marveč je razvejen in raznovrsten, zastavljalo vprašanje o smiselnosti sodelovanja z nekom, ki skoraj ničesar ne premore in s čimer se ne da

V „Mentorju“ več o trebanjski reviji

Objavljen pogovor z urednikom Jožetom Zupanom

Ceprav izhaja „Samorastniška beseda“ že od leta 1975, je bilo o tej trebanjski literarni reviji razen v Dolenjskem listu malo napisanega. Tako imenovana osrednja glasila, med katera kajpak štejemo tudi revije, so se pisano o „Samorastniški besedi“ do zdaj sramežljivo izogibala. Se morda njihovim uredništvom ni zdelo vredno te revije omenjati predvsem zato, ker izhaja „neke na provinci“ in je kot taka plod nekakšnih ljubiteljskih prizadevanj? Morda. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da je bilo tako vse do zadnje številke „Mentorja“, republiškega mesečnika za vprašanje literature in menstvorstva, ki je pred kratkim izšel kot dvojna številka novega letnika. V njem je Franc Lainšček objavil intervju z Jožetom Zupanom, glavnim urednikom „Samorastniške besede“. Intervjuvani je zlasti poudaril odprtost trebanjske revije, kar pomeni, da je in bo še naprej „Samorastniška beseda“ namenjena tako literatam začetnikom, kot že uveljavljenim besednim ustvarjalcem iz Dolenjske in vse Slovenije.

bistveno bogatiti kulturno življenje. Ker so ponekod tako rekoč dosledno upoštevali to „težo“, so nekatere občine „izpadle“ iz kroga tistih, ki so lahko kaj več prispevale v skupno „skledo“. Tako je od silnih načrtov, ki na kulturnem področju niso „videli“ samo prepletanja kultur narodov in narodnosti na območju medrepubliške zveze, marveč že kar skupno načrtovanje, ostalo zelo malo ali skoraj nič. Poskus, da bi mrtvilo, ki je zajelo zvezo, pregnali z razširitvijo akcije „Spoznajmo se“, akcije torej, ki je nastala na Dolenjskem in iz povsem drugih pobud, se ni obnesel, pravzaprav so ga zatrli v kali.

Kaj ob tem se reči? Ali medrepubliška kulturna zveza bratstva in enotnosti živi, životari ali je morda že odmrta? Vse kaže, da životari, da je čedalje bolj samo še na papirju. Je to tudi znamenje, da bo odmrta? Morda. Jo bo kdo poskusil oživiti, ji dati krvi in hrane, ne bo do konca shirala prav letos, ko bomo slavili 40-letnico rojstva nove Jugoslavije?

I. ZORAN

NOV PIPANOV USPEH

Mladi slovenski režiser Janez Pipan, novomeški rojak in štipendist novomeške kulturne skupnosti, ki je že v študentskih letih opozoril nase, kasneje pa zaslovel kot eden najbolj inovativnih režiserjev pri nas, je spet dobil visoko priznanje. Na pravkar končanem dvanajstem srečanju mladih odrov v Novi Gorici je kot edini režiser prejel bronasto vrtnico, in sicer za režijo „Ujetnikov svobode“ Emila Filipiča iz izvedbi Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane.

Skrb pred požari le naključje

NNNP 82 v Črnomlju opozorila na mnoge nevarnosti in nepravilnosti — Avtobusna postajališča ogrožajo promet — Težave gasilcev — Nezadovoljiva preventiva

Akcija NNNP je bila v preteklem letu namenjena skrbi za večjo varnost v cestnem prometu in pred požari. Hkrati pa je bila to še priložnost več za oceno prometne varnosti in požarne situacije. V črnomljski občini so ugotovili, da so bili udeleženci v prometu lani bolj varni kot leta 1981, saj je bilo manj nesreč, manj mrtvih in težje poškodovanih. Prav tako ni bilo večjih požarov, kar pa je prej srečno naključje kot zadovoljiva preventiva.

Najbolj črne točke v črnomljski občini so prav gotovo avtobusne postaje. Kako neprimerno je na primer zaradi omejenega prostora in

dežurni poročajo

OB SPAČKA — V noči na soboto je nekdo iz Muzejske ulice v Novem mestu odpeljal spaček Stefana Marklja. Ze v zgodnjih jutranjih urah pa so miličniki vozilo našli ob cesti v Mačkovicu. Neznane šoferja še iščejo.

TUDI ZELEZO NA TARČI TATOVA — Z gradbišča ZTO Novo mesto v Gorenji Straži je bilo med 22. in 24. januarjem ukradeno več železa. Storilec je odvilkel 53 palic, dolgih 2,5 metra, vrednih 4.500 din. Ni kaj, težko delo!

MARKE POD ARMATURNO PLOŠČO — Ljubljancin Milojko Šepić je 25. januarja parkirano osebnih avto pred hišo na Brodu. Ponoči pa je do nje prišel vlomilec in iz predala pod armaturno ploščo odnesel 600 DM.

NA CEROVČU GORELO — 27. januarja popoldne je zagorelo pomočje pri Velikem Cerovcu. Ogenj je zajel travo in nizko grmičevje kar na kakih dveh hektarjih, tako da so morali posredovati tudi gasilci. Naj bo to opozorilo pred vsakoletnim spomladanskim zažiganjem trave.

NENADOMA NA CESTO

Mirsad Čustić iz Črmošnjic je 25. januarja zjutraj peljal osebni avto po Kolodvorski ulici v Novem mestu. Pred Dolenjino trgovino pa je na vozišče nenadoma stopil 53-letni Stanko Pirnar iz Birčne vasi. Čustić je sicer zaviral, vendar je navzlic temu Pirnarja zadel. Pešec je padel na pokrov prtljavnika in z glavo udaril v rob strehe. Prepeljali so ga v novomeško bolnišnico.

ODNESEL DENAR, KAVO IN ODPELJAL AVTO

Novomeški prometni miličniki so 24. januarja našli na magistralni cesti pri Jezeru zapuščen osebni avto. Kmalu se je ugotovilo, da je katrica last novomeškega gostinskega šolskega centra.

Se preden pa se je začela temeljitejša preiskava, je bilo ugotovljeno, da je bilo tisto noč v šolskem centru vlomljeno. Vlomilec je obiskal več prostorov in iz predalov nabral natanko 16.065 din gotovine, vzal pa tudi 3 kilograme kave. Našel pa je še ključke osebnega avtomobila, s katerim se je potem odpeljal do Jezera. Tam je videl, da prihajajo miličniki, in je vozilo zapustil. Vlomilca tačas še iščejo.

ZADEL DRUG TOVORNJAK — V petek zvečer je Leopold Zajc z Laz pri Semicu peljal tovornjak polpriklonnik iz zagrebške smeri proti Ljubljani. Pri Jesenicah je dohitel drug tovornjak — vozil ga je Zoltan Kormanjš iz okolice Novega Bečja — ga zadel in porinil na levo stran ceste. Po njej je takrat pripeljal nasproti z osebnim avtom Vitomir Gladović iz okolice Osečine in treščil v tovornjak. Najhuje je v nezgodi skupil Zajc, medtem ko so

ozkega grla pri Suhem mostu in banki avtobusno postajališče v centru mesta na Trgu svobode, pove že podatek, da je lani terjalo smrtno žrtev. Z ureditvijo postajališč delavskih avtobusov v industrijskem delu mesta in v Loki bi lahko močno razbremenili staro avtobusno postajo. Med bolj nevarnimi postajami sta tudi v Dragatušu in Vranovcih. Trn v peti črnomljskega prometa je prav tako slabo vzdrževanje prehodov za pešce in druge signalizacije, obvoz ter nerazsvetljeni industrijski del mesta.

Mobilnost gasilcev in civilne zaščite pa zmanjšuje nesinhronizirani enotni alarmni sistem ter neenotni sistem radio zvez. Toliko bolj je to zaskrbljujoče zato, ker Črnomelj nima profesionalne gasilske enote. Premalo skrbi posvečajo priložnim sredstvom za gašenje požarov v industrijskih, stanovanjskih in drugih objektih, gasilska društva imajo velike težave pri nakupu in vzdrževanju pripomočkov, predvsem motornih brizgaln. Nekaj vasi v občini še vedno nima vodovoda, zato so še bolj izpostavljene rdečemu petelinu, v primeru požara pa bi zmanjkalo vode v industrijskem delu mesta. Zgraditev rezervuarja, ki bi izboljšal preskrbo z vodo v Črnomlju in zagotovil zadostne količine v primeru požara, je torej več kot potrebna.

ZIV IZPOD TRAKTORJA

Na lokalni cesti v Rastezu pri Brestanici je prišlo 22. januarja ob 18. uri do hušje prometne nesreče. 51-letni Anton Pribožič se je namreč tistega večera peljal s traktorjem po lokalni cesti, vendar je očitno vozil preveč ob robu. Kolo je namreč zdrsnilo čez cesto po nasipu, traktor se je prevrnil in pod seboj pokopal Pribožiča. Ta je na srečo ostal živ, vendar je bil hudo poškodovan in so ga odpeljali v brežiško bolnišnico.

TEČAJI ZA UVOZNIKE

Avto-moto društvo Trebnje bo 7. februarja začelo s tečajem o spoznavanju prometnih predpisov in tehnične vožnje za vozila A in B kategorije ter traktorje. Tečaj bo v osnovni šoli v Trebnju, začel pa se bo ob 16. uri.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Iz zidanice Rozalije Ozimek s Sel-Sumberka je prejšnji teden izginilo recni in piši preko 150 litrov vina. Za sicer priznana in cenjena dolensko gostoljubnost je to vendarle nekoliko preveč.

• Pred nekaj dnevi so v metliškem kiosku na Cesti bratstva in enotnosti ugotovili vlom. Prodajalka so namreč zmanjkale sličice Dečjih novin. Kolikor je doslej znano, upokojenci takšnih sličic ne zbirajo.

• Vlomilski teden je dobil svoje obeležje tudi na Cesti herojev v Novem mestu. Neznane je obiskal klet, vdrl skozi vrata in odnesel zaboj z 20 steklenicami piva. Za potešitev prve žeje je tekočine kar dovolj.

V sami akciji NNNP 82 pa so občinska gasilska zveza in gasilska društva tudi to pot dokazali, da so dobro organizirani. Pohvaliti velja tudi prizadevnost članov Avto-moto društva Bela krajina, prosvetnih delavcev in mentorjev v osnovnih šolah, zlasti črnomljskih.

M. BEZEK

Odnese denar, kavo in odpeljal avto

Prejšnji teden vlom v gostinski šolski center

Novomeški prometni miličniki so 24. januarja našli na magistralni cesti pri Jezeru zapuščen osebni avto. Kmalu se je ugotovilo, da je katrica last novomeškega gostinskega šolskega centra.

Se preden pa se je začela temeljitejša preiskava, je bilo ugotovljeno, da je bilo tisto noč v šolskem centru vlomljeno. Vlomilec je obiskal več prostorov in iz predalov pobral natanko 16.065 din gotovine, vzal pa tudi 3 kilograme kave. Našel pa je še ključke osebnega avtomobila, s katerim se je potem odpeljal do Jezera. Tam je videl, da prihajajo miličniki, in je vozilo zapustil. Vlomilca tačas še iščejo.

NAŠLI GRANATO IN TRI BOMBE

Viktor Štrukelj z Dobljčke gore je v nedeljo, ko je delal v svojem vinogradu, našel granato, težko 7 do 8 kilogramov. Nedvomno gre še za ostanek iz II. svetovne vojne.

V nedeljo pa so otroci iz stopiške osnovne šole med igranjem pri razvalinah na Mehovem našli tri ročne bombe, prav tako še iz zadnje vojne. Za vse „najdbe“ so poskrbeli pirotehnik.

ČRNOMELJ: MANJ PROMETNIH NESREČ

V črnomljski občini je bilo v preteklem letu registriranih 45 prometnih nesreč, torej nekaj manj kot leta 1981, v katerih so izgubili življenje trije udeleženci. Težje poškodovanih je bilo 20, lažje pa 15 oseb. Poleg tega je bilo veliko nezgod brez večjih posledic, saj je zavarovalna skupnost zabeležila okrog 250 nesreč. Pri nadzorovanju prometa je prometna milica odkrila 176 voznikov pod vplivom alkohola, 147 pa jih je imelo pomanjkljivo opremljeno prevozno sredstvo.

VLOMILEC V ZAVODU ZA IZOBRAŽEVANJE

V soboto so ugotovili, da je nekdo vlomil v poslovne prostore Zavoda za izobraževanje kadrov v Novem mestu. Storilec je zlezal v stavbo skozi prtično okno, ki je bilo slabo zaprto. Zatem se je napotil v zgornje nadstropje in vdrl v pisarne zavoda. Vse je premetal in pustil nered, vendar, kot vse kaže, ni ničesar odnesel. Je pa že s samim vdomom naredil za 2.000 din škode. Morda pa je iskal program za izobraževanje vlomilcev?

Popravek

Netočnosti v zapisu „Poleto priletelo v glavo“

V prejšnji številki je Dolenjski list objavil zapis o nezgodi Martina Zupančiča pri žaganju s krožno žago, ki pa je imel nekaj netočnosti. Preden jih naštejemo, povejmo, da je bilo objavljeno poročilo povsem verodostojen posnetek podatkov, ki smo jih dobili iz krške UNZ.

Tako je bilo pomotoma navedeno, da se je ponesrečil Janez, namesto Martin Zupančič. Tudi opis nesreče ni najbolj točen, saj se je nedvoumno ugotovilo le, da je poleto priletelo Zupančiču v obraz, vendar se je po poškodbi takoj zavedel in bil nemudoma odpeljan v brežiško bolnišnico, od koder pa so ga prepeljali v Novo mesto. Martin Zupančič je bil srčni bolnik, zato je bila poškodba zanj usodna in ji je v nedeljo, 23. januarja, v novomeški bolnišnici podlegel.

Za netočnosti se prizadetim opravičujemo.

UREDNIŠTVO

Že sedmič gosti roških gozdov

V soboto, 12. februarja, že 7. tradicionalni roški teki — Tudi dolensko pionirsko prvenstvo osnovnih šol — Kurirji NOV bodo skupaj z mladino obiskali partizanske matere

Že sedmo leto bodo roški gozdovi, z njimi pa tudi spomini na dogodke pred štiridesetimi leti, pomorno oživeli. 12. februarja je namreč na sporedu zagotovo najbolj množična in po vsebini edinstvena rekreacijska prireditev na Dolenjskem — smučarski teki za pokal TV-15 in dolensko pionirsko prvenstvo.

Organizatorji letošnje prireditve so smučarska društva Rog iz Novega mesta in Iskra iz Semic ter novomeško kolesarsko društvo, pokrovitelji pa časopis TV-15, ki prav letos praznuje svojo dvajsetletnico, odbor IV. brigade VDV partizanskih kurirjev Slovenije, svoje pa bodo k organizaciji prireditve prispevali še OO ZB iz Novega mesta in Črnomlja ter novomeški in črnomljski TKS. Sestanek ožjega pripravljalnega odbora — na čelu mu je že od vsega začetka Alojz Serini — je pokazal, da se tudi letos za organizacijsko plat prireditve ni bati. Na pomoč so neutrudnim organizatorjem priskočile še nekatere delovne organizacije Dolenjske, tako da bo peščica zanesenjakov zagotovo poplačana z zadovoljnimi obrazi udeležencev.

Naj na kratko obudimo program prireditve, ki tudi letos za

razliko od prejšnjih tekov ne bo bistveno drugačen. Startni strel bo za udeležence sprožil narodni heroj Jože Borštnar, vendar je tekmovalni nastop le del bogatega programa. Udeleženci bodo namreč pred spomenikom TV-15 v Občicah položili venec, partizanski kurirji — samo iz Ljubljane jih bo prišlo 40 do 50 — pa bodo obiskali vse partizanske matere med Dolenjskimi Toplicami in Črmošnjicami. Polaganje venca bo ob 9. uri, start tekov pa ob 10.30. V popoldnih urah, ko bodo opravljene vse formalnosti, bo še srečanje borcev in mladine.

Letošnjo prireditev pa žele prireditelji popestriti še z eno novostjo. Pripeljajo namreč tudi množični pohod ob Občic iz obeh smeri, iz Dolenjskih Toplic in iz Semic. Ob tem le odločitev novomeške gobarske družine, ki bo poleg tega, da je organizator-

jem namenila nekaj denarja, na pohodu sodelovala kar s 120 članmi.

• Učenci iz osnovne šole Baza 20 v Dolenjskih Toplicah, ki že vseskozi izredno tesno in plodno sodelujejo z organizatorji priredite, so za letošnje roške teke predlagali izdajo posebnega biltena, ki bi ga razdelili vsem nastopajočim. Gradivo zanj so mladi novinarji šole zbrali sami.

Na koncu še to, da se bodo v smučino najprej podali pionirji in pionirke, ki bodo pretekli 2 oziroma 4 kilometre dolgo progo, za njimi pa še borci in kurirji NOV, pripadniki JLA in rekreativci; njihova proga pa bo dolga 6 kilometrov. Za vse sodelujoče pripravljajo organizatorji spominske medalje in plakete, najboljšim v tekih pa bodo podeljeni še pokali in medalje TV-15.

B. B.

Novomeščanom trije naslovi

Poleg organizatorjev uspešni tudi tekmovalci ciklokrosa za republiške naslove — Zmage Pavliču, Božiču in Papežu

Sobotno republiško prvenstvo kolesarjev v ciklokrosu je bilo v sedanjem športnem mrtvilo Novega mesta prava živitev. Marljivi organizatorji, novomeški kolesarski klub in mladinska organizacija z Drske, so tekmo dobro pripravili, tako da je kakih 120 tekmovalcev zadovoljnih zapuščalo progo. Še najbolj veselih obrazov so bili Novomeščani, ki so pobrali daleč največ zmag in dokazali, da so na to sezono res dobro pripravljani.

Ze pri pionirjih B je v konkurenci devetnajstih kolesarjev Novomeščanom pripadel prvi naslov republiškega prvaka. Zmagal je namreč Pavlič nad Grosupeljanom Škerljem in Mariborčanom Jeromljem. Veliko smole je bilo v kategoriji pionirjev B. Peter Judež, ki je domala celo dirko vodil med 24 udeleženci, je moral zaradi okvare kolesa prepustiti zmago Cigutu iz Pomurja, drugi je bil Jakomin iz ljubljanskega Roga, tretji pa Roman Judež. Veliko zmagoslavje Novomeščanom pa je pomenil nastop 39 mlajših mladincev. Kar prvih pet mest je pripadlo domačinom, razdelili pa so si jih Janez Božič, Robu Udovč, Peter Stangelj, Boris Lavrič in Srečko Glivar. Za njimi so odšli na progo starejši mladinci. Kot je bilo pričakovati, je zmagal največji up novomeškega kolesarstva Sandi Papež, za njim pa sta

se uvrstila rogovca Lah in Trampuš. Startalo je 19 tekmovalcev. Največ zanimanja je seveda veljalo nastopu članov. O prvem mestu sta odločala kolesarja Save Cuderman in Ropret. Zmagal je prvi, na presenetljivo dobro tretje mesto pa se je uvrstil povratnik iz JLA, domačin Branko Novak.

Košarka ponovno v Črnomlju

Napredek možen le ob vsestranskem razumevanju

Da je v Črnomlju za košarko veliko zanimanja, je pokazalo sobotno srečanje med domačini in košarkarji novomeškega Novolesa, ki uspešno nastopajo v I. SKL. Srečanje se je končalo z zmago gostov 123:94, ogledalo pa si ga je 200 gledalcev.

Pomembnejše kot sam rezultat pa je, da je domače moštvo pokazalo izvrstno igranje in sme upati, da bo uspešno nastopilo na kvalifikacijah za II. SKL, ki bo aprila. Porok za uspešno rast kvalitete igre so mladi kadeti, ki so se v predtekmi pomerili s kadeti Novolesa, in mlajšimi pionirji, ki prav tako redno vadijo. To kaže na resnost in potrebo mladih v Črnomlju po tvrstnem udeleževanju. Vendar pa bo napredek možen le ob razumevanju športnih organizacij v Črnomlju in kvalitetnem ter vztrajnem delu igralcev in vodstva košarkarske sekcije.

R. M.

ITASOVKE VADIJO V RIBNICI

Rokometiške kočevske Itasa, jesenske prvakine republiške lige, so pričele s pripravami za spomladanski del prvenstva. Ekipa je te dni na pripravah v Ribnici, kjer vadijo v dvoranji športnega centra trikrat na teden po eno uro. Trener Ivan Zerjav lahko računa z vsemi igralkami. Po ribniških pripravah bodo itasovke odigrale še nekaj prijateljskih srečanj.

M. G.—č.

Tudi „zamudnikom“ denar za rekreacijo

Prejšnji teden 7. seja predsedstva ZTKO Novo mesto

Prejšnji teden se je na svoji 7. seji sestalo predsedstvo Zveze telesnokulturnih organizacij Novega mesta. Dve točki dnevnega reda sta vzbudili največ pozornosti: obravnava dela športne rekreacije v letošnjem letu in pa usklajevanje kriterijev za vrednotenje dejavnosti osnovnih organizacij.

Programu športne rekreacije smo namenili več besed že ob poročilu s seje strokovnega sveta, zato naj tokrat le omenimo, da je predsedstvo podprlo predvideno letošnjo zares bogato rekreacijsko dejavnost. To pa ne pomeni, da so vsem pobudam in zamislim posledaj zaprta vrata. Predsedstvo je namreč predlagalo, naj nekaj denarja, predvidenega za rekreacijo, ostane za vse tiste predloge in akcije, ki se bodo porodile med letom in niso zajete v planu.

Se nekaj o kriterijih in merilih za vrednotenje dejavnosti osnovnih organizacij. Predsedstvo je sklenilo, da morajo biti merila ker se da hitro usklajena, najkasneje pa do 10. februarja, ko naj bi o njih spregovorila

Šport

PRVI TURNIR ŠORLIJU

Zmagovalec prvega hitropoteznega šahovskega turnirja sevnškega kluba Milan Majcen je Gvido Sorli. Sorli je prepričljivo zmagal med dvanajstimi šahisti, zbral je 9 točk, sledijo pa: Maurer 8, F. Derstvenšek 7,5, Martin Povše, Lazič in Predrag po 7 itd.

ŠAHISTI TUDI NA STUDENCU

Športno društvo na Studencu v sevnški občini je v nedeljo priredilo šahovski hitropotezni turnir. Med dvanajstimi šahisti je zmagal Branko Mavrič iz Ponikev, 2. je bil Bojan Smrdel, 3. pa Bojan Janc — oba s Studenca. Tekmovanje je veljalo za prvenstvo te krajevne skupnosti.

TUDI INLESOVCI STARTALI

Te dni so pričeli priprave za nadaljevanje prvenstva v II. zvezni ligi, kjer branijo jesensko prvo mesto, tudi rokometiški ribniškega Inlesa. Trener Jože Šilc je fante sklical 1. februarja, zbrali pa so se vsi, s katerimi lahko računa v teški borbi za prvilaški status.

M. G.—č.

Srebrni jubilej rokometar

Ponoven vzpon sevnškega rokometar z eno žogo in trenirko — Za priprave doma ni primerne dvorane

Ko je pred slabima dvema letoma Janez Simončič ponovno prevzel trenerstvo sevnških rokometarjev, je našel v omari vsega eno rokometno žogo in en samcat kolikor toliko uporaben dres. Ob zadnji statistiki, odposlani v Ljubljano, pa so našli opreme za vse selekcije mož, fantov in pionirjev — reci in piši 95 rokometarjev!

Trenutno so sredi priprav za novo sezono. Konec tedna odhajajo na sedaj že običajne priprave na Lisco. Vmes se vrstijo turnirji po sosednjih krajih, od Trebnjega do Senogave. Upajo, da bo stekla tudi posavska zimska liga, da bodo lahko prišli še v leskoviško dvorano. Tako nezavirljive so pač domače prostorske razmere. V matičnem Partizanu je namreč dvorana tako majhna, da kondicijsko lahko igrarjo košarko le trije možje proti trem, in še to le na eno koš. V šolski telodavnici sploh ne pridejo na vrsto.

Zakaj takšna resnost že pri pripravah? V jesenskem delu tekmovalna I. republiške lige so Sevnščani pristali na dobrem 4. mestu le s točko manj kot drugo in tretjevrščeni možovi. „Nekaj je govor o reorganizaciji zveznih rokometnih lig, kjer nameravajo zaradi štednje zmanjšati njihovo število. To pomeni, da bo nastala stiska pri vrhu I. slovenske lige tja do petega mesta,“ meni Ja-

nez Simončič, ki ničesar ne prepušča naključju. Sevnščani kljub opisanim težavam, ker pač nimajo doma primerne dvorane za priprave, z optimizmom pričakujejo spomladanski razplet bojev v prvi slovenski ligi. Njihovi tekmeči za vrh bodo namreč drug za drugim po žrebu prišli

• V prvi sedmerici sevnških rokometarjev je precej sprememb. V jeseni sta odšla služiti kadrovski rok v JLA Kovačević iz Radanovič, spomladi mora po njuni poti še Knežević. V moštvo sta se pričela uigravati vratar Gorogranc in izkušeni Jazbec. Po novem Krmeljčanov (Sevnščani so jih v Trebnjem potolkli z 20 točkami razlike) ne trenira več Miran Štojs. Ta je namreč prevzel pri sevnškem Partizanu kadete in mladince.

na domače igrišče v Sevnico. Tu pa se je že marsikdo opek. Sevnški rokometarji si bolj kot le kaj želijo ponovno častno mesto med slovenskimi rokometarji. Letos namreč mineva srebrni jubilej te hitre igre v Sevnici. Kaj bi bilo lepšega kot morebitni uspeh katere od selekcij?

A. Ž.

POL LETA DALEČ OD DOMA

Kranjskogorski razgovor s slavnima ameriškima smučarskima dvojčkoma

Phil Mahre, ki s kranjskogorskimi tekami nima ravno najboljših izkušenj, saj je bil lani nesramno izžvižgan, poleg tega pa mu tudi proge pod Vitrancem ne ležijo, je bil začuda prijazen, ko smo ga v soboto zvečer zaprosili za daljši razgovor za Dolenjski list. Natanko ob dogovorjeni uri sta z bratom prišla v avlo hotela Larix, kjer je prebivala ameriška ekipa. Dovolj sproščena, čeprav letos ne dosežeta lanskih rezultatov, da spregovorita o marsičem, kar zanima slehernega, ki spremlja tekme najboljših smučarjev sveta.

Kakšen vtis je napravilo na vaju današnjih 15 tisoč obiskovalcev pod Vitrancem?

„Tekme in nasploh smučanje v Evropi pomenijo daleč več kot pri nas v ZDA. Verjetno pa bi bilo tudi pri nas drugače, ko bi bile tekme za svetovni pokal onkraj luže sedaj in ne šele marca, ko je vse že bolj ali manj odločeno. Pri nas v Teksasu ali na Floridi smučanja sploh ne poznajo, veliko jih sploh ne ve, da v ZDA obstaja smučarska ekipa. Verjetno pa bo vse drugače, če nam na olimpijskih igrah uspe kakšen podvig. Pri nas štejejo le olimpijska odličja.“

Koliko je potemtakem ameriški poslovni svet sploh zainteresiran, da vlaga v vaju in nasploh v smučanje?

„Resda pri nas precej propagirava posamezne proizvode, toda dobiček gre v ameriški smučarski pool. Toda to še daleč ni tisto, kar se dogaja v Evropi. Pri vas imate poleg nogometnih tudi smučarske idole, v ZDA pa prevladujeta izključno košarka in baseball.“

Toda gotovo imata od smučanja tudi kakšne denarne koristi.

„To že, toda denar pri nas sploh ni in more biti motivacija. Konec koncev tudi zategadelj ne, ker profesionalnega smučanja, ki bi prinašalo takšne denarce kot košarka ali baseball, pri nas ni. Naša kariera traja pač le določen čas.“

Toda v ZDA vendar obstaja tudi profesionalno smučanje.

„Res, toda danes nihče več ne vlaga denarja vanj. Edini smučarji, ki bi bili za naše poslovneže zanimivi, bi bili morda Klammer, Stenmark. Nikakor pa ne Arnold ali Hinterseer, ki se danes poskušata v poklicnem smučanju. Bila sta in ostajata – nihče.“

Govori se, da je danes najbolj popularen smučar v ZDA Klammer. To drži?

„Vsekakor. Če vprašate Američana, koga v tem cirkusu najbolj pozna, bo omenil Klammerja. Tudi zato, ker je smuk pri nas daleč najbolj cenjen.“

Si zato tako želite zmage tudi v tej disciplini (Vprašanje Philu.)

„Zmagal sem že dosti slalomov in veleslalomov, smuk pa je disciplina, ki se mi nikoli nisem posvečal. In po vseh teh zmagah je težko najti motivacijo, našel sem jo edino v smuku. Zato ne trdim kar takole v en dan, da je z dobro mažo in pravimi smučmi možno, da celo zmagam.“

Kako delate z mladimi obetavnimi smučarji, gre za načrtno vzgojo?

„Težko je reči, ko pa smo denarno odvisni predvsem od tistih nekaj ljudi, bolje rečeno mogetcev, ki jim je smučanje pri

srcu. Večino gre pri nas za naključje, saj so v ekipi le posamezniki iz smučarskih središč. Tudi midva sva odraščala v enem takih središč in že od osmega leta sodelovala na različnih tekmovanjih. Konec tedna sva, denimo, redno tekmovala z otroki iz sosednjega Oregona. Še daleč pa naše mladinsko smučanje ni tako množično kot v Evropi. Razumljivo, kajti do najbližjih smučarskih središč je pri nas več sto kilometrov daleč. Iz Teksasa se voziš do najbližjega smučišča ure in ure.“

Že večkrat sta napovedala smučanju slovo. Kaj bo za vama?

„Vedeti je treba, da tudi pred nama ni bilo dobrih smučarjev in verjetno bo tako tudi za nama. Nekdo bo pač moral narediti to, kar sva midva, in postati vzor mladini. Ali bo to čez tri, pet ali deset let, ne ve nihče. Poglejte Zahodne Nemce. Ko je nehal Neureuther, ni za njim nobenega tekmovalca več. Enako bo pri nas. Na tem so tudi Švedi: imajo Stenmarka, Stranda, Jakobsona. Za njimi bo prišlo tudi pri njih do krize.“

Jugoslovanov ne omenjate?

„O imate gotovo eno najmočnejših ekip. Vsi ti vaši, od Križaja, Strela, do Benedika, so izvrstni fantje. Toda poglejte: če se ta peterica na kakšni tekmi slabo uvrsti, pravimo, da je slaba ekipa. Ironija. Ne bi bil rad v Križajevi koči, če jutri ne zmaga ali ne pride vsaj med prve tri.“

Pa pustimo to. Prvič vidimo, da imata s seboj svoji družini. Psihološko je to gotovo dobro za vaju?

„To je res, čeprav sva se že tudi letos večkrat vprašala, zakaj smo sploh tukaj, potovanja so namreč za otroke izredno težka. Smučanje naju navdušuje in to je tisto, kar odtehta nenehno bivanje po avtomobilih in hotelih. Vedeti morate, da že deset let hodiva po

svetu, največ Evropi, s tekme na tekmo, in počasi je že vsega tega dovolj. Še posebno letos, ko je odpadlo toliko tekem, saj smo do Kranjske gore imeli vsega štiri tehnične discipline, se sprašujeva, čemu vse to. Že od božiča nisva bila doma, čez lužo bova šele aprila. Evropejcem je laže, izkoristijo vsak odmor za pot domov. Res se sprašujeva, kam to vodi. Poglejte, včasih smo v enem tednu v štirih državah, moramo se spoznavati v štirih jezikih.“

Potemtakem imate gotovo predlog, kako spremeniti formulo svetovnega pokala?

„Ja, da bi bile vse tekme le v Ameriki...“

Nekateri imajo veliko priponb na vajino sporazumevanje med tekmo, ko drug drugega preko oddajnika opozarjata na pasti.

„Gre le za majhne stvari, ki pa so, resnici na ljubo, na progi lahko tudi usodne. Pomagava si pač drug drugemu. Toda nemalokrat se je dogajalo, da je tisti, ki je bil na startu in potem dobil opozorila s cilja, zmagal. Med nama ni nevoščljivosti.“

Vaju moti nenehno zamenjavanje? V Schladingu se je govorilo, da je zmagal Phil, ne Steve. (Vpašanje Stevu.)

„Dostikrat se dogaja, da pridejo k meni, rečejo: Zdravo, Phil! in hočejo avtogram. V Evropi sem samo Phil. Nekaj pred vami je prišel k meni fant in me prosil, naj se mu podpišem. Še prej me je vprašal, ali sem jaz Phil. Ko sem mu odvrnil, da ne, se je obrnil in odšel.“

Kaj pa svetovni pokal 1982/83? (Vprašanje Philu.)

„Bomo videli marca. Pirmin Zurbriggen je nevaren, dober v veleslalomu, slabši v slalomu, a nabira točke v kombinaciji. Imam narejene izračune, toda če sem povsem odkrit, o svetovnem pokalu ne razmišljam kaj dosti. Bolj o olimpijskih igrah. Ostalih zmag je bilo že tako dovolj.“

Že konec še, kako preživite poletje, kaj delate?

„Zadnji dve leti sva gradila hišo (Philu – op. p.), poleg tega pa veliko smučava na vodi in voziva z motorji. Skušava pač biti čim dlje od smučanja in snega.“

Dva dni med belo karavano

Vse, kar se je za smučanje pomembnega dogajalo v soboto in nedeljo v Kranjski gori, je bilo že nič kolikokrat pokazano in napisano. Mnogi, ki so kranjskogorskim turističnim delavcem na najbolj neposreden način pomagali popraviti klavirni izkupiček letošnje sezone, so jo občutili na lastni koži. Vsi so bili verjetno, vsaj v nedeljo, enako razočarani nad neuspehom naše ekipe, vsak ima o organizacijski plati prireditve svoje mnenje. Za nas pa sta bila dva dneva v Kranjski gori priložnost, da dodobra spoznamo in vidimo vse tisto, kar kamere praviloma zamolčijo in kar novinarskim kolegom, ki vseskozi spremljajo belo karavano, ni vredno omembe enostavno zato, ker so sami postali njen nepogrešljivi del. Gotovo je namreč, da ni skorajda nikakršnih razlik med življenjem, ki so ga tekmovalci in njihovi spremljevalci živeli v Kranjski gori, od tistega v Kitzbuehlu, Wengenu, Garmischu, Madoni di Campiglio in ostalih zimskošportnih središčih sveta.

Hotel Kompas v Kranjski gori, v katerem so poleg naših prebivali še

švedski in sovjetski smučarji, je v soboto oživel že krepko pred šestimi uro jutraj, takrat, ko Kranjska gora z izjemo velikih plakatov in napisov še z ničimer ni dala vedeti, da bo čez nekaj ur postala središče smučarskega sveta. Množica tistih, ki so za uspehe smučarjev nepogrešljivi, a v javnosti docela neznani, preprosto zato, ker zanje niso zanimivi, je pričela svoje delo. Kup vseh mogočih pripomočkov, nešteto parov smučij je potrebno spraviti na progo, saj se šele pred tekmo odloča o tem, katere bodo snegu in razmeram na tekmovališču najustreznejše.

Nekaj pred sedmo uro so oživele tudi ostale sobe. Tačas, ko si je Ingemar Stenmark v hotelski restavraciji dajal opravka z zajtrkom, je v rdeči trenirki iz hotela priteknel Bojan Križaj. Priprave na veleslalomski start so se pričele tri ure poprej. Bojan je kmalu izginil za bližnjim hribom. Proti Kranjski gori pa so se že pričele valiti kolone avtomobilov in avtobusov.

ZMAGOVALCI SE NE ODLOČAJO SAMO NA PROGI

Vsak šport ima postavljene kulise, le da je tisto za njimi namenjeno le ožjemu, da ne rečemo najožjemu krogu, v katerem tekmovalci povečini nimajo besede. Kranjska gora je to nekajkrat potrdila. Omenimo le sobotna primera. Potem ko je večina tekmovalcev v soboto že opravila

tudi drugo vožnjo veleslaloma, smo se v ciljni areni pogovarjali s Toneom Vogrincom in Bojanom Križajem. Slednji namreč ni skrival razočaranja nad uvrstitvijo in zanj krivil napako v prvem teku, še najbolj pa izredno mehko drugo progo. „Preprosto se mehku snegu ne znam prilagoditi, še posebej, ker je bila v prvem teku proga tako trda,“ je razmišljal Bojan. Mnogi so mu pritrtili in spraševali, zakaj neki organizatorji druge proge niso utrdili s snežnim cementom, saj je bilo vreme za takšno opravilo naravnost idealno in bi snežni cement gotovo prijel. Vogrinec je še dejal, da je to v odmoru med tekoma zahteval tudi naš trener Filip Gartner in tudi vodstva še nekaterih ekip. Zakaj torej cementa ni bilo na progi? Zato, ker je mednarodna tekmovalna žirija takšno možnost zavrnila! Razumljivo, ko pa je bil glavni sodnik tekme avstrijski trener Peter Prodinger. Avstrijecem je namreč po

POD PRIČAKOVANJE – Tone Vogrinec v nedeljo ni bil zadovoljen z dosežki naše vrste. Zato pa je stavil, da bo Bojan, ki je po njegovem sedaj v življenjski slalomski formi, ob malo manj smole še dobil kakšno letošnjo tekmo za svetovni pokal.

prvem teku dobro kazalo, vsem pa je znano, da se njihovi tekmovalci veliko bolje znajdejo na mehkem snegu. Razplet tekmovanja je to potrdil.

Ne gre pa prezreti še nečesa. Veliko se je v Kranjski gori govorilo o tem, da je pravzaprav največja sreča za prireditelje, da je delegat FIS iz Norveške. Kaj lahko bi se namreč zgodilo, da bi prireditelj zaradi sicer objektivnih razlogov (pomanjkanje snega, toplo vreme) odpadla, če se prav Norvežan Nordenskiöld ne bi tako zavzemal zanj in prirediteljem marsikje pri sicer zahtevnih normativih za izvedbo tekmovanja (višina snežne odeje itd.) pogledal skozi prste. Znano je namreč, da Američanom, Italijanom in še nekaterim proga pod Vitrancem ne leži najbolj in iščejo vsako malenkost (tokrat bi bila njihova zahteva morda celo upravičena) za preložitve tekme. Tehnico pa je tokrat nagnila na stran organizatorjev tudi večdesetisočglava množica obiskovalcev, kar je v slalomskih in veleslalomskih tekmah svetovnega pokala enkratni primer.

VSE DRŽI V SVOJIH ROKAH

Serge Lang, oče svetovnega smučarskega pokala, je v Kranjski gori dokazal, da ima njegova beseda danes v smučarskem cirkusu daleč največ veljave. Po postavi in veljavi najvišji je oba dneva v ciljnem prostoru imel glavno besedo. Domala nič mu ni ušlo. Tako je pazil na to, da televizija ni namesto tekmovalca

Iz Kranjske gore v besedi in sliki poročča Bojan Budja.

MED VRATCI

Novinarji so v ciljnem prostoru budno pazili na vsako izjavo ali gib katerega od tekmovalcev. Je pa večini ušlo, da Jugoslovani, sicer zelo enotno oblečeni in opremljeni, le ne tekmujejo vsi na Elanovih smučeh. V nedeljo se je mladi Rok Petrovič v drugem teku, potem ko je odstopil, pripeljal v cilj s smučmi znamke Rossignol.

Zanimiv je bil sprehod med parkiranimi osebnimi avtomobili številnih reprezentanc. Zdi se, da je švedska ekipa po razkošnem videzu nekaj pred drugimi. Bogato opremljeni „saabi“ so vzbujali pozornost večine obiskovalcev.

Treba je priznati, da je bilo letos za gledalce dobro poskrbljeno. Stojnic z jedajo in pijačo je bilo toliko kot še nikoli doslej. Vse kaže, da je gostincem kupčija dobro cvetela. Sicer se ne bi tako množično odločali za postavljanje stojnic, ko pa je taka postavitev stala kar 4 stare milijone prispevka. Temu pa so bile primerne tudi cene: liter vina je stal 200 din, hot dog 40 din, polovica kranjske 60 din itd.

AVSTRIJSKO SLAVJE – Kranjska gora je pomenila velik preobrat v vzdušju avstrijske ekipe. Po dolgih sušnih letih je poleg Enna na zmogovalne stopnice prvič stopil tudi Franz Gruber, ki ga vidimo med vožnjo v prvem teku.

RAZOČARANJE – Andreas Wenzel (v sredini) je gotovo najnesrečnejši tekmovalca letošnje smučarske sezone, tudi Frommelt (na desni) z letošnjimi slalomskimi dosežki ne more biti povsem zadovoljen. Paolo de Chiesa (v sredini) razlaga obema Liechtensteinčanoma, da tudi sam zaradi mehke in luknjaste proge ni mogel pokazati vsega.

NERAZDRUŽLJIVA – Dvojčka Phil in Steve Mahre sta tudi v Kranjski gori dokazala, da drug brez drugega ne moreta. Zanju ni pomembno, ali zmaga Phil ali Steve.

vdušna navijala nova plavalaska. Za De Chieso ni to nič nenavadnega, so povedali njegovi kolegi. Nasploh so

imeli Italijani s seboj številno ekipo navijačic. Vsak se v tej enoličnosti belega cirkusa kratkočasi po svoje.

BLATO NAMESTO SNEGA – Če bi sodili po posnetku, bi lahko le stežka koga prepričali, da sta bili na tej zaplati snega sredi zemlje in blata dve tekmi za svetovni smučarski pokal. Nič čudnega, če je hotela množica obiskovalcev po končanem nedeljskem slalomu „okusiti“ belo strmino.

TELEVIZIJSKI SPORED

4. II. petek

1
9.00 ZIMSKI SPORED ZA DIJAKE: Koledar, Nova igra, Zen, repata opica, Risanka, Poročila
10.05 ZIMSKI SPORED ZA DIJAKE
17.10 POROČILA
17.15 JAZZ NA EKRANU: PLESNI ORKESTER RTV LJUBLJANA
17.55 ARABELA, češkoslovaška oddaja za otroke
18.25 OBZORNIK
18.40 DRUŽBENA SAMOZAŠČITA: ZACASNA NASTANITEV PREBIVALSTVA
19.10 RISANKA

19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 NAŠI OLIMPIJCI: ALPSKI SMUČARJI, 2. del dokumentarne oddaje
20.40 ZRCALO TEDNA, pregled političnih in drugih dogodkov
21.00 VIVA LAS VEGAS, ameriški film
V času, ko je Elvis Presley še za življenja postajal pevska legenda, posebno pa po njegovi smrti, s katero se mnogi privrženci menda še zmeraj niso povsem sprijaznili, naši televizijski niso sledili željam gledalstva; slednje je zmanjčevalo na predvajanje katerega od številnih Presleyjevih filmov. Končno bodo nekateri le prišli na svoj račun, film, ki bo na sporedu drevi, je George Sidney posnel 1964, gre pa za muzikal.

Pripoved o avtomobilskem dirkaču, ki se zabava v mestu igralnic, je le izhodišče za izvrstne pevke in plesne točke. Ob Presleyju igrajo še Ann Margret, Cesare Danova, William Demarest in še kdo.
22.25 POROČILA

2
17.10 Test - 17.25 Dnevnik - 17.45 Soba igračk - 18.15 Alkoholičnem - 18.45 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Naši baletni umetniki: Lane Stranič - 20.35 Zagrebška panorama - 20.50 Naših tisoč obrazov - 21.40 Nočni kino: Gospodična iz Wilka (poljsko-francoski film)

5. II. sobota

1
8.15 POROČILA
8.20 ZVERINICE IZ REZIJE: KAKO SE JE LISICA NAUČILA LETETI
8.40 CICIBAN, DOBER DAN: USTVARJAMO
8.55 MALI ODRED, skopska otroška oddaja
9.25 ARABELA, češkoslovaška oddaja za otroke
9.55 PISANI SVET: O PALČKIH NIMAMO POJMA
10.25 VESOLJE: BLUES ZA RDEČI PLANET
11.25 MUZEJI MAKEDONIJE: MUZEJ KOČE RACINA
11.55 SMUK ZA ŽENSKO, prenos z Jahorine

13.15 EVROPSKO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU, posnetek tekmovanja ženske prosto iz Dortmundunda
15.50 POROČILA
15.55 CUDOVITI SVET RISANK, kanadski film
16.55 ŠIBENKA: ZADAR, prenos košarkarske tekme
18.30 JAPONSKA PRAVLJICA, risanka
18.45 MUPPET SHOW, gostujejo ROBOTI IZ VOJNE ZVEZD
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 DALEČ OD PONORELE MNOŽICE, ameriški film
Viktorski hladna, preračunljiva in brezčutna ženska, ki počasi, a zanesljivo uničuje življenje treh moških, je junakinja romana Thomasa Hardyja, dokaj zvesto literarni predlogi pa sledi tudi film, ki ga je 1967 po scenariju F. Rappheala zredi-

ral John Schlegel, igrajo pa Julie Christie, Terence Stamp, Peter Finch, Alan Bates in še kdo.
22.35 GLASBENI ODER: SRDJAN MARJANOVIČ
23.05 POROČILA

2
13.10 Test - 13.25 Evropsko prvenstvo v bobu štirisedu (prenos iz Trebeviča) - 16.40 Poročila - 16.45 Koledar - 17.00 O. Davičo: Pesem - 18.00 Skadarlijski večeri - 18.30 Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju (posnetek tekmovanja parov iz Dortmundunda) - 19.30 Dnevnik - 20.00 TV Kasete: Patika - 20.30 Poezija: Miodrag Pavlovič - 21.05 Poročila - 21.10 Fejton: Dosje 2064 - 21.55 Športna sobota - 22.15 Povsem osebno (dokumentarna oddaja)

6. II. nedelja

1
8.00 POROČILA
8.05 ŽIVZAV, otroška matineja
9.00 ČLOVEK IN POL
9.55 SLALOM ZA MOŠKE, prenos 1. teka iz St. Antona
11.00 RISANKA
11.15 VELESALOM ZA ŽENSKO, prenos 1. teka z Jahorine
12.25 SLALOM ZA MOŠKE, prenos 2. teka iz St. Antona
12.55 VELESALOM ZA ŽENSKO, prenos 2. teka z Jahorine
14.05 625, oddaja za stik z gledalci
14.25 POROČILA
14.30 VISOK PRITISK, zabavno-glasbena oddaja
15.20 CINCINNATI KID, ameriški film

Film, posnet po istonaslovnem romanu Richarda Jessupa, govori o strastnih igralcih pokerja. Režiserske posle je opravil Norman Jewison, igrajo pa Steve McQueen, Edward G. Robinson, Karl Malden, Ann Margret, Tuesday Weld, Joan Blondell, Rip Torn in drugi.
17.00 NAŠ KRAJ: ZGORNJA VELKA
17.15 ŠPORTNA POROČILA
17.30 KDO SO DEBOLTOVI? dokumentarna oddaja
18.20 ALPE-JADRAN, informativna oddaja
18.55 NE PREZRITE, kulturna oddaja
19.10 RISANKA
19.25 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 R. Marinkovič: KIKLOP
Na sporedu bo prva od petih oddaj nadaljevanke, ki so jo zagrebški televizijski sprajili skupaj iz gradiva, posnetega za istonaslovni film,

narejen po romanu Ranka Marinkoviča.
21.05 ŠPORTNI PREGLED
21.55 ŽIVETI Z NARAVO, dokumentarna oddaja
22.20 POROČILA

2
13.25 Evropsko prvenstvo v bobu štirisedu (prenos s Trebeviča) - 16.30 Slalom za moške (posnetek iz St. Antona) - 17.10 Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju (revija najboljših) - 18.30 Dediščina za prihodnost - 19.15 Na štirih kolesih (oddaja o prometu in turizmu) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Dnevi jutra 82 - 20.45 Včeraj, danes, jutri - 21.05 Budulaj (oddaja iz sovjetske nadaljevanke)

7. II. ponedeljek

1
8.35 TV V ŠOLI: Koledar, Kultura govora, Makedonščina, Odmor, Povej mi, povej, Muzej hrvaških arheoloških spomenikov, Poročila
10.35 ZIMSKI SPORED ZA DIJAKE
17.20 POROČILA

17.25 MALI ODRED, skopska oddaja za otroke
17.55 ČLOVEKOVO TELO: BIOELEKTRICITETA, NEPOZNAN VIR ENERGIJE
18.25 OBZORNIK
18.45 ZDRAVO, MLADI
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 PREŠERNOV DAN, prenos proslave iz Cankerjevega doma

21.20 STUDIO 2, kulturna oddaja
22.15 POROČILA

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Zom in Puk - 18.00 Igračkanje - 18.15 Okoli Bistre planine - 18.45 Glasbena oddaja - 19.00 Telesport - 19.30 Dnevnik - 20.00 Raziskovanja - 20.45 Zagrebška panorama - 21.05 Bolnišnica na koncu mesta - 22.00 Rock palast festival v Essnu

8. II. torek

1
10.25 SLALOM ZA MOŠKE, prenos 1. teka iz Garmisch-Partenkirchna
12.25 SLALOM ZA MOŠKE, prenos 2. teka iz Garmisch-Partenkirchna
16.25 POROČILA
16.35 SLALOM ZA MOŠKE, posnetek iz Garmisch-Partenkirchna
17.35 ZVERINICE IZ REZIJE: VOLK JE DELAL ZA LISICO

17.55 OD VSAKEGA JUTRA RASTE DAN: ZIRI
18.25 SEVERNOPRIMORSKI OBZORNIK
18.40 MEMENTO SICILIAE, slovenski kratki film
18.55 KNJIGA, kulturna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 P. Voranc: PASJA POT
Televizijsko dramo z gornjim naslovom je Janez Drozg posnel po Vorančevi povesti Dvojčki. Za filmsko priredbo je literarno predlogo obdelal Tone Partljič, igrajo Boris Juh, Mojca Ribičeva, Bert Sotlar, Polde Bibič in drugi, s predstavo pa

bodo televizijski počastili 90-letnico Vorančevega rojstva.
21.00 SKUPNO
Govor bo o dolgoročnih osnovah socialne politike.
21.45 V ZNAMENJU

2
15.50 Dnevnik - 16.10 Mi in televizija - 16.40 Cibona: Partizan (prenos košarkarske tekme) - 18.15 Književnost - 18.45 Telesport 82 - 19.30 Dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 22 milijonov - 21.35 Zagrebška panorama

9. II. sreda

1
9.50 SLALOM ZA ŽENSKO, prenos 1. teka iz Maribora
12.50 SLALOM ZA ŽENSKO, prenos 2. teka iz Maribora
16.30 POROČILA
16.35 CICIBAN, DOBER DAN: TAM JE VRTEC, TAM JE GRAD
16.50 KERNJAKOVE PESMI
17.25 SLALOM ZA ŽENSKO, posnetek iz Maribora
18.25 CELJSKI OBZORNIK
18.40 MOZAIK KRATKEGA FILMA: ATLETIKA, sovjetski film
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

nju o smiselnosti življenja je posnel Francis Ford Coppola, igra pa Shieley Knight, James Caan, Robert Duvall, Maria Zimet in drugi.
21.40 V ZNAMENJU
22.10 JUGOSLAVIJA: MADŽARSKA, posnetek dvoboja v namiznem tenisu

20.00 FILM TEDNA: DEŽEVNI LJUDJE, ameriški film
Junakinja zapusti moža, saj preprosto noče več živeti po starem. Mož po telefonu pove, česa jo je groza: noseča je, a vseeno želi nekam daleč stran... Film o spraveva-

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Gusarji kapitana Kuka - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Prijatelj glasbe - 19.30 Dnevnik - 20.00 Kronika Festa - 21.00 Nemčija jeseni (zahodnonemški film)

10. II.

četrtek

1
9.05 TV V ŠOLI: Koledar, Dvoživke, Matematika, Matematika in šah, Poročila
10.35 ZIMSKI SPORED ZA DIJAKE
16.35 POROČILA
16.40 SMUČARSKI TEK NA 15 KM ZA MOŠKE, posnetek z Igmana

17.25 VESOLJE: POPOTNIK PRIPOVEDUJE
V današnji poljudnoznanstveni oddaji bo Carl Sagan ob raziskovalnih dosežkih vesoljskih ladij Voyager 1 in 2 razmišljal o zapuščini prvih raziskovalcev našega planeta in pri tem iskal napotke za raziskovanje drugih planetov.
18.25 LJUBLJANSKI OBZORNIK
18.40 NA SEDMI STEZI
Žensko alpsko smučanje, 90-letnica Planinske zveze Slovenije, uspehi teniške igralke Mime Jausovec - to bodo glavne teme današnje oddaje, ki bo prinesla tudi več novic in izbrala športnika meseca.

19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 TEDNIK
21.00 ZVOKI GODAL: VIOLONCELO
21.35 V ZNAMENJU

2
17.45 Učitelj - 18.15 Sodobni dosežki v medicini - 18.45 Še enkrat - 19.30 Dnevnik - 20.00 Zgodbe čez polno črto - 21.10 Zagrebška panorama - 21.25 Kronika Festa

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 20. do 26. januarja so v novomeški porodnišnici rodile: Marinka Zorko z Gore - Stojana, Marija Skoporc iz Pavle vasi - Slavico, Marija Papež s Hriba pri Hinjah - Darjo, Jožica Zore iz Sentjerneja - Roka, Marija Mihelin iz Krškega - Tamaro, Antonija Pungercar iz Slepške - Matjaža, Dragica Somrak iz Vrhovega - Mojco, Marija Kastelic iz Žužemberka - Matejo, Marija Vide iz Dolenje Stare vasi - Jakoba, Ana Petrušič iz Zakanjskega sela - Valentino, Anica Doberšek iz Glo-

bočdola - Adelo, Jožica Šavor iz Kanižarice - Katjo, Martina Miklavčič iz Malenc - Jernejo, Slavka Mikec z Malega Slatnika - Andreja, Marta Sepec s Cateža - Aleksandro, Danica Lah iz Hrastja - Marka, Andreja Blatnik iz Gorenje Straže - Valentina, Jožefa Koščak z Mirne - Damjana, Ana Ziber iz Brestanice - Sabino, Monika Šuštarč iz Kota - Marto, Marija Nadrih iz Dolnjega Medvedjega sela - Franca, Marija Kodrič iz Krškega - Alena, Marija Pekolj iz Trebnjega - Janka, Martina Nemanič iz Draščev - Ivana, Irena Križman iz Crnomlja - Antona, Nada Bojanec iz Gornjega Karteljevega - Zvoneta, Stefanija Kolenc iz Gornjega Karteljevega - Jožico,

Irena Luič iz Crnomlja - Gorana, Stanka Simončič iz Sentjerneja - Ireno, Greta Ivanovič iz Zilj - Mirana, Lidija Špelko iz Vavte vasi - Polonco, Jožica Legan iz Podgoda - Jerneja, Zorka Matko iz Gaberja - Gorazda, Ruža Ljubenko iz Kanižarice - Davorja, Jožica Pajtler iz Kremena - Anito, Ljerka Felja iz Krškega - deklico, Štefka Stanko iz Družinske vasi - dečka, Frančiška Arnshek iz Dolnjega Leskovca - deklico, Ivanka Zorko iz Leskovca - dečka, Zdenka Mirtek iz Zagrada - deklico, Nada Pečavar iz Krškega - deklico, Ida Šterk iz Dolenje vasi - dečka in Jožica Cimermančič iz Stopič - dečka. Cestitamo!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, stare mame in sestre

FRANČIŠKE SALMIČ

roj. VINTAR
iz Dolge Rake pri Raki

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in jo spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo za vso pomoč družini Lekše. Hvala tudi sodelavcem Mercatorja Sadje-zelenjava in župniku za poslovilne besede ter opravljeni obred.

Žalujoči: mož, sin z družino, Pepca z družino, sestra Rezka, brata Janez in Lojze ter ostalo sorodstvo

In jaz živim še v ljubljenskih osehah in predmetih, kakor živeli oni so z menoj v minulih letih, vsaj več, čeprav izniči vse, kar nas na zemljo veže, do src globin in do ljubezni tvoja moč ne seže.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubljeneža moža, ata in starega ata

JOŽETA REPOVŽA

iz Gaja pri Šentjanžu na Dolenjskem

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom, znancem, sorodnikom, ki ste ga tako številno spremili do njegovega preranega zadnjega doma, mu poklonili toliko cvetja, nam pismeno in ustno izrazili sožalje ter v hudih trenutkih sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se kolektivom Metalna Krmelj, OS Milan Majcen Šentjanž, Lisa Krmelj, Jutrnjka Sevnica, pevcem Svobode Krmelj, gasilskim društvom Šentjanž, Krmelj in Tržišče. Lepa hvala vsem govornikom za presunljive besede ob zadnjem slovesu, župniku za pogrebni obred. Posebna zahvala pa velja še Tončetu in Mici Majcen. Še enkrat srčna hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali lajšati bolečino.

Žena Tonica, otroci Tonika, Rozika, Jože, Stane in Janez z družinami
Gaj, 18. januarja 1983

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je v 81. letu starosti zapustil dobri in skrbni oče, mož, stari oče in stric

FRANC KMET

iz Gor. Sušice 11 pri Dol. Toplicah

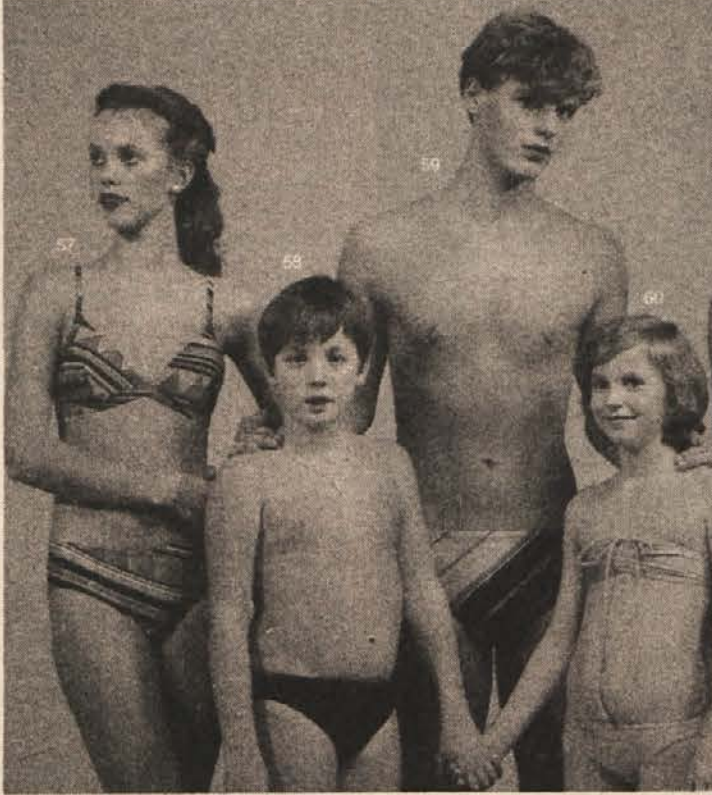
Na zadnjo pot smo ga pospremili 25. januarja na pokopališču v Gor. Sušicah. Najlepša zahvala vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena zahvala velja tudi delovni organizaciji Bor iz Dolenjskih Toplic, organizaciji ZB Uršna sela, GD Dobindol in Uršna sela za darovane vence, govornikom za poslovilne besede, duhovniku pa za opravljeni obred

Žalujoči: žena Veronika, hči Vera in sinova Franc ter Karel z družinami, sestra Albina in ostalo sorodstvo
Gor. Sušice, Ljubljana, Jesenice

NOV USPEH DOLENJUJCEV NA SEJMU MODE

„Beti“ je navdušila s kolekcijo v sivem in prejela ljubljanskega zmaja —
 Labod je bil na reviji spet zelo domiseln —
 Vrsta novosti iz Novoteksa

Beti
 METLIKA

MINI KRILA SO SPET NA POVRŠJU

17. januarja so na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču odprli letošnji tradicionalni sejem „Moda 83“, ki je osemindvajseti zapovrstjo. Na tej prreditvi razstavlja 410 delovnih organizacij tekstilne in oblačilne ter usnjarske predelovalne stroke iz vse države. Najštevilnejši pa so razstavljali iz Slovenije, Hrvaške in Srbije. Na 10.000 m² površine so pokazali, kaj zmorejo, kaj nudijo trgovcem in potrošnikom.

Že bežen sprehod skozi paviljone in ogled modnih revij še tako nepoučenemu o modi povesta, da gre letos pri pro-

izvajalcih oblačil za bistveno novost, ki v ženskem modnem svetu pomeni pravcato revolucijo: za povratak mini kril. Niso sicer tako kratka kot ob zadnjem izbruhu, vendar imajo kolekcije z mini krili vsi proizvajalci, katerih ime nekaj pomeni. Zdajšnji mini sega največkrat 10 cm nad kolena. Novo silhueto pa dopolnjujejo bogati zgornji deli, velikokrat s kimono rokavi od pasu, včasih spomladanske in poletne bluze z naborki in volani.

Za bližajočo se pomlad in poletje veljajo pri barvah tri modne zapovedi: 1. svetle, pastelne barve; 2. različne barve; 3. žive barve od rdeče do turkizne, živo rumene, ki se kombinirajo s črno ali belo. Vsaka teh barvnih skupin pa zahteva svojo linijo. Iz tkanin v pastelnih barvah so ukrojene obleke in krila ali dvodelni kompleti baletnega stila in podeželske romantike. Iz zamazanih barv so tkanine primerne za antični stil z mehko linijo, v pasu stis-

njeno, s pliseji in ravnimi izrezi. Močne barve pa spominjajo na modo iz obdobja rockenrolla. Obleke so ravnega kroja, veliko je tunik, hlač vseh dolžin, med katerimi pa so posebno poudarjene tričetrtinske, dodatki pa so bele vezanine. V vseh treh linijah pa je zaslediti mnogo bogatih kimono rokavov.

Vse to so proizvajalci upoštevali in videti je, da so se v današnji bitki za kupca hudo potrudili ustreči tako tistim, ki so radi oblečeni po zadnji modi, kot pristašem umirjene in tako rekoč večno aktualne mode.

Kot običajno izstopajo znane slovenske tovarne pletenin: Rašica, Almira, Angora, kajpak ob dokaj močni konkurenci Arene iz Pulja in tovarne Umberto Gorjan, kjer se najočitneje spogledujejo z italijansko modo. Najvišje priznanje za letošnje kompletno kolekcijo, kipec ljubljanskega „Zmaja“, pa je komisija prisodila ljubljanski Almiri. V kolekciji te tovarne so med drugim zanimive pletenine, ki spominjajo z resami iz usnja in volne na kavbojski stil.

Kar želiš, česar pa nikjer ne dobiš, je bilo videti na razstavnem prostoru Svilanita iz Kamnika. Rute in šali raznih velikosti, barv in materialov nudijo

bogato izbiro za razne okuse, ampak praksa je taka, da kdor hoče lepo ruto, mora v trgovino z indijskim blagom.

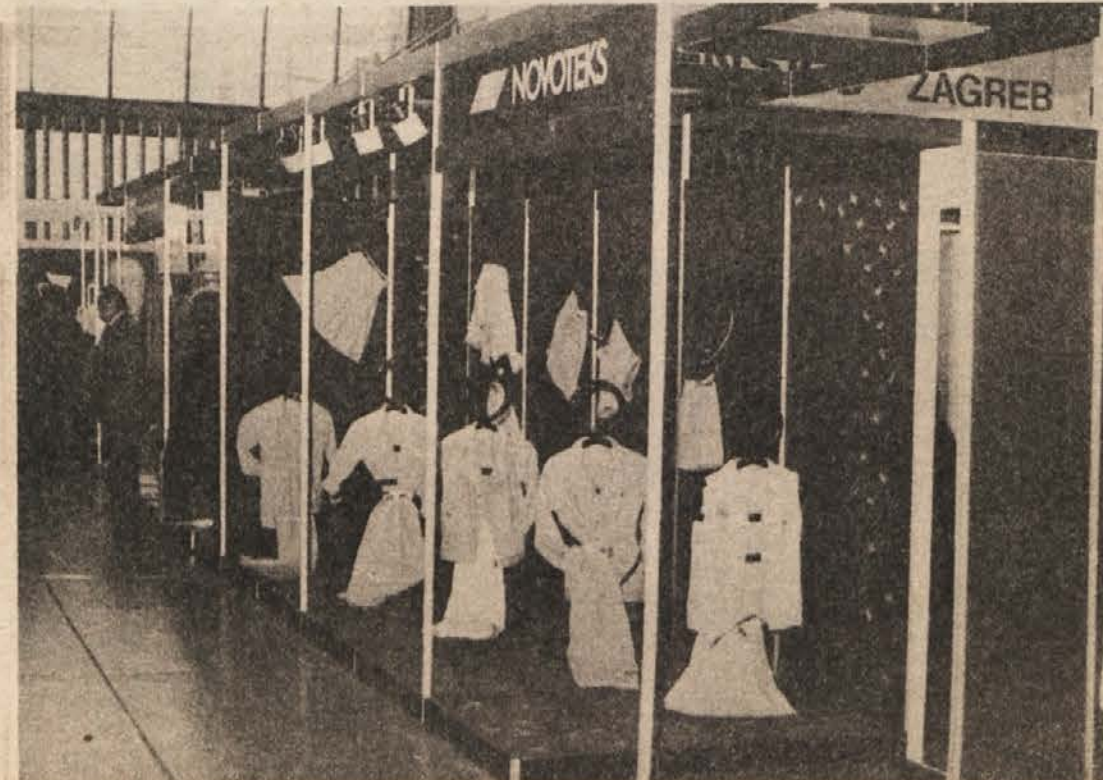
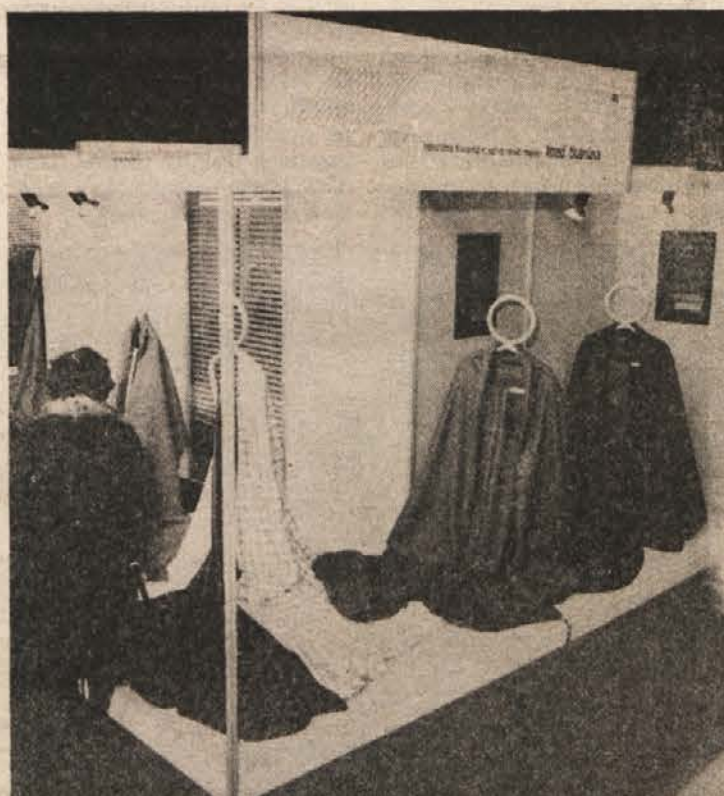
Metliška Beti, ki že več let domala zaporedoma pobira zmajčke in priznanja, tudi letos ni ostala praznih rok. Povsem po pravici, kajti njena izvirna, lepa, praktična in vsestransko uporabna kolekcija za prosti čas, vsakomur pade v oči. Predstavila se je z osnovno svetlo sivo barvo v tkanini iz kosmatga čistega bombaža, iz katere so ukrojili dolge, rabne ženske obleke, mini krila, pa tunike, majice itd. Vsa ta oblačila krasijo živobarvne obrobe, nekatere pa tudi žepki raznih živih barv. Zanimiv je tudi kopalni program Metličanov, ki je prišel do izraza posebno na večerni modni reviji. H kopalcam nudijo velike rute, da jih lahko zavežemo v obleko afriškega ali azijskega stila, lahko so ogrinjalo ali pa krilo. In tudi najdrznejša zamisel: kopalke za ljubiteljice „zgoraj brez“, so naletele na odličan sprejem pri trgovcih. Gre za dve mini krpici, ki jih ob strani veže tanka vrvica.

Pri kopalcam velja seveda omeniti še sevniško „Lisco“, saj bo iz njenega programa marsikatera z močnejšo postavbo ali

(Nadaljevanje na 12. strani)

NOVOTEKS

NOVOTEKS

zrelih let lahko izbrala zase primerno oblačilo za kopanje. Program nedrčkov ni na videz pokazal posebnih novosti, kvaliteta, seveda, pa je med najboljšimi v državi.

Med dolenjskimi proizvajalci, katerim sem posvetila največ pozornosti, se najbolj odlikujeta Novoteks in Labod, četudi nista letos dobila priznanj. Če se obiskovalci sejma toliko časa zadržujejo pred njihovimi razstavnimi prostori, če za ponujene izdelke med trgovci vlada zanimanje, potem so bržkone zadeli v črno.

Novoteks razen metrskega blaga ponuja novo tean kolekcijo za mladostnike od 10 do 17 let, ki bo v kratkem na tržišču. Gre za športna oblačila dokaj živih barv ali sešita v kombinaciji več barv, vendar iz istega blaga, ki ima to lastnost, da pri pranju barvo spremeni. Najprej pri dokaj velikih okrasnih šivih, potem še blago. Bolj taka oblačila pereš, bolj pridejo šivi do izraza.

V kolekciji novih oblačil pa je kajpak precej mini kril in tričetrtinskih ženskih hlač in jeansa z visokimi pasovi. Za moške imajo prav tako raznovrstne možnosti: od klasičnih oblek, ki pa jih je vse manj, do športnih oblačil, kakršne so

dobni moški najraje nosijo v vsakdanjem življenju.

V metražnem blagu je Novoteks presenetil z zadnjo novostjo iz Pariza, in sicer s črno belo kombinacijo poliestrskega blaga v krep vezavi. Na večernih modnih revijah, ki so sicer bolj „pokaži, kaj znaš“ za kreatorke, je vzbudila pozornost nova kombinacija moške garderobe. Črtast suknič in enobarvne hlače so trenutno oblačilo, ki ga sodobni moški najraje oblačijo v vsakdanjem poslovnem življenju.

Labod je zares izviren že z organizacijo vsakoletnih mini modnih revij tik razstavnega paviljona. Medtem ko so imeli lani prvega pianista, ki je manekene spremljal z venčkom starih melodij, so letos presenetili nenehno zbirajoče se občinstvo z Labodjim jezerom. Na Čajkovskega glasbo, ki spremlja to sicer povsem poslovno predstavo, za uvod zapleše odlomek iz Labodjega jezera primabalerina iz budimpeštanske opere. Sicer pa razstavnih prostor odlično krasi navaden ohrovt, katerega barva je pri oblačenju letos ena vodilnih.

V pomladni kolekciji, ki je že na tržišču, je veliko mini oblek in kril, vse iz domačih materialov in v glavnem iz bombaževine. Imajo klasične in romantične modele ženskih oblek za razne starosti pa odlične hlačne komplete za pomlad. Dolge hlače z blazerjem v svetlejši in temnejši izvedbi odlično nadomeščajo klasične kostime, ki jih v Labodovi kolekciji tudi ne manjka.

Ljubitelji jeansa bodo letos zagotovo v domačih trgovinah dobili to, kar je novost v zdaj manj dosegljivih italijanskih trgovinah; razna jeans oblačila v novih barvah, od temno zelene do rjave in vijolične. Gre za

posebno barvanje jeans tkanin, ki se pri pranju spreminjajo. Elkrój iz Mozirja je s prikazom tovrstnih izdelkov vzbudil izredno pozornost.

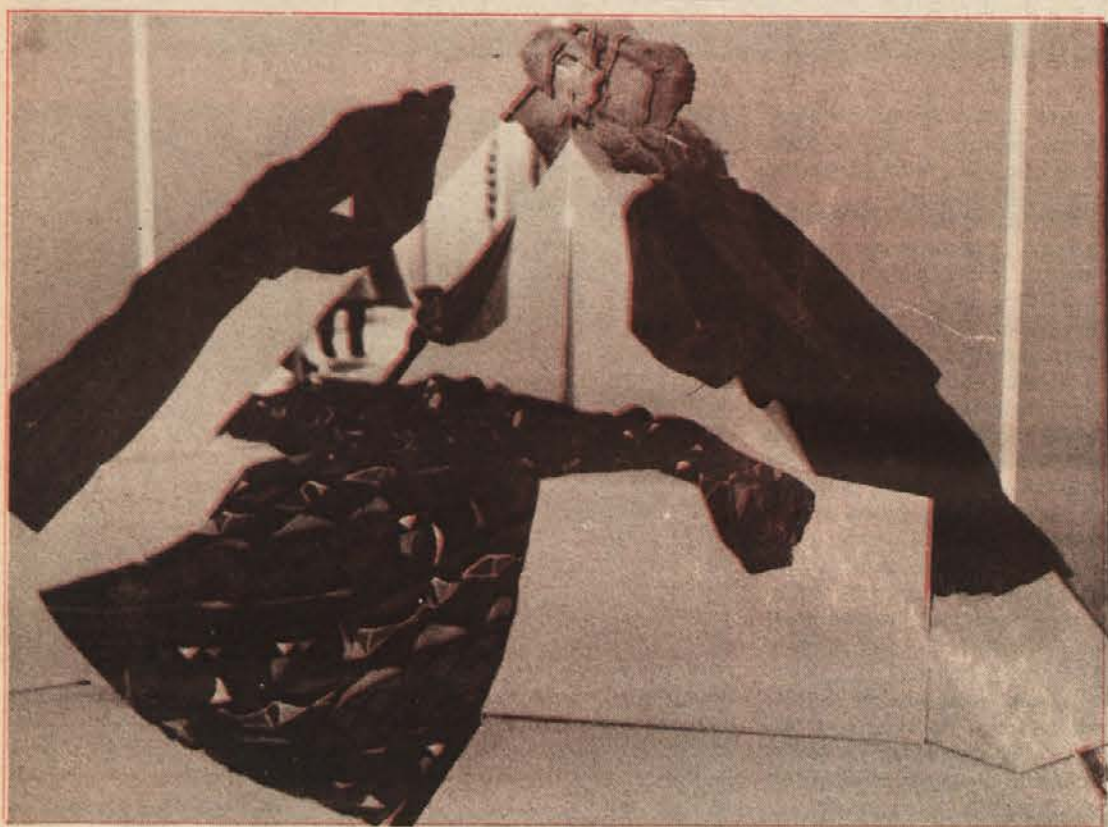
Reči bi veljalo še to, da ni prvič na tej prireditvi slabo zastopana industrija čevljev in da proizvajalci torbic ponujajo lepe in načičkane modele. Industrija usnja Vrhnika je bila v tej skupini sicer nagajena za skupino torbic in pasov, lepe modele pa je imel tudi Toko iz Domžal, in sicer v kovinsko modri barvi, češnjevo rdeči, pa iz kačjega usnja, pri katerem na srečo cene ni bilo...

Marsikateri vzdihljaj obiskovalk je veljal ogledu usnjenih kompletov iz najtanjšega semiša, ki se marsikje kombinira z lakom, pa kožuhovinastim jaknam in plaščem. Kdor pa si opremlja stanovanje, naj si ogleda veliko izbiro zaves, dekorativnih tkanin in prtov Bombažne predilnice Tržič in eksperimentalne tkalnice Ideja iz Kamnika. Vsega tega po izjavi predstavnikov obeh podjetij ne

manjka, ampak v naših trgovinah kaj takega ni.

Večna pesem, ki jo na ljubljanskih modnih sejmih letos proizvajalci že osemindvajsetič ponavljajo, pa se glasi: to nudimo, če naročite—dobite. Žal imajo trgovci mnogokrat povsem drugačen okus.

RIA BAČER

tovarna oblačil
labod
novo mesto

Na dnu lepotne lestvice

Zival z neprijetnim imenom in še manj prijetnim videzom – Ogroženo zgodnje otroštvo – Kljub vsemu priljubljen

Nekomu se gnusijo kače; drugemu pajki, tretji ne prenese pogleda na podgane; okusi so pač različni in med živalmi je dosti takih stvorov, ki s svojo zunanostjo ne vzbujajo simpatij. A če bi že morali med najgršnji izbrati najgršo, potem bi na tem natečaju žalostno zmago požel tasmanski vrag, nečedno bitje, ki prebiva na Tasmaniji in spada v podrazred vrečarjev. Zival je takšna, kot bi jo zmetali skupaj iz različnih delov drugih živali.

Zavaljeno truplo, poraslo s črno dlako, je nasajeno na drobne štiri nožice. Glava je kar prevelika in še posebno veliki rdečkasti gobec, ki ga krasi 42 velikih, močnih zob, ji daje grozljiv videz, kadar žival laja ali trga svoj plen. Na vrhu ima

drugih živalskih vrst. Vendar pa poznavalci tasmanskega vraga, kot je zoolog Robert Green, zatrjujejo, da žival ni ogrožena. Malokdo jo sicer vidi, a to le zaradi tega, ker so takšne življenjske navade tasmanskega vraga. Večidel preživi v svojem brlogu in skrit v gostem grmičevju. Zato pa je slišati njegovo grozljivo zavijanje. Zaradi srhljivih glasov je žival tudi dobila ime vrag, saj so bili prvi naseljenci prestrašeni od glasov, ki so prihajali iz grmičevja, v katerem pa niso ničesar videli. Goščavski vrag ima namreč zelo dobro varovalno barvo. No, tudi ko so ga zagledali, ni bilo razloga, da bi mu naziv spremenili.

„To so čudovita, očarljiva bitja Škoda, da ne vemo kaj več o njih,“ pravi R. Green. Njegovo navdušenje nad tasmanskim vragom izvira bolj iz ustroja, kot pa iz podobe živali. Green meni, da ima tasmanski vrag med vrečarji najbolj rudimentarne rodilne organe.

Kot ostali vrečarji se tudi pri tej živali zarodek ne razvije do konca v maternici, marveč v posebni rodilni vreči. Samica tasmanskega vraga skoti mladička, ki ni nič večji od čebele. Mladiček se prisesa na sasek in tam ostane več mesecev. Toda varnost vražjega zaroda ni takšna, kot denimo pri kenguruju, ki ima globoko in varno vrečo za svoj zarod. Tasmanski vrag ima plitvo vrečo, zato mladiček, ko doraste, z zadnjimi tacami štrli iz varne vreče. Ni tako redko, da mladiček pade iz varnega zavetja. Le malo možnosti ima, da preživi. Najpogosteje ga požre kar mati sama.

MiM
(Vir: Reader's Digest)

netopirjeva ušesa, pod njimi pa človekovim podobne oči. Gobec je močno podoben prašičjemu. Na prsih ima belo črto, nekakšno barvno verižico. Tudi ko se premika, ni nič lepša na njem. Če je žival sploh lepo videti v njihovi prozornosti in naravnosti gibanja, je pogled na tasmanskega vraga med gibanjem hudo klavrn. Zival se bolj opoteka, kot pa teče.

Zunanemu videzu ustrezen je tudi življenjski način tasmanskega vraga. Spada med tako imenovane živalske smetarje, saj se preživlja s tem, da žre tisto, kar ostali puste: s crkvinami, ostanki in mrhovinami vseh vrst. Le redkokdaj zbere toliko poguma, da napade živo, zdravo žival. Če že napada, potem so njegove žrtve bolne, ostarele in pohabljenе živali. Kljub temu pa je napad tasmanskega vraga grozljiv. Z močnimi čeljustmi in ostrimi zobmi z enim samim ugrizom umori manjše pse, male ovce in drugo žival.

Kakor je videti neprijuden, pa je mogoče tasmanskega vraga, če ga gojimo že od mladega, udomačiti. Kot udomačena žival izkaže družabnost in zaupljivost, če je komu sploh do tega, da ga spremlja takšen nesrečno grd stvor. Kljub vsemu so Tasmanci ponosni na svojega goščavskega vraga. Vključili so ga v komercialne posle, postal je junak nekaj stripov, njegovo podobo, seveda primerno obdelano, tiskajo na majice, pogosto ga natiskujejo na razglednicah, izdelujejo lutke in obeske z njegovo podobo.

Nekateri zoologi se boje, da postaja žival vse bolj redka in da je na žalostni poti izginotja kot precej

Naftni mehurčki

Nafta iz izčrpanih polj

Ogljikov dvokis uporabljajo izdelovalci brezalkoholnih in alkoholnih šumečih pijač, da se v njih delajo tisti značilni mehurčki, zdaj pa kaže, da bodo strokovnjaki ogljikov dvokis uporabili tudi za poživljanje izčrpanih naftnih vrelcev. Ameriške naftne družbe načrtujejo gradnjo dveh vodov, vredno poldrugo milijardo dolarjev, po katerima naj bi prišel ogljikov dvokis iz ležišč v južnem Coloradoju do teksaskih naftnih nahajališč.

Kljub padajoči ceni nafte in razmeroma dragi gradnji se podjetnikov ne loteva strah, da bi morda denar slabo naložili. Nov način črpanja s pomočjo ogljikovega dvokisa, ki ga vbrizgajo v naftna ležišča, omogoča črpanje precej večjih količin energetske tekočine, kot pa jo je mogoče s klasičnim črpanjem. Naftni strokovnjaki trdijo, da klasični način črpanja omogoča izrabo tretjine količine nafte, medtem ko injekcije ogljikovega dvokisa omogočajo načrpanje 70 odst. nafte v nahajališčih.

Rešitev prejšnje križanke

AS	P	A	R	A	G	U	S
N	A	S	L	O	N	I	L
O	L	I	K	A	R	A	L
R	A	K	B	O	G	O	
L	A	Z	A	R	O	A	N
M	O	K	A	A	R	A	D
K	L	O	P	R	I	B	A
R	O	J	A	K	K	A	L
M	A	S	T	I	K	S	N
I	R	O	K	E	Z	M	I
N	A	V	A	L	S	K	A

Tisti, ki ničesar ne ljubijo in nič ne sovražijo, nimajo okov na sebi.

G. BUDA

Usoda je domislek strahopetcev.

V. ZUPAN

Odrekam se begotnemu, da ujamem večno.

I. PREGELJ

D L	DEL VOZA	PESTR NA	NOVO SREBRO	RIM. VARUHI OGNJISKA	D I	KOSITER	DEL VRATU	TELČEB	PLOD KAVOVCA
OKRAS. KAMEN					RIMA				
BOR					IND. BOG				
DUHOV. TOST					KRALJ. ZIVALI				
SKAND. PEVEC	PREB. VALKA TALIANA BLITVA				Z. IME				
D L	KONJ DIRKAČ	ITAL. IZDEL. GOSLI	PREKOP. PTICA PEVKA						
PREMO. VNIK V BOSNI				SPIS. PRITOK ILMEN. JEZERA			ARAB. ZREBEC		
ZLTIJE ŽIVSRE. BRA S KOVINO							Z. IME		
OSTANEK				SMUČI. OCVRK. VASJA			PRITOK. DONAVE. PAMET		
GLAS. BENIK SOSS			ST. UTEŽ		1. VESOLJ. SONDA				
VOJ. STOPNJA			2		VRSTA JEDI				

Če je v ledvicah „kamnolom“

Učinkovito in hitrejšo zdravljenje ledvičnih kamnov

Ledvični kamni so dokaj pogosta bolezen, saj oboli zanjo v razvitem svetu eden od 10 moških in ena od 40 žensk, ponekod pa je nagnjenost k tej bolezni in obolevnost še večja. Gre za nabiranje kristalnih tvorb v ledvicah, tvorbe pa imajo lahko obliko peska ali pravih kamenčkov. Kamni povzročajo hude bolečine in bistveno načno sposobnost ledvic za opravljanje življenjsko pomembnih nalog. Med znanimi povzročitelji bolezni so hrana, voda in celo podnebne razmere. Običajno se peskate tvorbe same izločijo s tekočino iz ledvic, v težjih primerih pa jih je treba odstraniti s kirurškim postopkom. Vse kaže, da po vsej ne bo treba več pod kirurški nož, saj so v Zahodni Nemčiji in Avstriji dobrih preskusili najnovejšo napravo, ki neboleče odstranjuje ledvično naglo.

S pomočjo nefroskopa zdravniki odstranijo manjše kamne, večje pa razdrobe v neškodljive delce, ki se potem zlahka izločijo po naravni poti. Ta čuda delajo zvočni valovi, ki delujejo kot nekakšni bombarderji. Ves postopek, pri kate-

rem ob lokalnem omrtvičenju vstavijo napravo skozi bolnikov hrbet, je neboleč in razmeroma preprost. Odprtina ostane v bolnikovem hrbtu, dokler se po več dnevih zdravljenje oziroma odpravljanje kamnov ne konča. Zdravljenje je zaključeno v največ desetih dnevih, nakar se bolnik lahko vrne k svojemu delu. Klasični operativni način odstranjevanja ledvičnih kamnov pa zahteva do dva meseca bolniškega staleža. Ne tako nepomembna stvar!

Zdravnik opazuje skozi nefroskop ledvične kamne, ki jih bo odstranil s kleščicami ali pa zdrobil z zvočnimi valovi.

Isto dejanje lahko narekuje norost ali najbolj vzvišena filozofija.

R. F. A. SULLY PRUDHOMME

Proti kajenju z žvečko

Še kar zanesljiv način odvajanja od kajenja

Da kajenje škodi zdravju, nihče ne more več zanikati, zato je razumljivo, da se kadilec prej ali slej sreča z možnostjo izbire: ali še kaditi ali prenehati, preprečiti bolezen ali pustiti organizem propadanju. In četudi se kadilec odloči, da bo opustil nevarno razvado, ne ve, kako bi se boja proti tdrovratnemu početju lotil. Načinov je veliko, povsem zanesljiv pa ni nobeden. V zadnjem času je uspelo strokovnjakom dokazati, da je med vsemi pripomočki za odvajanje od kajenja še najbolj učinkovita žvečka z dodatkom nikotina.

Poskus, ki so ga opravili na kliniki za kadilce v londonski bolnišnici Maudsley, je pokazal, da se je kajenja za celo leto odvadilo 48 odst. vseh, ki so žvečili žvečko z nikotinskim dodatkom, medtem ko se je primerjalni skupini, ki ni žvečila takšne žvečke, kajenju začasno odpovedalo le 21 odst. Pri tem so strokovnjaki ugotovili, da so uživalci nikotinskega žvečilnega gumijsa imeli manj spremlejalnih težav pri odvajanju.

Žvečko z nikotinskim dodatkom so izumili Švedci, in čeprav je že lep čas na svetovnih tržiščih in dosega kar lepe uspehe pri odvajanju kadilcev od zdravju škodljive razvade, se zanjo niso povsod dovolj navdušili. Tudi pri nas tovrstnega pripomočka ni zaslediti.

Ni vse zlato...

Tudi čisti energetski viri imajo svoje sence

Sonce, voda in veter se že nekaj časa pojavljajo kot pomeni in dobrodejni nadomestki za standardne energetske vire, kot so premog, nafta in atomske centrale, za katere se ve, kaj predstavljajo v onesnaževanju okolja. Toda tudi proti tem nedolžnim energetskim virom je vstal sum.

V poročilu, ki ga je podpisal fizik Larry Medsker z newjerseyskega inštituta za tehnologijo, je zapisano, da imajo tudi ti obnovljivi viri energije škodljive stranske učinke. Širjenje uporabe sončne energije lahko povzroči rast urbanih središč na ogromnih površinah, ker je pač le tako mogoče za vse koristno izrabiti sončno energijo. Takšna prostorska razširitev mest pa prinese ogromno novih problemov v prometu, racionalni izrabi prostora, učinkovitosti ipd. Uporabljanje sončne energije za ogrevanje sprostca strupene pline v fotovoltlnih celicah, njihov vpliv na okolje pa sploh še ni raziskan. Nihče tudi še ni raziskal, kakšne posledice bi imele gradnje velikih vetrnih elektrarn in kako bi veliki stolpi z orjaškimi vetrnicami vplivali na vsakoletne in vsakodnevne migracije ptic.

Nič več smrčanja

Kapljice zoper moteče „nočne koncerte“ – Sonarrex

Nekaj deset „preverjenih“ ljudskih zdravil je, s katerimi je mogoče odpraviti nadležno in neprijetno navado nekaterih, da med trdnim spancem vlečejo dreto, kot se temu pravi, oziroma smrčijo. Glasovi smrčanja so različni; nekateri na tanko piskajo, drugi globoko vzdihujejo pogrkavajo, nekateri pa spravijo s smrčanjem v tresenje vso bližnjo okolico. Stvar je lahko celo tako neprijetna in moteča, da je uničila nekaj zakonov, da ne omenjamo počitnic v avtokampih, ki jih krepko speči in smrčeči možakarji (ženske niso izvzete) pod šotorskimi strehami prav tako lahko uničijo svojim bližnjim.

Nobeno od doslej poznanih zdravil ne daje rešitve, zato bo prijetna novica, ki smo jo prebrali v Tanjugovem biltenu Durbin, da je francoskemu zdravniku Pierru Grossu uspelo izdelati prvo pravo zdravilo zoper smrčanje.

Dr. Pierre Gross je zdravilo zasnoval na predpostavki, ki je po njegovem mnenju edina znanstveno sprejemljiva, da namreč pride do smrčanja zaradi izsušitve nosne sluznice. Izdelal je tekočino sonarrex, katere kapljice, kapnjene v nos tik pred spanjem, zadoščajo za osem ur mirnega spanja brez smrčanja.

Pametnim lasje sami izpadajo, norcem jih je treba puliti.

M. KRLEŽA

71 Janca Trdina Črtice in povesti iz narodnega življenja

PTIČJI SVAT

To je bilo Marku prav. Ves vesel in navdušen se loti dela, z njegovo pomočjo dovrši čoln že ob mesecu na veliko čudo vaščanom in Balasu. Preračunal je tako natanko vse razmere, da se ni nagibal na nobeno plat, da ni zajemal nikjer vode. Posnosno stopi vanj in prevela svoje ovčice na otok in, ko se namulijo, spet nazaj. Čoln ni bil bogve kaj; držal je komaj dva človeka, ali večjega ni mojster mislil niti narediti. Saj ga ni delal za drugega kakor zase, za svoje ovce in za Balasa. Temu gospodu ne bi bil mogel z nobeno rečjo boljje ustreči. V ak teden najmanj dvakrat se mu je dal prevesti na drugi breg, da vidi Krakovo in obližje in se tam razveseljuje.

Taki uspehi so napolnili Marka z neizmernim pogumom in zaupanjem v samega sebe. Jel je misliti, da zmore človek vse, ako se le čvrsto loti dela in ne opeša. Bridka skušnjava je naučila, da se moti. Obide ga želja, imeti kako orožje, in naredi si puško. Pokaže jo samouku puškarju, on jo pregleda in pohvali. Ali niti samouki ne spadajo med nezmotljive izvoljence. Ko jo Marko poskusi, se mu razleti na vse strani in ga rani precej nevarno v roko in obraz. Sramota ga je pekla stokrat huje od telesnih bolečin. Ko okrevaja, začne precej delati samokres in, ker je zdaj vse bolj premišljal in pazil, se mu posel posreči.

Vsi vaščani so se bahali z Markom, češ da ga nima ne domača ne sosednja duhovnijska mojstra, ki bi se mogel z njim meriti in kosati; vsi so želeli in zahtevali, da dobe od njega kako iznajdbo njegovega uma, kako umetnino njegovih rok. Dobrosrčni fant jim je rad storil po volji ter je naredil enemu lesenega moža z lulo, drugemu spečega leva, na katerem se igrajo miške, tretjemu razpelo, četrtemu oltar, petemu mrtvaško glavo itd. Ščasoma je imela vsaka rodovina od njega kak spomin ter ga je kazala s ponosom vsakemu, ki je stopil pri vratih v hišo. Najkrasnejše izdelke je prejemal seveda njegov dobitnik in prijatelj Balas.

Med njimi je slovela dolgo časa daleč naokoli sprehodna palica. Vrezal je vanjo sto in štirideset prav majhnih, ali odlično zadetih podob. Krdelo lovec v psi in zverino, celo domačo vas s poslopji in drevjem, slovesen sprevod z duhovniki in zastavami, gospoda Balasa in zraven njega samega sebe, sedečega na klopici melniškega grička. Balas mu je zanjo podaril debel tolar in je dejal, da je ne da za dvajset goldinarjev. Napravil jo je črednik brez drugega orodja kakor s svojim nožičem in železno iglo.

Skrival se je pa celo leto ukvarjal z neko drugo rečjo, za katero ni hotel živiti nič povedati. Ko pride Balasov glas, mu gre čestitat in mu poda nekaj zavitega, s prošnjo, da bi dovolil vzeti ta mali podar v znamenje in spomin njegove neskončne hvaležnosti za prejete dobrote. Gospod odpre zavitek in ostrmi. Pred njim stoji čudovito izdelana ura. Na malem hribcu sta stalna dva košata, zelena hrasta, po katerih so lazili rjavi hrošči, s katerih je visel droben želod, na katerih so se zibali lični ptički različnega rodu in perja. Okoli njiju se je opelatala bela kača, debela in strašna kakor zmaj. Rep je zvijala deloma na trati, deloma ga je skrivala v grmovju. Glava se je pa med hrastoma pod vejami nagibala in gnusno režala proti tlom. Ogromno oko se je gibalo in breščalo. Oko je bila ura.

Balas objame Marka in veli z ginjenim glasom: „Hvala ti pristrčna, moj mili Marko, za krasni dar. To delo spručuje, da si rojen za kaj boljšega kakor za črednika. Škoda, da imam toliko rojen zahte, ki bi morala brez mene stradati. Oh, kako rad bi te poslal na Dunaj ali v Švico, da se iziriš za mojstra! Ali ne boj se. Pomažalo se ti bude na vsak način, ali tako ali tako. Pomenil se bom z znanji, priporočil te bom prijateljem, podpiral te bom tudi sam. Vsekakor je tvoje pastirstvo zdaj dokončano. Tvoja ura bo stala na tej omari. Ohrani si jo bom do smrti za najljubši spomin, za najdragocenejši lišp svoje hiše, da vidi in hvali tvojo umetnost vsak prihodnik, ki me obišče.“

Te besede so naznanile Marku, da se mu ni bati za bodočnost, ali vendarle so ga nekoliko vznemirile. Najrajši bi bil ostal vse živie dni na svojem Melniku, kjer je toliko lepih misli zažel in izvršil, kjer je preživel toliko brezskrbnih, srečnih dni, kjer je užival vso sladkost dela, dobre vesti in svobode. Temu glasu srca pa se je protivil njegov bistri razum in hrepence

duh, ki je zahteval popolno samostalnost in prostranejšo polje za delovanje. Takrat je bil dopolnil že skoraj devetnajsto leto. Bil je korenjak od nog do glave, lep ko pomladni cvet, tanek ko jelka, visok in močan ko hrast.

To je izprevidel, da se mora posloviti s čredo, ali kaj trdnega zanaprej ni mogel lahko snovati, ker ga je čakala skoraj brez dvombe vojaščina. Jako ga je sicer mikalo, pogledati lepi svet, občiti z izkušeniimi in pametnimi možmi, ali ga je itak bolela duša, ko je pomislil, koliko ljubih krajev in dobrih ljudi bo moral zapustiti. Vaščanom je bilo neizrečeno žal, da bodo izgubili vrlega črednika in morali izročiti svoj najboljši imetek, svojo živinico, drugim rokam, ki ne bi utegnile biti enako zveste in zanesljive. Zahvalijo se mu za skrb in ga povabijo zadnjikrat v Seč, da si pobere ostanke tičje svatbe. Ti ostanke so rešili Marka vse brige in tožnega premišljevanja. Lepih daril je dobil dosti: na tanki vejici je visela n. pr. žepna ura, pošiljka Balasova.

V svojem šotoru pa zapazi Marko nekaj novega, bolj ko vse drugo mikavnega in važnega: Bel robec, v katerem je bilo zamotano veliko, zapečateno pismo. Marko osupne, odpre pismo in prebere. Oči mu zalijejo solze, pogleda proti nebesom, pade na kolena, zahvali se Bogu in moli za svojo dobitnost. S tem pismom ga je Meta sprejela za svojega in mu volila vse svoje premoženje! Izgovorila je zase samo neko gospodinjstvo do smrti, za Tinico pa štiri sto goldinarjev dote.

Metin imetek je presegal dva tisoč pet sto goldinarjev starega denarja brez gotovine in blaga. Za kmečkega človeka, za siroto pastirja je bila dediščina vsekako ogromna, Markova sreča tako sijajna, da se mu je začelo vrteti po glavi in skoraj blesti. Ko se ozre, stoji Meta zraven njega in se zadovoljno smehlja. Vrže se ji pred kolena tako ginjen, da ni mogel spregovoriti ne besede. Meta ga dvigne, objame in mu pritisne glavo na svoje toplo srce. Držala ga je dolgo – dolgo, dušo so ji širili in gibali občutki, morda še silnejši od Markovih.

Zahtevala je, da se preseli še tisti dan k njej, in Marko jo uboga. Kot edincu matere kmetice se mu ni več bati vojaščine. Ali na umetnino in rokodelstvo je moral seveda zdaj pozabiti, na kmetijski je treba kmetovati.

Izvoz ima svoje meje

Novomeški izvoz že sedaj tolikšen, da ga bo težko bistveno povečati — Se pol leta časa za DITC?

Ko je novomeški občinski sindikalni svet pretekli četrtek obravnaval predlog resolucije o politiki družbenoekonomskega razvoja novomeške občine v letošnjem letu, ni padla nanj nobena bistvena pripomba, kar je glede na široko javno razpravo ter širše razčrtane razvojne okvire tudi razumljivo.

Ponovno pa so bili poudarjeni cilji in naloge, ki so v sedanjem težavnem gospodarskem položaju še posebnega pomena in jih bo treba za vsako ceno uresničiti, pri čemer bo moral odigrati svojo vlogo tudi sindikat v vsakem okolju. Ni naključje, da je bilo veliko govora predvsem o izvozu, kjer bo bitka za načrtovano povečanje zelo trda, saj celo že dolgoletni veliki izvozniki v občini (npr. Novoles) s težavo ohranjajo pridobljivi položaj na tujih tržiščih. Pri tem je bilo ponovno opozorjeno, da je v novomeški občini praktično nemogoče uresničiti republiške načrte o 18 odstotkov večjem izvozu, saj je novomeška industrija že sedaj močno usmerjena v izvoz, pri tem pa zaradi predelovalnega značaja

tesno vezana na uvoz repromaterialov, za katerega še vedno ni znano, kolikšen bo smel in mogel biti. To pa ni razlog, da predlog resolucije govori le o vsoti dolarjev, ki naj bi jih novomeško gospodarstvo zaslužilo s prodajo na tuje, ne pa tudi o odstotkih, ki jih tako ali tako ni težko izračunati. Ob tem je bilo rečeno, da morajo delavci ob obravnavi načrtov pregledati usklajenost izvoza z uvozom, oz. ali bo dovoljni uvoz repromaterialov zagotavljal neprekinjeno proizvodnjo.

Prav je, je menil svet, da je predviden za 4 odst. večji obseg kmetijske tržne pridelave (pol odstotka več kot v prvotnem predlogu), saj imamo tu še največ rezerv. Pri zaposlovanju pa bi morali opredeliti tudi možnosti v drobnem gospodarstvu in kmetijstvu. Svet je podprl usmeritev, naj bi občinska skupnost za cene v svojem programu zagotovila selektivno politiko, tako da bo porast cen komunalnih storitev, stanarin, najemnin in drugih storitev zagotavljal tem dejavnostim sredstva za enostavno, nekaj pa tudi za razširjeno reprodukcijo. Ob spremljanju vsega tega bo moralo biti v središču akcije sindikatov letos združevanje dela in sredstev ter nagajevanje po delu.

Ko je svet obravnaval predlog družbenega pravobranilca samoupravljanja o uvedbi ukrepov družbenega varstva v DITC Novo mesto, je v celoti podprl stališče predsedstva sveta, da se predlaga občinski skupščini, da da celotni delovni organizaciji pol leta časa za odpravo pomanjkljivosti, ki so bile podlaga za predlog pravobranilca. Gre za sprejem manjkajočih samoupravnih aktov, ustvarjanje takih odnosov, ki bodo omogočili odločilno vlogo delavcev v odločanju ter okrepitev vloge delovne organizacije s preprečevanjem pojavov, ki zadovoljujejo le interese posameznih temeljnih organizacij.

Z. L.—D.

KAKO DO NOVIH PROSTOROV ZA LEKARNO?

Ceprav osrednja novomeška lekarna, poslovna enota Dolenjske lekarnice, že vrsto let dela v neustreznih in premajhnih prostorih, v občini in regiji nikakor ni moč spraviti skupaj sredstev za nove. Sprva je sicer kazalo, da se bo prostorska problematika novomeške lekarnice reševala v tem srednjeročnem obdobju, a sedaj obetov ni ravno veliko. Investicijska sredstva naj bi namreč poiskali v okviru Zdravstvenega centra Dolenjske v Novem mestu in v amortizaciji zdravstvenih delovnih organizacij.

Polna zdravstvena blagajna

Novomeška zdravstvena skupnost vsem pričakovanjem navkljub preteklega leta ni zaključila z izgubo, ampak je zbrala celo 36 starih milijonov presežka

Zgodilo se je, česar bi si nihče ne upal pričakovati. Že pred zaključnim računom je namreč do prvih izračunih znano, da novomeška zdravstvena skupnost lanskega leta ni zaključila s precejšnjim primanjkljajem kot je kazalo vse leto, temveč celo z nekaj presežka v sicer že leta stalno prazni občinski zdravstveni blagajni.

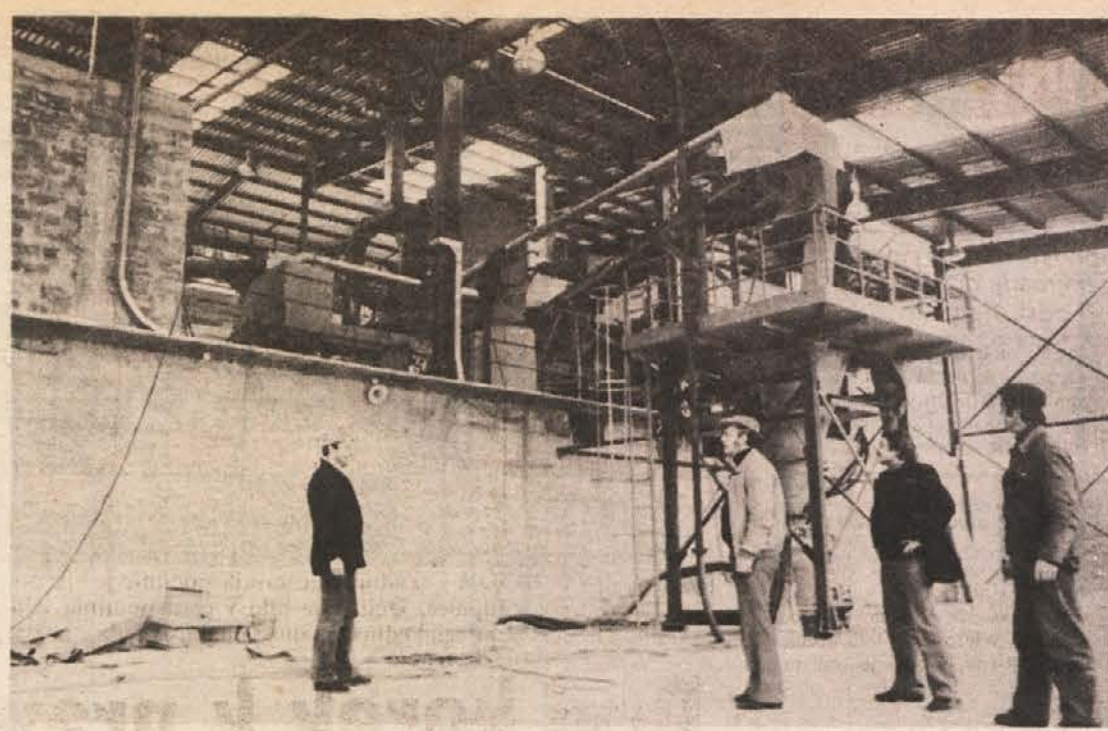
To, žal, še ne pomeni, da so podobno ugodno zaključile preteklo leto tudi zdravstvene delovne organizacije in da je nasploh konec stalnih finančnih težav pri pokrivanju vseh stroškov in pravic iz zdravstvenega varstva. Vendar pa takšen položaj pomeni bistveno ugodnejši start za letošnje leto, saj ne bo

spet treba najprej iskati možnosti in sredstev za pokrivanje izgube kot že nekaj let.

Razlog za takšen preobrat v dotoku sredstev za zdravstveno varstvo v novomeški občini je bistveno večje naraščanje dohodka v združenem delu v zadnjih mesecih lanskega leta, kot je bilo predvideno z načrti. Zato je bil pritok dovoljenih sredstev v novomeško zdravstveno skupnost v zadnjih dveh mesecih zelo velik in nepričakovan. Še septembra je znašal le 51,8, oktobra 50,5 milijona dinarjev, novembra pa preko 61 in decembra skoraj 78 milijonov dinarjev. Tako je lani zdravstvena skupnost zbrala celo za 362.539 dinarjev presežkov nad dovoljenimi sredstvi ali vsega skupaj 613 milijonov.

Doslej je prav tako že jasno, da valorizirani letni načrt prekoračujejo le denarne dajatve in osnovna zdravstvena dejavnost. Denarne dajatve so nad načrtom zaradi večjega števila posmrtnin in pogrebnin ter zaradi višjih zneskov le-teh, prekoračena pa so tudi nadomestila osebnih dohodkov, predvsem zaradi nege družinskih članov ob epidemiji griže. Stroški v osnovni zdravstveni dejavnosti so nad planom zaradi prej neupoštevanih novih zaposlitev v novomeškem zdravstvenem domu, pa tudi zaradi višjih cen in večjega števila oskrbovancev v socialnih zavodih.

Novomeška zdravstvena skupnost je v celoti poravnala svoje obveznosti do izvajalcev zdravstvenega varstva na osnovi sklenjenih samoupravnih sporazumov o svobodni menjavi dela za leto 1982, Splošni bol-

SUŠILNICA ŽE DELUJE — Novi obrat Kremenove sušilnice peska v Mokrem polju, ki ga v celoti gradi Kovinarska iz Krškega, bo nared v jeseni, ko bo stekla tudi proizvodnja proti ognju odporne mase, otvoritev pa bo posvečena 35-letnici podjetja. (Foto: Janez Pavlin)

Kremen v novih prostorih

Na Mokrem polju nov obrat za sušenje peskov in proizvodnjo proti ognju odporne mase — S poskusno proizvodnjo oskrbeli Krkino tovarno steklene volne

Ni slučajno, da je nov Kremenov obrat na Mokrem polju pričel obratovati prav v času, ko je pričela s poskusno proizvodnjo tudi nova Krkina tovarna izolacijskih materialov v Bršljinu, saj zanjo pripravljajo osnovno surovino — sušen kremenčev pesek.

Stara sušilnica je bila vseskozi Kremenovo ozko grlo, zato so se odločili za modernizacijo. Ker bi bila nova naložba 50 milijonov dinarjev prevelik zalogaj za 135-članski kolektiv, so se povezali s Tovarno zdravil Krko, ki je kot soinvestitor prispevala 6 milijonov dinarjev.

Po pogodbi bo novi obrat oskrbel Krkino tovarno steklene volne letno z 6.000 tonami sušenega kremenčevega peska.

Obrat bo v celoti nared šele konec letošnjega leta, ko bo na Mokrem polju stekla tudi proizvodnja proti ognju odporne mase, ki jo sedaj izdelujejo v Novem mestu.

DENAR BO MORAL BITI

Pisali smo že, da sredstva, ki jih je dobila Splošna bolnišnica Novo mesto v lanskem letu, niso bila dovolj za pokritje stroškov vseh opravljenih storitev in da naj bi primanjkljaj (gre za okrog 16 milijonov dinarjev) dodatno pokrile zdravstvene skupnosti iz vseh dolenjskih in krške občine. Ker pa se bolnišnica že dve leti srečuje z velikimi finančnimi zagatami, naj bi ustanovili organ, ki bi pomagal upravljati bolnišnico, v njem pa naj bi bili predstavniki občinskih skupščin, medobčinske zdravstvene skupnosti in medobčinskih družbenopolitičnih organizacij. Predvsem pa naj bi pri izhodiščih načrtovanja za letos upoštevali, da je treba takšno bolnišnico, kot smo jo hoteli imeti, tudi sfinancirati.

Z. LINDIČ—DRAGAŠ

IGRIŠČE POD OREHOM — „Za ureditev igrišča je potrebno le nekaj ljubezni do otrok,“ je dejal Franc Verbič, ki ima kot organizator v Sentjernej nemalo zaslug, da je v novem naselju „Na sejmišču“ zraslo otroško igrišče. To je v teh počitniških dneh tudi šolarjem dobro nadomestilo pomanjkanje snega. Na igrišču so sedaj postavljena le razna gugalna, že spomladi pa naj bi ob dodatnih prispevkih krajanov postavili še nekaj igral, tako da bo to edino igrišče, ki ga premore Sentjernej, za mlade še bolj privlačno. (Foto: J. Pavlin)

Z boni le vsak dan na malico

Enkratni nakup živil z boni ni več mogoč — Za terence poslej gotovina

Z letošnjim letom ni več vrednostnih trgovinskih bonov za enkratni nakup živil v trgovini, s katerimi so predvsem manjše delovne organizacije odpravile svoje delavce, namesto da bi jim zagotovile organizirano toplo ali vsaj hladno vsakodnevno malico med delom.

Po statističnih podatkih je maja 1981 v novomeški občini dobivalo take bone 3.626 delavcev od skupaj 24.775 zaposlenih, občinski sindikalni svet pa je izdal soglasja za bone za 2.181 delavcev.

Kjer bodo bone še obdržali, jih bo poslej moč vnovčiti le za vsakodnevni nakup malice, predvsem v bifejih, ki jih ima nekaj praktično vsaka trgovska delovna organizacija. Delavci, ki jim prehrane med delom pa nikakor ni mogoče organizirati (npr. redno terensko delo), bodo namesto bonov dobili v roke gotovino. Za vse take delavce morajo delovne organizacije ob dvigu denarja pri SDK izpolniti poseben obrazec, kar pa brez jasnih tovrstnih določil v samoupravnih aktih ne bo možno.

Da boni za enkratni nakup živil ne bodo več mogoči, je bilo znano že sredi preteklega leta, ko je občinski sindikalni svet v vse osnovne organizacije poslal priporočilo, kaj je treba narediti do konca leta. Koliko so v delovnih organizacijah storili, da bi delavci res imeli organizirano prehrano med delom, novomeški sindikalni svet še nima pregleda. Jasno je le to, da so se skoraj povsod spomnili na zahtevo precej pozno. Kjer bodo bone obdržali, večjih problemov sicer ne bo, saj to pomeni, da jih bo delavec lahko vnovčil le po dnevih za nakup malice, o čemer imajo trgovci natančna navodila. Težje bo tam, kjer bodo za nekatere delavce hoteli dvigniti gotovino, pa takšnih del še niso opredelili v svojih aktih.

Z. L.—D.

SPET MLADINSKA POLITIČNA ŠOLA

Občinska konferenca ZSMS Novo mesto letos ponovno pripravlja mladinsko politično šolo po A in B programu za mlade iz krajevnih skupnosti, združenega dela in šol. Vse šole se bodo začele do konca februarja, trenutno pa poteka evidentiranje kandidatov v osnovnih organizacijah. Zaenkrat je največje zanimanje za tovrstno izobraževanje med mladimi v združenem delu.

J. P.

Tesnejši stiki z mladino

Z letne programske konference KO ZRVS Dolenjske Toplice — Nove akcije za animiranje vseh članov in mladine

V krajevni organizaciji ZRVS Dolenjske Toplice je delo tudi v preteklem letu dobro teklo. Najbolj aktivna je bila komisija za vojaško strokovno usposabljanje in idejnopolitično izobraževanje, ki je organizirala predavanja o protispecialnem in protiterorističnem delovanju, o vojaško političnem položaju doma in v svetu, o eksplozivih itd., poleg tega pa še seminar in preverjanje znanja za vse svoje člane. Pripravila je dve ekipi za občinsko tekmovanje v streljanju z vojaško puško in eno ekipo za sodelovanje na regionalnem tekmovanju v orientacijskem pohodu.

Komisije za podružbljanje SLO se lahko pohvali z zelo uspešnim sodelovanjem z osnovno šolo „Baza 20“ iz Dolenjskih Toplic, kjer je mentor obrambnega krožka in sodeluje pri organizaciji obrambnega dne. Med drugim so šolarje seznanjali z orientacijo na terenu, organizirali so obisk skupine vojakov s pehotnim orožjem ter obisk kadeta vojaške akademije, ki je učencem predstavil vojaške poklice. Skupaj z vojniki in

učenci so pripravili tudi pohod na osvobodeno ozemlje od Dvora, preko Dolenjskih Toplic do Straže, skupino učencev pa pripravili za pohod po poteh 14. divizije. V počastitev dneva JLA in 40-letnice ZRVS so pripravili proslavo. Pomembno je tudi delo komisij za kadrovske zadeve ter za informiranje in propagando, ki pa bi morali najne bolj obveščati o delu organizacije.

Glavna slabost v organizaciji je, da delo še vedno sloni v glavnem na ramah predsednika organizacije in predsednikov komisij, medtem ko ostali člani in aktivni po vseh ne delajo dobro. Prav tako ni dovolj zaživel sodelovanje z mladino. Tu so izjeme le mladinci na Gornjih Sušicah. Zato so na letni programski konferenci, ki je bila 30. januarja, v programu posebej poudarili akcije, s katerimi naj bi razširili stike z mladino in povečali aktivnost vsega članstva. Med številnimi aktivnostmi, ki jih načrtujejo, gre omeniti predvsem tehnični zbor kot novo obliko sodelovanja med ZRVS, mladinci, taborniki itd. Tu se bodo udeleženci praktično seznanjali z nekaterimi vojaškimi veščinami, zbere pa zaključevali z družabnim srečanjem.

T. C.

Zadnji med zadnjimi

Najmanjša krajevna skupnost v novomeški občini – Dolž – je tudi najmanj razvita – V 10 letih izgubili 10 odst. ljudi

Novomeška občina, ki sodi sicer med razvite, ima na svojem območju še nekaj zelo zaostalih področij. Če pri tem upoštevamo Suho krajino pa Uršna sela, je Dolž zagotovo na najslabšem. Šele lani se je krajevna skupnost osamosvojila, kako pa delajo in v kakšnih razmerah, je povedal dipl. inž. geodezije Franci Bačar:

„Še ni minilo leto, odkar smo imeli referendum o odcepitvi od krajevne skupnosti Stopiče, kamor smo prej spadali, in delo naše krajevne skupnosti je zaživelo šele pred nekaj meseci. Postavili smo se na lastne noge zato, ker smo se čutili vedno zapostavljene. Na našem območju sploh ni vodovoda, nimamo niti enega metra asfalta, električni tok pa je še iz starih časov in tak, da ne poganja strojev. Trgovine in tudi gostilne nimamo. Vse to je vzrok, da smo v zadnjih desetih letih izgubili 10 odst. prebivalstva in da je število šoloobveznih otrok padlo za polovico.“

– Ali ste v takih razmerah sposobni zagotoviti dovolj ljudi za delegate in funkcije?

Franci Bačar: „V naših sadovnjakih še zdaj gnije lansko sadje, predvsem jabolka. Nikomur se ni zdelo vredno priti s kamionom in jih odpeljati...“

„S kadri imamo res velike težave, vendar je delegatski sistem pri nas zaživel. Zdjaj šele naši Podgorci čutijo samoupravljanje, kajti prej ga niso. Trdim tudi, da naš delegatski sistem celo bolje dela kot v marsikateri krajevni skupnosti, kjer imajo že dolgoletne izkušnje. V vasi je učitelj, ki je že od

nekadaj duša in gonilna sila vseh dogajanj, razne funkcije pa smo prevzeli zlasti štiri mladi, bolj šolani domačini. Z veliko dobre volje delamo, se učimo, ampak uspeha ni pričakovati čez noč. Ker smo še za časa „španovije“ s stopiško krajevno skupnostjo izpadli iz srednjeročnega programa komunalnih del, tudi do leta 1985 ne moremo kaj večjega pričakovati. Rečeno je bilo, da bomo v letošnjem letu dobili vsaj vodovod, vendar je tudi ta ob stabilizaciji izpadel iz programa.“

– Omenili ste, da ni trgovine. Kje se oskrbujejo vaši krajanji?

„Bodisi v Stopičah, do kamor je uro hoda, trgovinica pa je vrh vsega še tesna, zato največ nakupujemo v mestu, 15 kilometrov daleč. Problem trgovine je za krajane celo bolj pereč kot vodovod, za katerega se ve, da je osnovni pogoj življenjske ravnosti.“

– Kako je s kmetijstvom, zaposlenostjo ljudi?

„Čeprav je bila v časih, ko sem jaz začel hoditi v šolo, redka domačija, iz katere so moški odhajali na delo, je zdaj narobe. Nimamo niti ene usmerjene kmetije, od vseh 120 gospodinjstev pa so pri vsaki hiši v službi. Čistih kmetov ni več. Vsak po službi še doma obdeluje zemljo, kolikor pač jo, zaradi uvedbe novega delavnika pa bo ta gotovo še slabše obdelana. Nihče ne misli pustiti službe, pač pa bodo opuščali kmetovanje. Naši ljudje lahko mleko oddajajo šele zadnji dve leti, prej niti tega zaslужka ni bilo in združnih pospeševalcev tod ne vidimo, razen kadar pridejo ljudi nagovarjat, naj sejejo pšenico.“

– Ali pri vsej zagrenjenosti in zapostavljenosti res niste dobili ničesar?

„Edina blagodat za naše kraje je bila pred dobrim letom dni uvedena avtobusna zveza z Novim mestom. Prej so ljudje pešali rodo do Stopič, zdaj imamo avtobus 7-krat na dan, vštete pa so delavske in šolske vožnje. Veliko si obetamo tudi od gasilskega doma, ki ga z veliko prizadevnostjo in težavo gradimo; v njem bo prostor tudi za družbenopolitično delo. Zdjaj krajevna skupnost nima niti lastne omare. Arhiv hranimo po domovih.“

R. BAČER

VRSTA PRED KINOM – Zadnji dan šolskih počitnic je bila dopoldne pred novomeškim kinom JLA še taka vrsta za vstopnice. Očitno je bilo v času počitnic veliko zanimanje za matinee, saj je bilo tovrstno razvedrilo mnogim edina možnost ob dejstvu, da v bližini ni nikjer snega. (Foto: R. Bačar)

Prvi korak k pravi podobi

Do 20. februarja se bodo v vseh osnovnih organizacijah ZK zvrstili sestanki, na katerih bodo morali pošteno in odkrito oceniti delo vsakega člana – Vprašalnik terja odgovore

Predsedstvo občinskega komiteja ZKS v Novem mestu je 27. januarja dalo še zadnje dopolnilne predloge k občinski resoluciji za letošnje leto, v razpravi pa so se najdlje pomudili pri merilih za ocenjevanje slehernega komunista, ne glede na položaj. V vseh osnovnih organizacijah bodo morali do 20. februarja delo in obnašanje vsakega člana pretehtati. Kot pomoč pri zahtevnem delu vprašalnik.

S predlogom resolucije o politiki družbenoekonomskega razvoja občine v letošnjem letu, ki bo te dni v zadnji razpravi v občinskih zborih, so se člani predsedstva v glavnem strinjali, menijo pa, da je zapisati med cilje tudi razvoj dohodkovnih odnosov, združevanje dela in sredstev ter dosledno nagrajevanje po delu. Poudarili so še, da je med letošnje investicije v občinski plan zapisati te tiste, pri katerih se že zdaj natančno ve za vse vire sredstev.

Tudi k osnutku poslovnika o delu medobčinskega sveta ZK za Dolenjsko je bilo na tej seji nekaj redakcijskih in vsebinskih pripomb, poglobljeno in tehtno pa so v predsedstvu razpravljali o merilih, s katerimi bodo osnovne organizacije ZK v tozidih in v krajevnih skupnostih ocenjevale delo vseh svojih članov. Pri letošnjem načinu dela gre za novost, sicer pa je to predvideno v 6. členu statuta ZKS, kjer je rečeno, da je preverjanje dela in ravnanja članstva opraviti najmanj enkrat na leto. Doslej je bilo tako preverjanje bolj formalno, da pa bi resnično dobili pravo sliko o

posameznem članu in s tem v zvezi o organizaciji, so za letošnje ocenjevanje pripravili vprašalnik, na katerega bo potrebno

NABITI VLAKI

Priti zjutraj iz belokranjske smeri v Novo mesto v službo, je prava dogodivščina, če se voziš z železnico. Belokranjci pridejo še brez težav na vlak, kolikor bolj pa se „hlaon“ bliža Novemu mestu, toliko težje je v njem spodobno pričakati konec vožnje. Ze od Uršnih sel dalje je vlak ob 6.05 tako nabit, da na sedež ni pomisliti. Še za stojišča je težko. Prizadeti občani, ki to vsak dan doživljajo, pravijo, naj bi samo enkrat tako vožnjo preizkusili tisti, ki so odgovorni za tako stanje.

LETOS 10 TRAFPOSTAJ

Na področju preskrbe z električno energijo bo po občinski resoluciji za leto 1983 v novomeški občini precej napredka, čeravno v planu ni najpomembnejšega objekta na Hudem, o katerem je že več let beseda. Elektro-tozd Novo mesto pa bo zgradil 4,7 km daljnovidov, 15,7 km visokonapetostnega omrežja in 10 transformatorskih postaj. Te bodo gradili v krajih: Birčna vas, Meniška vas, Rumanja vas, Gor. Sušice, Brod, Ostrog, Zloganje, Družinska vas in Mirna peč. Razen vsega tega pa bodo nadaljevali pripravljala dela za gradnjo visokonapetostnega 110-kW daljnovidov iz Brestanice.

RIA BAČER

ZALOŽENI TIRI ZA IMV – Novomeška železniška postaja v Bršljunu je pred dnevi dajala tako sliko. Dolge kompozicije tovornih vagonov so bile naložene z zaboji, na katerih je pisalo Renault. (Foto: R. Bačar)

Topličanom se je skazilo

Zazidalni načrt spet čaka zaradi nepredvidenih ovir

Februarja letos bi moral biti sprejet del zazidalnega načrta za območje Dolenjskih Toplic, ki so ga krajanji zahtevali zaradi nujnih potreb, pa jim spet ni uspelo. Zavod za družbeno planiranje je sicer naredil osnutek zazidalnega načrta za predel „Na kamenju“ za površino na 4,20 hektarjih zemljišč, kjer naj bi zraslo 49 zasebnih hiš in 107 stanovanj v blokih.

Zataknilo se je pri zemljišču. Ko so začeli na zavodu delati, je bilo omenjeno zemljišče v III. kmetijski kategoriji, pripravno tudi zato, ker je zraven vodovod, kanalizacija, elektrika in cesta, načelno so bila pridobljena potrebna soglasja, potem pa je bilo čez noč vse postavljeno na glavo.

Novi interventni zakon o varstvu kmetijskih zemljišč je povzročil to, da je zemljiška skupnost zemljišče pre-kategorizirala iz III. v I. kakovostno skupino s tem je iz manjvredne zemlje nastalo prvorazredno zemljišče, na katerem se ne sme zidati. Tako je dokončna izdelava za nujni del topliškega zazidalnega načrta onemogočena.

LABOD: IZVOZNI PLAN JE BIL IZPOLNEN

Četudi natančnejših podatkov o lanskoletni proizvodnji in poslovnih uspehah še ni, je v Labodu že izračunano, da je bil lanski izvozni plan uresničen s 100,25 odst. Obveznosti do tujih kupcev ni bilo lahko izpolniti, kar najbolje vedo delavke. Nič kolikokrat je bilo potrebno delati dlje kot 8 ur! Zadnje pošiljke Labodovih izdelkov so šle v tujino 28. decembra 1982, takoj po novem letu pa so začeli bitko za letošnji plan. Računajo, da bo v letu 1983 skoro polovico vseh zmogljivosti namenjenih izvozu.

R. BAČER

Novomeška kronika

KDO BO PA POBIRAL? – Kolesarske prireditve, ki jih organizirajo mladi na Drski, so sicer vredne vse pohvale in tudi krajanji jih imajo radi, ampak ni jim prav, kar za kolesarji ostaja. V soboto je po kolesarski dirki ostalo na parkirišču in po trati naokrog na stotine papirčkov, olupkov in odpadkov.

IZ STAREGA NOVO – Potem ko so bili lani obnovljeni eni najstarejših blokov v Novem mestu v Jerebovi ulici, zdaj obnavljajo bloke na Zagrebški cesti. So tudi med tistimi, ki so hudo potrebni temeljite obnove znotraj in zunaj. Hkrati urejajo okolico blokov.

VSAK DAN KAJMAK – Na novomeški tržnici je zadnje čase stalen prodajalec kajmaka. Čeprav ostalih tržih sirov po trgovinah skorajda ni dobiti, se Novomeščani ponudbe na tržnici ne poslužujejo kdove kako. Se še niso privadili na ta okus. Tržnica pa je sicer dobro založena, tudi solate je ob vsakem

času dovolj, s čimer se v tem letnem času prejšnja leta nismo mogli pohvaliti. Čene so že nekaj časa stalne, če izvzamemo obrtniški del tržnice. Tam se da „zglihati“ tudi za 20 odst. prvotne cene.

BIFE NA POSTAJI – Novomeška železniška postaja Center, ki sicer ne premore strehe za čakajoče, ima ličen in dokaj dobro založen bife v obliki sodobnega kioska. Čakajoči se lahko tu okrepčajo z ekspres kavo, sokovi, sladkarijami in sendviči, kar pa prav pride tudi marsikateremu idočemu čez konzolni most.

OVČEREJA ŽE V MESTU? – Pod bloki na Zibertovem hribu se čisto pase skupina ovac, s katerimi imajo veselje zlasti otroci. Da pa so se ovce pojavile tudi v Zabji vasi, je znak, da se zanimanje za to kmetijsko panogo iz odročnih krajev seli v mesto.

Ena gospa je rekla, da smo v Novem mestu dobili nov oktet, ki sicer glasno in lepo poje, a ga je malo videti. Gre za „Oktet smelih“, kot je dobil vzdevek za častni poslovodni odbor tovarne IMV...

Opomin, sicer bo sledil ukrep

Širša družbena podpora stališč, da se Dolenjskemu informativnemu in tiskarskemu centru izda sklep, po katerem mora v 6 mesecih odpraviti razloge za ukrep družbenega varstva

31. januarja je družbenopolitični zbor novomeške občinske skupščine uskladal dopolnjevalne predloge v zvezi s sprejemom občinske resolucije za leto 1983, precej razprav pa je bilo ob odločanju za predlagani sklep, ki zadeva Dolenjski informativni in tiskarski center in o katerem bosta te dni odločala še zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti.

Četudi je bilo delegatom na voljo obširno gradivo o nastalih motnjah v DITC (Dolenjskem informativnem in tiskarskem centru), ki združuje tozd Knjižgotisk, tozd Grafika in tozd Casopis Dolenjski list, so bile na seji posredovane še dodatne psvetlitve razmer.

Kot je dejal predstavnik komisije izvršnega sveta, je bil osnovni razlog za družbeni poseg v tem, ker DITC ni zaživel v obliki, kot jo določa zakon. Ker niso v praksi zaživali skupni interesi, ni skupnega planiranja, ni prišlo do združevanja dela in sredstev, znotraj delovne organizacije so nesoglasja, zlasti pa so te in še

druge slabosti prišle do izraza v tozdu Grafika. Razen že omenjenih napak je ena bistvenih hib, ki predstavljajo motnje v kolektivu še v tem, ker ni ustreznih osnovnih samoupravnih aktov.

Pravobranilec samoupravljanja je predlagal ukrepe, s katerimi so se strinjali v vodstvih vseh občinskih družbenopolitičnih organizacij, pa tudi komisija za družbeni nadzor. Kot pomemben objektivni razlog za tako stanje je po mnenju komisije za družbeni nadzor v tem, da je DITC skoro dve leti posloval brez glavnega direktorja, družbenopolitične organizacije pa pri celotni zadevi niso odigrale svoje vloge.

Po mnenju komisij in družbenopolitičnega zbora so delavci v DITC sami sposobni odpraviti vzroke, ki bi bili lahko osnova za izrek začasnih ukrepov družbenega varstva. Dokaz je v tem, da so bili v vseh treh tozidih pred dnevi že sprejeti nekateri osnovni samoupravni akti in da je vrsta drugih že v javni razpravi.

Vso podporo je dobilo stališče, da se Dolenjskemu informativnemu in tiskarskemu centru izreče sklep, po katerem mora v 6 mesecih odpraviti ugotovljene motnje v samoupravnih odnosih. Naročili so komisiji za družbeni nadzor, naj dogajanja v kolektivu spremlja in o tem

PRAZNIK V PREČNI

V nedeljo, 6. februarja ob 15. uri, bodo v Prečni počastili kulturni praznik z odkritjem spominske plošče z poimenovanjem kulturnega doma po revolucionarju Alojzu Colji, ki je bil od leta 1934 do 1942 šolski upravitelj in revolucionar. Ob slavnosti bo kulturni program, ki ga bodo izvajali domačini in gostje.

DELA NI VEČ NA IZBIRO - V brežiški občini je število brezposelnih letos naraslo za 348. Objave prostih delovnih mest so redke. Tu in tam zasledimo katero za nekvalificirane moške delovne moči, za ženske pa skoraj nobene in tudi za tiste s srednjo izobrazbo ni povpraševanja. (Foto: J. T.)

Palica z dvema koncema

Omejitev goriva prisilila Slovinove tovornjake, da so čakali na dvorišču, blago pa so prevažali drugi

Za razvažanje alkoholnih in brezalkoholnih pijač ima delovna organizacija Slovin Bizeljsko - Brežice 40 lastnih tovornjakov. Zaradi omejene porabe nafte lani, žal, niso mogli z njimi vselej na pot, kadar je bilo to potrebno. Da so ustregli strankam, so poklicali na pomoč brežiški Prevoz, zasebnike in prevoznike zadruga Grič, njihovi tovornjaki pa so tačas mirno stali na dvorišču. Tudi vozniki so bili brez pravega dela in učinka, od katerega so plačani.

Tak način je močno podražil poslovanje, vendar niso imeli drugega izhoda, čeprav so prodali 2.700.000 litrov več pijač kot leta 1981. Takratna realizacija je bila 18 milijonov litrov, lanska 21 milijonov.

Letos bodo po besedah direktorja Ivana Živiča (morali) prodali celo 4 milijone litrov pijač več kot lani, da bodo težko stabilizacijsko leto nor-

malno zvozili in poravnali vse dajatve. Samo obresti jih bremenijo za 40 milijonov dinarjev, zato jim omejitev goriva in stoječi tovornjaki ne gredo v račun.

Od 15. oktobra lani do 31. decembra so omejili porabo za 20 odst. v primerjavi s istim obdobjem 1980. Letos znaša omejitev spet 20 odst., vendar na lansko porabo. Sprašujejo se, kako naj prepeljejo več blaga, saj je le povečana prodaja pogoj za poslovanje brez izgube.

Pri Slovinu zatrjujejo, da si železnico ne morejo pomagati. Vagona ni mogoče odpeti in dostavljati blago po mestnih ulicah. Naj torej mirno čakajo, da bo na njihovo mesto prišel drug ponudnik in jim prevzel stranko, svojo delovno organizacijo pa naprtijo na grbo občine, če se bo zaradi togega, neživiljenjskega ukrepa pridružila izgubarjem?

Kakšno protislovje, ko ima kolektiv vendar možnosti, voljo in pripravljenost za to, da normalno gospodarji in se prebija na tržišču s svojimi alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami.

J. T.

V GOSTEH KAMILA VOLČANŠEK IN MAKŠ FURIJAN

V ponedeljek, 7. januarja, bodo obiskovalci razstave knjižnih ilustracij akademske slikarke Kamile Volčanšek v Posavskem muzeju lahko prisluhnili tudi igralcu Maksu Furijanu. Nastopil bo z odlomki iz Cankarjeve Kralja na Betajnovi, iz Gogoljeve ženitve in iz Krleževe drame v agoniji.

Od Kapel do Podvinj so svetle noči

Krajani so sodelovali s prostovoljnimi delom in denarnimi prispevki

Misel o postavitvi javne razsvetljave je vzniknila med Kapelci po mogočnem slavlju ob 130-letnici njihove pihalne godbe 1980. leta. Predsednik odbora za izgradnjo Franc Urek je povedal, da izkupiček prireditve ni bil samo gasilski, ampak last vseh krajanov, saj so ti vsak po svojih močeh prispevali za uspeh jubilejne prireditve.

V blagajno jim je priteklo 120 tisočakov čistega dohodka. Tedaj so sklenili s tem denarjem ponoči osvetliti Kapele in Podvinje. Toda začetna vsota za njihove načrte ni zadostovala, zato so hitro naslovili nekaj prošnje na delovne kolektive v občini. Dobili so 13 tisočakov pomoči.

Dela so se lotili takoj spomladi in postavili 17 svetilk ob glavni cesti Kapele - Podvinje. Tisto leto so poklicali v goste Jaka Šraufcigerja in na prireditvi z njegovim nastopom iztržili 80 tisočakov čistega. Krajevna skupnost je dodala 60 tisočakov. Tako so zbrali do takrat že 280 tisoč dinarjev. Odločili so se, da bodo napeljali luči do vsake hiše. Vaščani so dodali 30 tisoč din v denarju, za 300 tisoč dinarjev vrednosti pa so prispevali z delom in prevozi. Kopali so jame, vlekli žico, vozili s traktorji in postavljali drogov. Franc Urek ima vse natančno zapisano.

„Postavili smo 800 drogov, potegnili 6.790 metrov žice ter montirali 217 opornic in izolatorjev, da zdaj lahko gori 38 svetilk v obeh vaseh,“ je našteval.

„Zdaj pripravljamo že novo akcijo,“ je dejal. „Te ne vodimo gasilci, ampak krajevna skupnost. Gradili bomo mrliško vežico. Komunalna interesna skupnost nam je dala 300 tisoč dinarjev, vse drugo, delo, les in prevoze, pa bomo prispevali krajani. Samo na gradbeno dovoljenje še čakamo in zatrdno upamo, da ga bomo dobili do pomladi.“

J. TEPPEY

Zaklonišča zdaj, ne pojutrišnjem

V krški občini so dokaj dobro poskrbeli za zaklanjanje prebivalstva

Geostrateški položaj krške občine je po ocenah takšen, da bi ob razmahu splošnega ljudskega odpora v primeru vojne v občini dejansko ne bilo neogroženih območij. Zatorej ima ukrep civilne za zaklanjanje prebivalstva izjemen pomen.

V sodobnih vojnah je namreč vse več žrtev prav med civilnim prebivalstvom. Krška občinska skupščina je v skladu z zasnovano splošno ljudske obrambe in družbene samozaščite v letu 1977 sprejela odlok o gradnji, prenovi in vzdrževanju zaklonišč, o uresničevanju tega odloka pa je občinski sekretariat za ljudsko obrambo pripravil delegatom za sejo vseh zborov v ponedeljek, 7. februarja, jednatoporočilo.

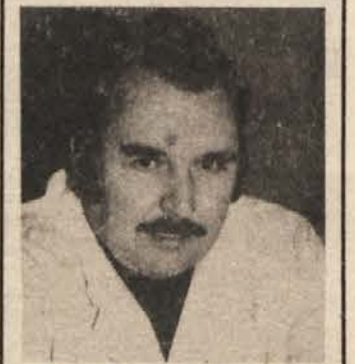
DOBRE STRELKE - Na zaključku 21. delavskih športnih iger, ki ga je z izbranimi pesmi popestril Kostonjeviški oktet, je prejšnji petek predsednik komisije za šport in rekreacijo pri občinskem svetu Zveze sindikatov Alfred Istenič izročil pokal za osvojeno prvo mesto v streljanju z zračno puško delavkam Hotela Sremič. (Foto: P. P.)

Kruh je drag

Govori obratovodja krške pekarnice Alojz Dvojmoč

Krška pekarna - tozdr ljubljanskega Žita speče dnevno okrog 6.000 kilogramov kruha, ki ga razvozi tudi do Prekopa, Rake, Smednika in Koprivnice, če naštejemo le bolj oddaljene kraje. Prevoz 30 do 40 kilogramov kruha, na primer na Zdole, je precej dražji, kot je iztržek, zato pa so stroški prevozov po mestu manjši.

„Da kruha v nekaterih prodajalnah ni, ni res ali pa vsaj ni naša krivda. Po sklepu občinskega izvršnega sveta pečemo 70 odst. specialnih vrst in 30 odst. osnovne vrste kruha. Na dan porabimo približno 4.000 kg moke, in če ne bi bilo občinskih rezerv, bi nam včasih trda predla,“ pripoveduje obratovodja pekarnice Alojz Dvojmoč. Ta 45-letni pekovski mojster iz Koprivnice pri Kostonjevi se včasih le jezi, ker ne more odgovoriti, kakšen kruh bodo pekli, denimo, prihodnji teden, ker ne vedo, kakšna bo moka. „Črna ne pečemo že pol leta. Ravno te dni pa smo dobili nekaj moke, da lahko vsaj menzam ponudimo toliko iskani črni kruh. Četrto stoletje sem že pek, pa ne pomnim takih težav z moko. Opažam pa tudi, da trgovci kruh ne naročajo več v takih količinah, ker je pač drag. Belega lahko vrnejo, ker ga predelamo v

Alojz Dvojmoč: „Ljudje so marljivi, moti pa jih, ker smo morali ukiniti nadure.“

drobtine. Prejšnja leta smo povečali peko kruha za 2,3 odst., zadnje leto pa le za 1 odst. Se pozna, da ni več toliko delavcev, ki so gradili nuklearko. Vsak dan spečemo tudi okoli 1400 kosov pekovskega peciva.“

P. P.

prometnega terminala, bodo če tržnice in sedanjega naselja.

Do konca leta 1985 so sicer predvideli gradnjo 2000 zakloniščnih mest, vse pa kaže, da program zavoljo usihanja novogradnje le ne bo uresničen. Preveč je tudi zgovorjanja. Ponekod se lotevajo celo nesprejemljive prakse pritiskov na občinski upravni organ. Verjetno bo marsikoga strelno vsaj odločno stališče, da je gradnja zaklonišč obvezna in da je to pogoj za uporabno, oziroma obratovno dovoljenje.

P. PERC

RES DOVOLJ ČASA?

Ko so na zboru krajevnih skupnosti krške občinske skupščine razpravljali o poročilu o pripravljenosti, pogojih in možnostih zaščite v primeru izrednih dogodkov v jedrski elektrarni skupaj s sveženjem ukrepov, je delegat Glinšek iz Podbočja vprašal, zakaj ne bi razdelili tablet kalijevega jodida (to je profilaktično - zaščitno sredstvo), če jih je dovolj na zalogi. S pojasnilom, da imajo nalogo za razdelitev tablet enote civilne zaščite in da je v primeru nesreče dovolj časa, bi bili zadovoljni, če ne bi zvedeli, da so tablete še vedno v lekarni.

RESOLUCIJA IN KADROVSKA POLITIKA

Vsi zbori krške občinske skupščine bodo v ponedeljek, 7. februarja, obravnavali predlog letošnje občinske resolucije in delegati naj bi to pomembno listino za družbeno-gospodarski razvoj občine sprejeli. Precej pozornosti vzbuja tudi poročilo o izvajanju družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike in osnutek odloka o davkih občanov.

SREČANJE POSAVSKIH OBRATNIKOV

Krški obrtniki se zavzemajo za sodelovanje s kolegi iz sosednje brežiške in sevniške občine. Ob pobudi, da naj bi posavski obrtniki sodelovali s svojimi izdelki že morda na razstavi krškega obrtnega združenja 7. junija letos, je v Krškem vzniknila še zamisel, da bi Kršani pripravili regijsko športno srečanje obrtnikov.

SMISEL SOŽITJA IN SKUPNIH PRIZADEVANJ JE ČLOVEKOVA SREČA - Predsednik krške občinske skupščine Branko Pirc je 28. januarja pripravil tradicionalni novoletni sprejem za duhovnike. Ob večini verskih predstavnikov iz občine sta se sprejema udeležila še predsednica občinske konference SZDL Margareta Marjetič in sekretar občinske skupščine Slavko Kunej, ki je vsem izročil zbirko značkov z novim znakom občine. Branko Pirc je izrazil prepričanje, da se bodo medsebojni odnosi še izboljšali, videmski dekan Janez Zorko pa se je zahvalil za pomoč oblasti (tudi pri bonih) in zagotovil še naprej ne samo razumevanje, ampak pomoč, „da skupno doživimo spet samo sončne dni.“ (Foto: Pavel Perc)

KRŠKE NOVICE

CENEJŠE FRIZURE? - Sušmarstvo se je na moč razpaslo in na posled so se sklenili bolj organizirano z njim spoprijeti še frizerji. Pri krškem obrtnem združenju so namreč ustanovili svojo sekcijo, ki naj bi zatrla sušmarstvo konkurence, hkrati pa poskrbela, da bodo frizerski ceniki bolj usklajeni. Upajmo, da to pomeni ne le več dela za frizerje, marveč tudi več lepših frizur. Da bi naj bile te še cenejše, je gotovo zgolj pobožna želja...

TEORETIČNO ZE, TODA... Ob obisku jugoslovanske-madžarske delegacije v Celulozi je Madžar zanimalo zlasti, kako tovarna Djuro Salaj sledi dosežkom svetovne tehnologije. Glavni direktor Silvo Gorenc je med drugim odvrnil: „Držimo stik z razvojem tehnologije

- teoretično, praktično pa smo zaradi finančnih težav malce zadaj...“ Tako, kot še marsikje! bi lahko dodali k povedanemu!

ZA DOBRO JE VEDNO ČAS... Vsakoletni sprejemi duhovnikov v občinah pri predsednikih občinskih skupščin sledijo novoletnemu sprejemu za najvišje cerkvene dostojanstvenike na republiški ravni, zato tudi nosijo ime - novoletni sprejem, čeprav se opravijo precej po novem letu. Ko se je krški „župan“ Branko Pirc prejšnji petek pri sprejemu duhovnikov v zeleni dvorani Hotela Sremič opravičeval zavoljo malo pozneje sprejema, je videmski dekan Janez Zorko brž odvrnil: „Za dobro je vedno čas, za slabo pa naj bo najkrajši!“

Izkušnje dedov so premalo

Članstvo v društvu utira vinogradnikom pot do znanja - Letos tretja vinska poskušnja

Pred tremi leti, ko so v Cerkljah ustanovili ožji vinograški okoliš Društva vinogradnikov Dolenjske, se je včlanilo vanj 17 vinogradnikov, do danes pa se jim jih je s tega območja priključilo še 123. Po besedah predsednika okoliša Toneta Račiča se vinogradniki združujejo predvsem zaradi strokovnega izpolnjevanja.

„Znanje, ki smo ga dobili od očetov in dedov, danes ne zadostuje več, če hočemo povečati sloves cvička,“ je dejal.

„Vsakdo je zaljubljen v svoje vino,“ je nadaljeval, „toda šele

pri anonimni poskušnji ugotovi, da njegovo ni vedno najboljšo, da znajo nekateri bolje kletariti, bolje zaščititi trto pred boleznimi in bolje obdelati vinograd. Ravno zaradi preverjanja kakovosti so razstave vin spodbuda

za učenje.

Prvo razstavo in poskušnjo so imeli v Cerkljah, drugo v Skopljah, tretjo pa prirejajo letos na Velikih Malencah. Napovedana je za soboto, 12. februarja. Z najbolje ocenjenimi vini sodelujejo tudi v Novem mestu, če imajo lastniki kleti večje količine za prodajo.

Med redne oblike širjenja strokovnega obzora sodijo še ekskurzije. Doslej so cerkljanski vinogradniki obiskali klet v Ormožu, vinograde v Jeruzalemu, vinsko klet v Metliki in belokranjske nasade trte. Vsa-kič so se seznanili s kletarjenjem, zaščito trte in postopki pri obnovi vinogradov. Lani so nameravali na Bizeljsko. Obisk so zaradi toče, ki je oklestila tamkajšnje vinograde, odložili na kasnejši čas. S Slovinom dobro sodelujejo, saj jim ta omogoča, da poslušajo napotke njihove zaščitne službe med obiskovanjem terena.

„Naš ožji vinograški okoliš je dal tudi pobudo za ustanovitev odkupne postaje za grozdje na Dolnji Pirošici,“ je nadaljeval razgovor predsednik Račič. „Kupili smo si svojo maliganko za merjenje alkoholne stopnje in deset moštih tehtnic za ugotavljanje sladkorja. Razdelili smo jih po posameznih gorih.“

J. TEPPEY

NOVO V BREŽICAH

ZA ZEMLJO NIKOMUR MAR - Skupnost socialnega skrbstva v Brežicah že nekaj časa prodaja zemljo onemoglim kmetov, ki želijo preživeti jesen življenja v domu upokojencev. Izkupiček namenjen potem za njihovo oskrbo. Je to res pravi izhod? Tako se skupnost že dlje časa sama vprašuje. Toda odziva ni, čeprav imajo zemljiško skupnost in zakon o preživinah. Noben kmet je še ne dobiva, ker za njihova posestva niso zainteresirane niti kmetijske organizacije niti zemljiška skupnost.

SPET MESTO CVETJA? - Po večletnem premoru se Brežičam spet obeta hortikulturno društvo. Ustanoviti ga nameravajo za območje občine. Osemčlanski iniciativni

odbor bo do 15. februarja pripravil predlog pravil in program društva. Krajani so zagreti zanj, če drugega ne, bodo z oken na mestnih ulicah izginile lani odcvetele lončnice, hišne lastnike pa bo spet nekdo spodbudil k urejanju zapuščenih gredic.

SAMO ZAGRETOŠTI MANJKA - V Dobovi se delegatske odgovornosti ne lotevajo anonimno, kot to lahko slišimo na vrsti drugih sej. Ubrali so tako pot, da vsaka delegacija sama predlaga svoje delo in napiše vse izostanke v glasilu. Tako krajani vedo, kje slabo delajo in zakaj, saj razloge za nedelo in izostanke delegati tudi javno povedo.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Žeje po vodi bo zmeraj manj

V trebanjski občini so v preteklih petih letih zgradili vrsto vodovodov – Največ v manj razvitih krajevnih skupnostih – Dragocena pomoč JLA in mladincev

„Ze ob ustanovitvi samoupravne komunalne skupnosti smo se dogovorili, da bomo pospešeno reševali vprašanje preskrbe z vodo, zlasti v manj razvitih krajevnih skupnostih na področju Suhe krajine. Zato so bili že tedaj izdelani programi, kjer je bilo načrtovano, kako se bomo lotili tega področja komunalne dejavnosti. In po petih letih delovanja naše skupnosti lahko rečem, da smo veliko večino nalog, ki smo jih zapisali v program, tudi uspešno izvedli,“ je dejala Marija Stare s trebanjskega SKIS.

V tem času je bilo zgrajeno novo zajetje pitne vode v Šentpavlu s kapaciteto 50 litrov na sekundo, položenih je bilo več kot 50 kilometrov cevovodov, od tega krepka polovica v manj razvitih krajevnih skupnostih, pa še pet drugih rezervoarjev in črpališč ter več manjših vaških vodovodov, predvsem na območju manj razvite krajevnost skupnosti Trebelno. Za izgradnjo teh objektov, s katerimi se je oskrba z vodo v trebanjski občini bistveno izboljšala, so porabili več kot 80 milijonov dinarjev, pri tem pa ni upoštevana vrednost del, ki so jih opravili pripadniki JLA in mladinske delovne brigade. Ti so sodelovali pri zemeljskih delih za več kot 32 kilometrov vodovodnih jarkov, vrednost teh del pa je ocenjena na preko 25 milijonov dinarjev.

Poleg gradnje vodovodov so v trebanjski občini gradili tudi kanalizacijske sisteme v Trebnjem, na Mirni in v Mokronogu. Hkrati so že zgradili ali pa še bodo tudi čistilne naprave, od katerih nekatere že delujejo. Sama gradnja čistilne naprave v Mokronogu pa bo veljala skup-

nost 53 milijonov dinarjev. Hkrati z gradnjo teh in podobnih komunalnih objektov so v trebanjski občini opremili tudi zemljišča za stanovanjsko gradnjo in druge objekte. Komunalna skupnost je že izdelala program del za leto, vendar tudi njo tako kot ostale samoupravne skupnosti pesti pomanjkanje denarja. Kljub temu bo mogoče narediti marsikaj, kar je bilo predvideno že v srednjeročnem programu skupnosti in v družbenem dogovoru o temeljnih družbenega plana občine Trebnje ter načrtih za mladinske delovne akcije. V tem letu bodo pričeli gradnjo prve faze vodovoda na Selih-Sumberku, kjer bodo dela veljala 12 milijonov dinarjev. Zgradili bodo tudi agregatsko postajo v Šentpavlu, odkoder dobiva vodo okoli pogovica vseh trebanjskih gospodinjstev. Nekaj denarja pa bo bržkone ostalo tudi za gradnjo manjših vaških vodovodov. Komunalna skupnost pa bo morala poskrbeti tudi za stavbna zemljišča, saj teh v občini manjka, povpraševanje pa se bo še povečalo.

„Čeprav je res, da bo denarja tudi nam primanjkovalo, pa se vsa dela ne bodo čisto ustavila. Seveda bomo denar porabili samo za najnujnejše zadeve, medtem ko bodo morali manj pomembni problemi s področja komunale počakati na boljše čase,“ pravi Starčeva.

J. SIMČIČ

VEDRA KOMEDIJA – Petanov „Obtoženi volk“, sodobna parodija na znano pravljico o Rdeči kapici, je ducat igralcev sevniškega Odra mladih domiselno postavilo na oder. Trojica igralcev občasno poprime za harmoniko, saksofon in klarinet in izvajajo živo glasbo. Vsi pevski vložki so plod teh fantov in deklet. Občinstvo na premieri se je zabavalo, kot že dolgo ne, med njimi je bilo obilo otrok. (Foto: A. Zeleznik)

Res šušmarji odžirajo delo?

Uspehi in tudi še nemoč sevniškega združenja obrtnikov

Nova organiziranost obrtnikov v sevniški občini že prinaša svoje prednosti. Tako je pokazal tudi nedavni občni zbor v dvoranah sevniškega gasilskega doma, na katerem se po branju poročil predsednikov sekcij in združenja razprava sprva ni mogla razvneti, pozneje pa je prizadeto pokazala na marsikatero pomanjkljivost.

Kljub splošni družbeni naklonjenosti pesti malo oziroma drobno gospodarstvo še marsikatera težava. Donedavni predsednik sevniškega združenja, ki

opozorila nanj, sta doživela glasno pritrdjevanje drugih obrtnikov. Svojo izkušnjo je povedal tudi nekdanji delavec na začasnem delu v tujini, Poudaril je zlasti, da je v tujini inšpekcija mnogo bolj učinkovita kot pri nas. „Vsak šef krajevnega urada

Redni obrtniki se ne zavzemajo za celovsko zapiranje, marveč za večji red in doslednost pri dajanju dovoljenj. Jezi jih, da jim pri ponudbah v združenem delu konkurirajo popoldanci, ki plačujejo neprijetno manjše družbene dajatve. Zavzemajo se za to, da bi popoldansko obrt razvijali le v strogo določenih uslužnostnih dejavnostih, prav teh pa se popoldanci izogibajo.

Vsekakor je škoda, da se v primerjavi s prejšnjimi leti zelo dobrega zbora obrtnikov ni udeležilo več gostov. Pogrešali so vabljenega predstavnika davčne uprave, v bodoče pa bi kazalo povabiti na zbor tudi inšpektorje, da bi slišali še drugo plat

A. ZELEZNIK

26. januarja se je sestala novoizvoljena skupščina sevniškega združenja obrtnikov. Najprej so izvolili 14 članov izvršnega odbora, 15. je dala za drugo Bohor. Le-ti so nato izvolili za novega predsednika mizarja Matka Kurnika, Ulrih Rupret pa bo še nadalje podpredsednik. Predsednica skupščine je po novem gostilničarka Olga Colnar.

je bil dolžan skrbeti za to pango gospodarstva v občinskem izvršnem svetu, je večkrat zastavil besedo in zlasti opozarjal na probleme šušmarstva. Ko sta na občnem zboru dva obrtnika (ne želita biti imenovana) vnovič

Dušan Kuleto

natančno ve, kaj se dela na njegovem območju,“ je dejal v razpravi mizar Dušan Kuleto, ko je nakazal, kako bi lahko razširili krog tistih, ki bi lahko pomagali inšpektorjem. Jože Ribič je pristavil, da so se že okrogli mizi revije Obrtnik prijemale za glavo, kako je mogoče, da ima sevniška občina vsega 124 rednih in kar 140 popoldanskih obrtnikov.

ROGAČICE: VAJA S SOSEDI

Eno najmlajših gasilskih društev v sevniški občini na Primožu izvaja program vaj, da bi z gasilskimi veščini seznanili tudi prebivalce. V nedeljo je bila takšna mokra vaja na Rogačicah. Tja so po alarmu pritekli tudi sosede iz novomeške občine, iz Dola. Ker imajo ti pravo rosenbauerico, so vaščanom izpraznili vodnjak, da ga bodo lahko očistili.

STUDENŠKI ZBORNİK

Očitno bo studenška krajevna skupnost dobila zbornik „Studenec z okolico“. Uredniški odbor s Slavkom Smrdeljem na čelu prizadevano zbira gradivo v sodelovanju s strokovnjaki Posavskega muzeja in dr. Toneom Ferencem. Prav bi jim prišli stari predmeti in spomini, bodisi na izgnanstvo, predvojno udejstvovanje in danes. Odbor naproša vse, ki imajo karkoli zanimivega, da to izročijo tovarišu Metelku v krajevnem uradu. Odbor želi najzanimivejše stvari preslikati do 1. marca. Najboljše bodo izbrali za objavo in nemudoma vrnili lastnikom. Zbornik želijo izdati že za letošnji praznik krajevnost skupnosti v jeseni.

SEVNIŠKI PABERKI

VOZNIŠKA DOVOLJENJA ZA TRAKTORJE – Po novem slovenskem zakonu o varnosti cestnega prometa bodo morali imeti vozniki traktorjev po 31. marcu posebna vozniška dovoljenja. Oddelek za notranje zadeve in občo upravo zato obvešča vse imetnike vozniških dovoljenj motornih vozil B, C, in D kategorije, da lahko dobijo dovoljenja za vožnjo traktorjev, seveda če zanj zaprosijo. Izdajanje teh dovoljenj se je pričelo včeraj. Za to je treba izpolniti obrazec, enak sistemu pri podaljšanju vozniškega dovoljenja, kajpak je treba imeti tudi dvojne fotografije, seveda pa tudi veljavno vozniško dovoljenje. Kdor bi pozabil to storiti, bo moral po zadnjem marcu, če bo seveda želel sedeti za krmilom traktorja, opraviti poseben izpit za vožnjo teh strojev.

ŠE BODO IGRALI – Igralska skupina Odra mladih je s komedijo „Obtoženi volk“ pred počitnicami že igrala za sevniške solarje. Vse skupaj je samo še bolj razvnelo gledalce, saj so na premieri minuli četrtek tako napolnili dvorano gasilskega doma kot ob gostovanjih Slavka ali popevkarjev. Mladi gledališki kolektiv objublja nova gostovanja in kajpak ponovite v sevniškem gasilskem domu, tako da bodo vsi še prišli na račun.

PUSTNA OBLAST ZASEDA – Vloge so razdeljena pri naglo se bližajočem se pustnem karnevalu oziroma kongresu vseh kongresov. Več prireditelj tudi nočejo izdati. Zanesljivo je to, da bo prireditev na sam pustni terek popoldne na bene pred sevniškim Merxom.

Odprto pismo

Frizerke so brez najosnovnejšega materiala

Osmero frizerk in frizerjev sevniške občine se je podpisalo na odprto pismo, s katerim opozarjajo na nekatere svoje težave. Prebrali so ga na zadnjem občnem zboru obrtnega združenja. Frizerke in frizerji so se že lani znašli pred neljubim pomanjkanjem najosnovnejšega materiala, od barv za lase do lakov in podobnega. Tovarne zavračajo njihova naročila, češ da ni deviz. „Pred enim mesecem smo se z našimi težavami obrnili na Zvezo obrtnih združenj, kjer smo jim nakazali naše potrebe po materialu. Do danes nismo prejeli odgovora,“ so dalje navajali v tem odprtem pismu 22. januarja.

Opozarjajo tudi na nevzdržen cenik. Hladna trajna stane v Sevnici 320 do 350 din, v Ljubljani pa 530 do 600 din. Barvanje las velja v Sevnici 250 dinarjev, medtem ko v Ljubljani 450 do 500 din. V Ljubljani te ostrižejo za 120 dinarjev, v Sevnici pa to ni dražje kot 80 dinarjev. „Ljubljanske“ cene so tudi v sosednji krški in brežiški občini. Proti metodi odprtih pisem, čeprav je bilo to naslovljeno le na občni zbor združenja, je bilo slišati nekaj pripomb. Zadevo so v Sevnici nemudoma obrnili v pravo smer. V petek so že imenovali vodstvo nove frizerske sekcije. Očitno ji ne bo manjkalo dela.

A. Ž.

PRI SISIH PO STAREM

Občinski izvršni svet v Sevnici je na predzadnji seji obravnaval organiziranost tako imenovanih samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje. Znano je, da so le-ti organizirani na različnih koncih, večinoma tako, kot je narekovalo delo. Zatorej pri tem tudi po novem ne bo sprememb. Požarna skupnost bo še naprej pri gasilih, za stanovanjsko in komunalno skupnost bodo še naprej opravljali vsa opravila pri Komunalni.

Komu ni mar Rdeči križ?

Trebanjska organizacija RK je lani zbrala 2 toni starih oblačil in 40 ton odpadnega papirja

Ze samo bežen pogled na številne dejavnosti, s katerimi se ukvarja občinska organizacija Rdečega križa v trebanjski občini, nam lahko razkrije, da v njej ne stoji križem rok. Pohvalno je seveda, da večino akcij, bodisi republiških bodisi svojih, izpeljejo zgledno prav po zaslugi maloštevilnih, a zato tembolj prizadevnih aktivistov. Seveda pa težav ne manjka; manjka jim prostorov, kamor bi shranili zbrana oblačila ali spravili odpadni papir, prav velikega posluha za to človekoljubno organizacijo pa ni niti na občinski ravni niti v krajevnih skupnostih.

„Toda to nikakor ne vpliva na delovnost naših članov,“ pravi Majda Miklič, ki je že štiri leta tajnica občinskega odbora RK. „V naši občini imamo 17 krajevnih organizacij Rdečega križa in 200 resnično prizadevnih aktivistov, ki jim ni žal ne truda ne časa. Zlasti pa moram pohvaliti mlade člane naše organizacije, ki delujejo po šolah ali v krajevnih skupnostih!“

Sicer pa je za delovanje te organizacije značilno, da tesno sodeluje s skupnostmi socialnega skrbstva, otroškega in zdravstvenega varstva. Težišče dela pa je socialna in zdravstvena dejavnost. Organizacija pripravlja vrsto predavanj o prvi pomoči, zdravstvenem varstvu, negi in prehrani bolnikov ter osebni higieni. V okviru izobraževanja kmečke mladine so pripravili 20-urni tečaj prve pomoči, skupaj s civilno zaščito pa tudi tečaj za pomožne bolničarje. V zadnjem času so pripravili tudi šestnajst predavanj o steklini in varovanju pred njo.

Člani Rdečega križa prizadevno zbirajo tudi stara oblačila, obutev, odpadni papir in tekstil. Zbrali so okoli 2 tisoč kilogramov oblačil, pol tone tekstila in 40 ton papirja. V zadnjem času pa so se vključili tudi v akcijo preskrbe ostarelih in onemoglih občanov, katerim so priskrbeli plin, pralne praške in druge podobne artikole, ki jih na našem trgu manjka. V tem okviru velja omeniti tudi sosedsko pomoč, po kateri je v občini vse več potreb.

Čeprav se je občinska organizacija RK v vaji Sava 82 kar izkazala, pa so v njej prepričani, da bi jih lahko še boljše „porabili“, prav tako pa niso še določene naloge, ki naj bi jih imeli v vojni ali ob izrednem stanju. Dosej našete dejavnosti in pa dobro organizirane krvođajalske akcije prav gotovo potrjujejo potrebo po vključitvi te organizacije v SLO.

Novi prijemi za nove čase

V trebanjski občini so se že začele priprave za letne sestanke osnovnih sindikalnih organizacij – Natančneje opredeljene naloge in določeni datumi

V zaostrenih gospodarskih razmerah, ko je mnogokrat vprašljivo, ali bodo delovne organizacije lahko sploh proizvajale, ker manjka materiala, ko se slabša življenjska raven delavcev, ko bo treba k bolj učinkovitemu delu pripraviti tako rekoč slehernega delavca, se vloga sindikata lahko samo še krepi. A ne samo z besedami, ko smo večkrat govorili, da si je treba prizadevati, da se bomo lotili, itd. V tem času bo treba v najbolj delavski družbenopolitični organizaciji sprejeti in uveljaviti nove prijeme. Pri vsem tem pa ne gre za inovativno dejavnost na področju političnega dela, ampak za večjo učinkovitost sindikata.

Tudi trebanjski občinski svet Zveze sindikatov se zaveda teh novih nalog, zato so na zadnji seji, ki je bila pretekli teden v Trebnjem, sprejeli poleg rednega letnega programa delovanja tudi natančnejši mesečni program, v katerem so vse naloge določene po datumih. Tudi izvajalci nalog so določeni, o opravljanju nalog pa bodo morali redno obveščati občinski svet.

Zdaj je čas, ko se pripravljamo na obravnavo zaključnih računov. V trebanjski občini naj bi te obravnave ne potekale skupaj z letnimi članskimi sestanki v osnovnih organizacijah, člani izvršnega odbora pa naj bi že prej obvestili poslovodne organe, katere podatke žele slišati na obravnavi. S tem želijo spodbuditi razpravo na obravnavah in doseči, da te ne bi bile več zgolj formalne, kakor se je doslej že dogajalo.

Člani občinskega sveta Zveze sindikatov Trebnje so imeli tudi nekaj pripomb o načrtovanju razvoja v tem letu, kjer je že zdaj očitno, da v združenem delu planirajo pogumneje, kot predvideva resolucija. Se posebej pa so poudarili, da bo treba v primeru, ko ne bodo doseženi ti plani, že prej zmanjšati vse vrste porabe. Skratka, ta mesec in februarja bo v trebanjski občini potekala živalna sindikalna dejavnost. Ze ta mesec so se začele priprave na obravnavo zaključnih računov, konec prihodnjega pa naj bi bili opravljeni že vsi letni članski sestanki.

J. S.

SEJA SKUPŠČINE V TREBNJEM

V ponedeljek je bilo v Trebnjem skupno zasedanje vseh treh zborov občinske skupščine, po njem pa je bila še seja zbora združenega dela in krajevnih skupnosti. Na seji vseh treh zborov trebanjske občinske skupščine so obravnavali analizo izvajanja resolucije družbenega plana občine Trebnje in predlog resolucije za leto. Sprejeli so tudi več odlokov, med drugim tudi odlok o pokopališkem redu. Odlok o komunalnih dejavnostih pa so zavrnili.

NA MIRNI BODO IZDELOVALI PODVOZJA

Konec je dolgoletne negotovosti, kakšna bo proizvodna usmerjenost mirenškega tozda IMV. Ob nedavnem obisku v trebanjski občini je Janez Šter, predsednik KPO IMV, sporočil veselo novico, da so se v Novem mestu odločili za novo tovarno podvozij za prikolice. Ta podvozja naj bi na Mirni izdelovali v sodelovanju z znano nemško tovarno Alko. Proizvodni program, projekti in drugo je že pripravljeno.

IZ KRAJA V KRAJ

TUDI NA ŽELEZNICO PRODIRA NAPREDEK – Tudi na železnico prodira napredek. A ne s hitrimi in točnimi vlaki, kakršne že imajo v drugih državah. Gre za preprosto, a učinkovito novost, katere moč občutijo predvsem trebanjski občani. Na železniški postaji Trebnje so namreč pred kratkim namesto romantičnih žvižgov piščalk vpeljali kar ozvočenje. Resda imajo zdaj premikači bolj varno delo, pa menda tudi bolj učinkovito. Toda njihovi sosede, ki stanujejo v bližini, zaradi strogih povelj, ki jih je slišati po zvočnikih, večkrat ne morejo spati.

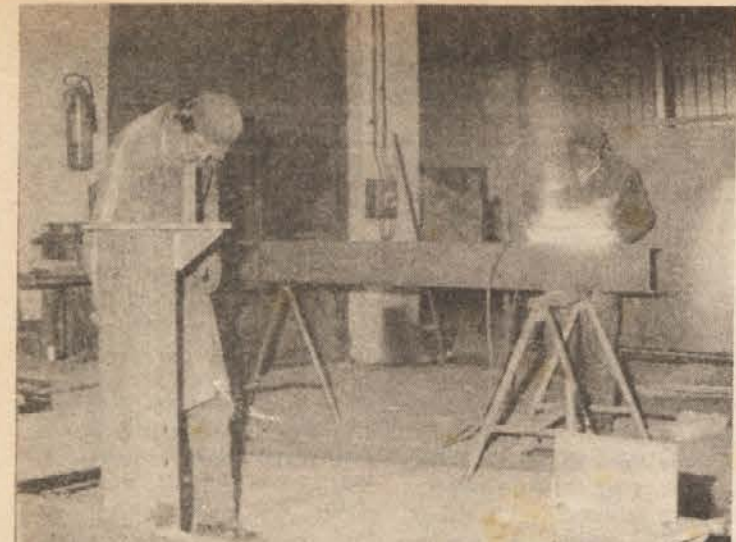
mogoče uporabljati telovadnico v novi trebanjski osnovni šoli. Zdaj je dogovor sprejet. Rekreativna v telovadnici se bo začela marca, zunaj pa bodo tedaj dehteletne prijazne pomladne vonjave, zavel bo svež veter itd. Ubogi trebanjski rekreativci pa se bodo znojili v „zatohli“ telovadnici.

TELOVADNICA LE ODPIRA VRATA – V Trebnjem se dolgo niso mogli dogovoriti, kako bo z rekreativno. Zlasti težki so bili dogovori, kdaj, kako in po čem bo

RAZKRITA SKRIVNOST – Vrli Gabrčani so si dolgo razbijali glave, zakaj Trebanjci in drugi občani v Veliki Gaber prihajajo po lepi asfaltne cesti po Temeniški dolini, raje pa se po stari makadamski cesti. Toda vozniki, ki prihajajo v Gaber, so sveži in spočiti in tedaj kaj lahko zadenejo ozki železniški podvoz. Ko pa se vračajo in so že utrujeni, je ta podvoz težje zadeti. Zato se vozniki odločajo za staro pot, kjer ni takšnih ozkih grl.

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

KMALU ŠE VEČ V IZVOZ – V Kovinarju iz Črnomlja pravkar sestavljajo za tuji trg orjaško stojalo za sita. Njihov izvoz se bo letos še povečal, ob tem pa je zanimivo, da tozd prav nič ne uvaža. Žal danes niso sposobni opravičiti vsega ponujenega dela, saj jim primanjkuje prostora. To bo mogoče šele ob odprtju nove proizvodne dvorane, ko bodo zaposlili tudi deset novih delavcev. Sedaj pa skušajo zaposleni, med katerimi je največ ključavničarjev in varilcev, reševati težave z nadurnim delom. (Foto: M. Bezek)

ZAČELA SINDIKALNA SOLA

2. februarja se je začela v Črnomlju občinska politična sindikalna šola. To je osnovna oblika izobraževanja sindikalnih aktivistov, ki se nanaša predvsem na družbenopolitično usposabljanje kandidatov. Okrog 35 slušateljev bo v popoldanskih urah do konca meseca poslušalo predavanja o temah, ki izhajajo iz dokumentov, sprejetih na 10. kongresu Zveze sindikatov.

DRUŠTVA PRIJATELJEV MLADINE LE ZAŽIVELA

V črnomljski občini je sicer že doslej delovala občinska Zveza prijateljev mladine, a je visela nekje v zraku, saj ni imela baze. Šele po lanskem zboru jugoslovanskih pionirjev, ki je bil v Črnomlju, so spoznali, da tako ne gre več naprej. Zato so po krajevnih skupnostih začeli ustanavljati društva prijateljev mladine, ki se bodo registrirala še ta mesec, ustanovni sestanek občinske konference DPM, v katero bo vključenih 8 društev, pa bo marca.

Odmev ljubiteljske dejavnosti

V kulturno-prosvetnem društvu Beti delujeta mešani pevski zbor in oktet Vitis – Več pozornosti domačemu amaterizmu – Letos tudi v Mirni peči in Dobovi

Tako rekoč vse kulturno delovanje v metliški občini temelji na amaterskem, se pravi ljubiteljskem, zastojnem delu. Eden trdnih stebrov takega delovanja je tudi kulturno-prosvetno društvo Beti, ki je že v samem začetku prerasl ožke okvire delovanja z golj v okviru svoje delovne organizacije. To se je izkazalo tudi na nedavnem občnem zboru tega društva, ko so ocenili svoje delo v lanskem letu in sprejeli delovni program za letos.

To društvo sestavljata mešani pevski zbor Beti, ki obstaja že dobra štiri leta, in oktet Vitis, ki se je priključil kasneje. V občini ni pomembnejše proslave, da ne bi v kulturnem programu nastopil eden teh dveh pevskih zborov. Njihovi nastopi pa niso omejeni zgolj na metliško občino. Pomena za kulturno

stavlja tudi ta pevski zbor, se dobro zaveda tudi največja delovna organizacija v občini, Beti v okviru katere deluje kulturno-prosvetno društvo. Prav zato je direktor Beti Miroslav Štimac na občnem zboru obljubil, da bo Beti še naprej podpirala delovanje mešanega pevskega zbora in okteta Vitis. „Ime Beti in metliške občine častno zastopate tako doma kot na gostovanjih. Prepričani pa smo, da ta dva zbora nista vse, kar naše društvo zmore,“ je med drugim dejal Štimac.

Občnega zbora se je udeležil tudi predsednik metliškega izvršnega sveta Milan Vajda, ki je poudaril, da bi morali v občini bolj ceniti domače amatersko kulturno delovanje. „Če bi za naš domači amaterizem dajali vsaj del tistega denarja, ki ga namenjamo za razne nastope skupin od druge, bi doma imeli še več, kot imamo sedaj,“ je dejal Vajda.

Samo v lanskem letu je mešani pevski zbor Beti nastopil trinajstkrat, skupaj pa je do sedaj nastopil že 56-krat, oktet Vitis pa je imel lani 17 javnih nastopov in kar 62 rednih vaj.

„Mešani pevski zbor, v katerem poje 44 pevk in pevcev, vodi znani pevovodja Franc Milek in pod njegovim vodstvom je zbor naredil velik napredek. V našem zboru pojejo v glavnem zaposleni v Beti, so pa člani tudi iz drugih delovnih organizacij v naši občini, celo iz hrvaške strani imamo pevce,“ je povedal Milan Travnikar, predsednik zbora.

Za letošnje leto si je zbor zadal za nalogo, da bo nastopil na vseh pomembnejših proslavah v občini, priredil bo več koncertov po metliških krajevnih skupnostih, gostoval pa bo tudi v zunanjih temeljnih organizacijah Beti v Mirni peči in Dobovi, medtem ko je v Črnomlju in Žakanju nastopil lani.

A. BARTELJ

Prostorska stiska omejuje delo

Dovolj dela, a premalo prostora v črnomljskem Kovinarju – Kmalu nova hala in razširitev proizvodnje – Letos: rast zaposlovanja, večji izvoz

Po vključitvi črnomljskega Kovinarja v SOZD Slovenija cestno-tehnikna, je le-ta začel prevzemati proizvodni program matične delovne organizacije, kar se je kmalu obrestovalo. Indus, za katerega je pred priključitvijo Kovinar izdeloval dele za vilicarje, je namreč začel proizvajati te izdelke v lastnih delavnicah, kar pa bi pomenilo, če se v Črnomlju ne bi odločili za združitev, da bi ostali brez dela.

Kljub temu so se ob priključitvi leta 1979 srečali z mnogimi težavami in nekatere med njimi bodo rešene šele čez leta. Leto poprej so namreč začeli graditi nove prostore, ki pa so pretesni, saj so danes njihovi izdelki veliko večji in težji, kot so bili pred leti tisti, ki so jih proizvajali za Indus. To so predvsem jeklene konstrukcije, stroji ter deli strojev za rudarstvo in gradbeništvo. Posledica prostorske stiske se kaže v omejevanju zaposlovanja, saj je bil lani v delovnem razmerju 101 delavec, kar je celo manj kot leta 1981, plan pa je predvideval kar 140 zaposlenih. Lani niso mogli zaposliti niti vseh študentov, upajo pa, da jim bo letos to uspelo, saj bodo za praznik dela

odprli novo proizvodno halo. S tem bodo pridobili 850 kvadratnih metrov površine ter nadaljnjih 2000 kvadratnih metrov zunanjih skladišnih prostorov. V obdobju 1984–1985 načrtujejo izgradnjo še ene proizvodne hale.

V Kovinarju se trudijo čimveč svojih izdelkov spraviti na tuji trg. Tako je lani njihov izvoz znašal 10 do 15 odst. celotne proizvodnje, za letošnje leto pa načrtujejo 20-odstotno povečanje. Možnost za večji izvoz vidijo v prodaji cestnih valjarjev v Zvezno republiko Nemčijo, saj so doslej že izdelali dve poskusni seriji teh valjarjev za nemško družbo MBU, ki je bila tako s ceno kot s kvaliteto zadovoljna. Sicer pa veliko

izvažajo s posredovanjem nemškega podjetja BHS na Bližnji vzhod in v Afriko, v okviru SCT pa dela 8 delavcev iz Kovinarja tudi v Iraku. Za domači trg delajo zadnje leto največ za nerazvite dele naše države, predvsem za Kosovo in Bosno. M. BEZEK

28 let zvestobe

Marija Jurajevčič, jubilarntka dela v DO Beti

Konec preteklega leta je bil za Marijo Jurajevčič, referentko za splošne zadeve v Konfekciji Črnomelj, sicer tozdu metliške Beti, še posebno slovesen in ji bo gotovo za vedno ostal v spominu. S še devetimi delavci iz celotne delovne organizacije je namreč praznovala visok jubilej, 30 let dela, od katerih je kar 28 let preživela v Beti.

„Dve leti sem bila že zaposlena, ko mi je hudo zbolela mama, zato sem prekinila delovno razmerje. Ko sem po treh letih znova iskala zaposlitev, sem se odločila za tovarno Beti,“ se spominja prvih let službovanja. Takrat je bilo seveda zelo malo možnosti za zaposlitev, poleg tega pa je bil sedež te delovne organizacije še v Črnomlju. Veliko težje je bilo, ko se je preselil v Metliko, saj se je morala vsak dan voziti v sosednjo občino. Ker je imela majhne otroke, je delala le štiri ure, zaradi slabih prometnih zvez pa je bila odsotna od doma kar sedem ur. Čeprav se je v Metliki s sodelavci dobro razumela, se je zaradi bližine delovnega mesta po dveh

Marija Jurajevčič

letih znova vrnila v črnomljsko občino. „Sicer pa me na tiste čase pred dvema, tremi desetletji veže mnogo lepših spominov. Delavci smo bili veliko bolj povezani med seboj, bilo je več tovarištva skratka, počutili smo se kot ena družina. Današnjih dni nikakor ne morem primerjati s takratnimi, kajti ljudje se vse preveč pohajajo le za denar in materialne dobrine, medčloveški odnosi pa so potisnjeni v stran,“ se pritožuje Marija Jurajevčič.

Cez pet let bo odšla v pokoj, češar se že danes veseli, saj je delo, ki ga opravlja, ne veseli preveč. Če bi bila še enkrat mlada, bi si izbrala kaj bolj dinamičnega in ne delo v pisarni z ustaljenim urnikom in nemimi številkami. Seveda bo še vedno vzdrževala stik z delovnim kolektivom, poklicnega dela pa ne bo pogrešala, saj doma vnučki že komaj čakajo, da bodo imeli babico samo zase. B. M.

Milan Travnikar: „Mešani pevski zbor Beti bo tudi letos nastopil na vseh večjih prireditvah v občini.“

življenje metliške občine in njihovo kulturno predstavo nazven, ki ga z uspehom pred-

Preprečevati, ne pa soditi

Delavske kontrole naj delajo načrtno – Ena od nalog tudi skrb za celovito obveščanje

Na nedavnem seminarju za predsednike organov delavske kontrole v Metliki so prisotnim razdelili tudi vprašalnik. Odgovori so verjetno pokazali sliko, ki se gotovo ne bi bistveno razlikovala od slike stanja delovanja delavskih kontrol v drugih občinah. Ti odgovori namreč povedo, da tako rekoč nikjer nimajo izdelanih programov dela samoupravnih delavskih kontrol, da ti organi ne delujejo načrtno, marveč bolj naključno: če kaj pride, pride, če ne, pa ne.

Izkazalo pa se je še nekaj: da so predsedniki teh organov zelo zadovoljni, da so jim tak seminar sploh pripravili, saj doslej marsikje sploh niso vedeli, kaj naj bi delali, kakšne so njihove naloge in česa vsega se naj sploh lotevajo. Resnici na ljubo je treba povedati, da se je delavska kontrola v nekaterih okoljih lotila raznih vprašanj, vendar pobuda nikoli ni prišla od znotraj, sistemskega dela tako rekoč ni bilo.

Med drugim so na seminarju sklenili, da morajo vsi organi delavske kontrole – teh je v občini okoli 20 – v tem mesecu sprejeti svoje delovne programe. Vendar ne gre za to, da bi sedaj te delovne programe natrpali s številnimi visoko donečimi nalogami in obveznostmi in da bi, kot se ob takih stvareh rado dogaja, potem ugotovili, da zaradi zahtevnosti in previsoke zastavljenih ciljev niso nič naredili, marveč so se držali načela, da si je bolje zadati tri, štiri naloge in te izpeljati.

Tako naj bi poslej vse delavske kontrole v metliški občini obravnavale zaključne račune, precej pozornosti naj bi posvetili vprašanju zmanjševanja nadurnega in pogodbenega dela, uresničevanju dogovora o razporejanju dohodka ter pravičnemu in celovitemu obveščanju delavcev. Na seminarju so poudarili, da ni glavna naloga delavskih kontrol ugotavljanje nepravilnosti, marveč njihovo preprečevanje, k temu pa lahko veliko pripomore tudi pravilno informiranje in onemogočanje širjenja napačnih in zlonamernih informacij. Pri vsem tem pa bodo z delavskimi kontrolami morale bolj sodelovati tako družbenopolitične organizacije, kot delavski sveti. A. B.

O NAGRAJEVANJU PO DELU

Osrednja točka dnevnega reda na seji občinskega sveta Zveze sindikatov v Metliki, ki bo v sredo, 9. februarja, je nagrajevanje po delu in rezultatih dela. Sprejeli bodo tudi program dela občinskega sveta za letošnje leto.

SREDI ZIME V TRTJU – Da je ta zima bolj podobna pomladi, pove tudi pogled na vinograde in polja, kjer ljudje opravljajo pomladanska dela. Šukljetovi iz Bušnje vasi so prejšnji teden gnojili, marsikje pa so trtje že porezali.

SPREHOD PO METLIKI

KULturno društvo IVAN NAVRATIL je lani razpolagalo za nekaj manj kot petsto tisoč dinarji, kar niso mačje solze. Pa tega denarja niso dobili niti pri Kulturni skupnosti, še manj pri Zvezi kulturnih organizacij. Od le-te so prejeli le petdeset tisočakov, vse drugo pa so si tamburaši in folkloristi zaslužili sami, in sicer s pripravo najrazličnejših prireditev. Največ jim je navrgla veselica Razkošje v stelji, ki jo bodo pripravili tudi letos. Posamezniki že razmišljajo, da bi odobrili letos navratilovcem manj družbenega denarja, češ saj si znajo sredstva sami zaslužiti. Če bo tako, bo obveljalo pravilo: kdor več dela, naj dobi manj. Takšnim popačenim mislim se bo treba upreti.

je že ponavadi največ časa, s katerim ne vemo, ne kod ne kam.

METLIŠKI HOTEL BELA KRAJINA JE OB VEČERIH veliko bolj zaseden, kot je bilo v navadi prejšnje zime. K temu veliko pripomore uvedba bencinskih bonov, ob sredah pa tudi to, da je gostišče Na dragah zaprto. Gostje so v glavnem mladi ljudje, od starejših pa popotniki in poslovne stranke metliških delovnih organizacij. Od starejših domačinov je redkokdaj koga videti v hotelu, kar je zanimivo in kar kliče k raziskavi, ki bi gotovo razkrila vzroke „neudeležbe“.

KLJUB DOBRI ORGANIZIRANOSTI IN REDU V DISKU pride včasih do grobih besed in uporabe pesti. Ker povzročajo pretepe vedno isti vročekrvenci, se je vodstvo diska odločilo, da jim bo prepovedalo ob petkih in sobotah vstop. Podoben ukrep bi lahko predvidelo tudi vodstvo kino podjetja za vse tiste prenapeteže, ki motijo filmske predstave. Nekaj so jih že zabrisali skozi vrata, ker so si drznili med predvajanjem filma prepevati, zvižgati, se glasno pogovarjati in trostiti neslanosti. Če ne gre zlepa, je treba nastopiti zgrda, saj kaže, da nekaterim zaleže le to.

Nič več ob robu družbe

V črnomljski občini so se Romi dobro vključili v družbenopolitično življenje – Težave le še v enem naselju

Črnomljska občina je po številu Romov na tretjem mestu v Sloveniji, takoj za murskosoboško in novomesko. V štirih krajevnih skupnostih biva nekaj več kot 400 romskih prebivalcev, žal pa nimajo vsi enakih pogojev za bivanje, prav tako pa se eni bolj, drugi manj vključujejo v okolje, v katerem živijo.

Navečji premik so naredili v krajevnih skupnostih Vinica, Petrova vas in Dobličje-Kanižarica, kjer so si Romi uredili primerne življenjske prostore z elektriko in vodo, večina med njimi je zaposlena, vključujejo se v družbenopolitično življenje, v

zadnjih treh letih je več Romov odšlo tudi na republiške in lokalne mladinske delovne akcije, v naselju Lokve pa so na njihovo željo ustanovili lastno mladinsko osnovno organizacijo. Prav tako pogosto nastopajo na kulturnih prireditvah.

Mnogo slabše pa je v semiški krajevni skupnosti, kjer je neresenih še mnogo vprašanih, od neustreznih življenjskih razmer do zaposlovanja in izobraževanja. Zato v krajevni skupnosti in v komisiji za vprašanja socialne varnosti Romov pri občinski skupnosti socialnega skrbstva razmišljajo, da bi te Rome preselili bližje urbanemu naselju ter jim tako omogočili boljše možnosti za življenje.

ČRnomaljski drobir

IZBRANO DOPOLNILNO IZOBRAZEVANJE – Če že niso poskrbeli za šolarje med počitnicami „od zgoraj“, torej z neba, pa so tem bolj izbrano poskrbeli na trdnih črnomaljskih tleh. Poleg mladinskih filmov, ki so jih vrteli v kinu v dopoldanskem času, je skrbna roka izbrala tudi popoldanski oz. večerni filmski program, ki je dobro poskrbel za dopolnilno izobraževanje počitničarjev. Izbrali so namreč teme, ki so v šolah še vedno v glavnem tabu. Da pa so takšne teme najraje prav v pornografskih filmih, ni treba posebej razlagati.

Cankarjev dom, kjer so si ogledali nastop folkloristov iz Argentine, potoncev naših izseljencev. Črnomaljski obiskovalci, med katerimi je bilo skoraj tri četrtine plesalcev številnih folklornih skupin iz občine, so si ogledali tudi Cankarjev dom.

PREDPUŠTNI ČAS – Vsi gostinski lokali v Črnomlju so zadnje dni zelo polni, tako da mora potencialni pivcev prehoditi dobršno število gostiln, da najde prost sedež. Gostinci si ob tem seveda manejo roke, tisti pa, ki po amaterski plati raziskujejo obnašanje Črnomaljšev, se sprašujejo, kje tiči vzrok, saj so bili še ne tako dolgo nazaj gostinski lokali skoraj prazni. Navajajo bencinske bone, drag bencin in zimo brez snega, najbolj realni pa vedo povedati, da je vzrok pust, ki ga začnejo mnogi zalivati že nekaj todnov prej.

Zemlje dovolj, le roke manjkajo

Popisati zemljo, ki ni obdelana, in zagotoviti, da bo izkoriščena — Možnosti dovolj — Preskrbeti denar za razvoj in doseči, da bodo mladi ostajali na zemlji

Kmetijstvo v ribniški občini bo letos povečalo proizvodnjo za 4 odst. Približno tako je bilo zapisano tudi v načrtu za lani, vendar se je proizvodnja mleka in mesa zmanjšala, namesto da bi porasla. Če bi torej hoteli doseči tisto, kar so predvideli za sedanje petletno obdobje, bi morali letos kmetijsko proizvodnjo zvečati za okoli 10 odst., in sicer za 9 odst. pri mleku in 20 pri živini.

Možnosti za povečevanje kmetijske proizvodnje v občini so z ozirom na zemljo neomejene, meni direktor KZ Ribnica Jože Benčina. Potrebno je zagotoviti, da bodo na kmetijah ostajali mladi ljudje, zagotoviti pa je treba tudi sodobno kmetijsko službo in denar za razvoj kmetijstva.

Za dosego načrtovanega cilja bodo sejali več krmnih rastlin in koruze. Povečevali bodo število stojišč v hlevih in gradili nove silose za krmo. Spodbujali bodo tudi rejno konj.

Ena prvih nalog pa bo popis oz. ugotovitev kmetijskih zemljišč, ki niso obdelana, in zagotoviti, da bodo vsaj delno izkoriščena. V hribovitem območju občine bodo pospeševali očvèreje. Širili bodo tudi sedanje in urejali nove skupinske pašnike, in to predvsem na območju Loškega potoka in Travne gore.

Načrtovani razvoj kmetijstva bodo financirali z denarjem SIS za pospeševanje kmetijstva ter s sredstvi sklada za intervencije v kmetijstvu in predelavo hrane. Ta denar bodo namenjali predvsem za premiranje osnovnih čred, telic, telet za pitanje, urejanje skupnih pašnikov, za regresiranje umetnih gnojil in krmil, za povečanje kmetijske proizvodnje v hribovitih krajih in za sofinansiranje kmetijske pospeševalne službe.

Ti ukrepi so namenjeni spodbujanju pridelave za trg. Zato bodo vseh teh oblik denarne pomoči deležni samo tisti kmetje, ki bodo sklenili pogodbe za odkup kmetijskih pridelkov.

Denar za razvoj kmetijstva bodo zbrali na osnovi samoupravnega sporazuma za pospeševanje kmetijstva po stopnji 0,5 odst. in z združevanjem

denarja na osnovi odloka o posredovanju v kmetijstvu in porabi hrane (iz osebnih dohodkov delavcev po stopnji 0,4 odst.). V dosedanjih razpravah je bilo posebno poudarjeno, da so prebivalci ribniške občine dolžni pokrivati razliko v ceni za tisti del hrane, ki jo pojedjo oni, za ostali del pa poč tiste občine, katerih občani pojedjo hrano, ki je v ribniški občini pridelana.

J. PRIMC

NOVA PROGA

Edina nova avtobusna proga, ki so jo v ribniški občini dobili po uvedbi novega delovnega časa, je tista od Podklanca preko Sodražice do Ribnice. Tudi ta je prilagojena potrebam tistih, ki delajo še po starem. Avtobus namreč pripelje v Ribnico nekaj pred 6. uro zjutraj, vrača pa se ob 14.10.

Društvo prizadetih že dela

Pomagalo bo staršem in skrbnikom duševno prizadetih — Invalidi ali ne? — Za starše več letnega dopusta?

Pred kratkim so v Ribnici ustanovili Društvo za pomoč duševno prizadetim, deluje pa za vso občino. Do letos je delovalo tako društvo za območje občin Kočevje in Ribnica, zdaj pa se je ribniško ločilo.

Ustanovnega občnega zboru se je udeležilo okoli 40 članov, se pravi staršev in skrbnikov duševno prizadetih ter predstavnikov delovnih organizacij, ki so tudi lahko člani društva. Na občnem zboru so se dogovorili, da bo društvo delovalo v začetku za pomoč težje prizadetim, ki jih je v občini 46, kasneje (še letos) pa bodo začeli vključevati še ostale prizadete, se pravi tiste, ki obiskujejo osnovno šolo s prilagojenim programom. Na zboru so sprejeli pravila društva in delovni program.

V program so zapisali, da bodo skrbeli za vključevanje duševno prizadetih v razne oblike varstva, usposabljanja in zaposlitve. Zavzemali se bodo, da bi dobili odrasli najtežje prizadeti status invalida, se pravi, da

bi bili priznani za invalide, oz. da bi imeli enake ali pa vsaj podobne pravice, kot jih imajo delovni invalidi. Prizadevali si bomo, da bi dobili starši prizadetih še nekaj dodatnih dni letnega dopusta. Prizadete otroke bodo pošiljali na seminarje in na letovanja, ki jih organizira republiška Zveza društev za pomoč duševno prizadetim. Poskrbeli bodo za organizacijo posebne terenske službe za prizadete, ki bo obiskovala starše in prizadete ter jim pomagala pri reševanju raznih težav in uveljavljanju pravic. Na ustanovnem občnem zboru so si zaželi še nekatere druge naloge.

J. P.

Kupili vlečnico

Fantje zbrali denar — Večjo naj bi kupila TKS

Nekaj smučarskih navdušencev v Ribnici je zbralo denar in kupilo 150 m dolgo smučarsko vlečnico. Postavili so jo v Bukovici. V bližini je krajevna skupnost uredila parkirišče, žal pa ga odgovorni pozabijo spulžiti.

Smučarji pričakujejo, da bo zdaj tudi telesnokulturna skupnost kupila 300-metrsko vlečnico in jo postavila v Danah pri Plazu. Smučarji so namreč svoje zasebne „blagajne“ izčrpali. Navdušencev za smuko je v ribniški občini vedno več, zato bi bil nakup večje vlečnice opravičljiv. Vlečnica pri Sodražici je kar dobro zasledena, seveda če je dovolj snega. Koristno je tudi, da je zasebnik odprl v njeni bližini bife, kjer lahko smučarji dobijo topel čaj in sendvič.

— C —

RIBNIŠKI ZOBOTREBCCI

PORAZ RIBNIČANOV — Občinska konferenca ZSM Ribnica in RTV Ljubljana sta pred kratkim organizirali v ribniškem domu JLA javno radijsko oddajo „spoznavajmo svet in domovino“. V njej sta se pomerili ekipi Domžal in Ribnice. Zmagali so tekmovalci Domžal z rezultatom 8:4. Program sta vodila Rado Casl in Monika Glavič, v zabavnem delu pa sta nastopila pevec Oto Pestner in igralec Tone Gogala.

TEČAJ ANGLEŠČINE — Delavska univerza Ribnica organizira tečaj angleškega jezika. Razpis je že poslal vsem OZD. Če bo dovolj prijav, potem tečaj bo, sicer bo odpadel.

NAVAL NA AVTOBUSE — Od kar so uvedeni bencinski boni, je velik naval na avtobuse, ki so zdaj ne le polni, ampak celo preveč nabiti. Še posebno velja to za progo Ljubljana—Ribnica—Kočevje, kjer ne vozi vlak in kjer je razen osebnih vozil edini možni prevoz avtobus. Zaradi tega je vse bolj slišati predloge, da bi vendarle kazalo čimprej spet uvesti na železniški progi Kočevje—Ribnica—Grosuplje—Ljubljana potniški promet.

POIZKUS Z DELOVNIM ČASOM — V tozdu Sukna v Jurjevici so z novim letom poizkusno uvedli nov delovni čas za dobo 6 mesecev. Njegova značilnost je, da ob sobotah ne delajo s skrajšanim delovnim časom. Če se bo novost pokazala koristno, se pravi, če bo produktivnost večja, bodo novi delovni čas dokončno sprejeli.

medved odgovarja

— Zakaj na ribniški pošti lahko dviga poštna pošilke le administratorka, ki ji je šef podpisal poblastilo, šef pa pošte ne sme dvigati?

— Ker mu pač nihče ni podpisal poblastila.

NOVA OPREMA LIK — Prizidek vrta „Čebelica“ je opremljen z opremo LIK Kočevje iz letošnjega proizvodnega programa; medtem ko je stari, a prenovljeni, del „Čebelice“ opremljen z opremo LIK iz starega programa. Kupcem je na voljo oprema iz obeh programov. (Foto: Primc)

„Čebelica“ kot ogledni vrtec

Kupci opreme za vrtec, ki jo proizvaja Lik Kočevje, si bodo to opremo iz starega in najnovejšega programa lahko ogledali v vrtcu „Čebelica“ v Kočevju

Prenovljeni in dozidani vrtec „Čebelica“ v Kočevju je postal tudi ogledni objekt podjetja LIK, ki med drugim proizvaja opremo za vrtece in šole. Prizidani del „Čebelice“ je opremljen z najnovejšo opremo za vrtece, se pravi iz Likovnega programa za letos (1983); stari, prenovljeni del pa je opremljen z opremo starega, se pravi lanskega programa in prejšnjih. Kupce, ki se zanimajo za nakup opreme LIK, bodo zdaj likovci vodili na ogled v „Čebelico“. Seveda je v zameno za to ugodnost LIK Prodajal opremo vrtcu po nekoliko nižji ceni. Popust znaša 5 odst.

Prenova in dograditev vrta je doslej veljala okoli 27 milijonov dinarjev, v čemer je vračunan tudi nakup dela opreme. Ko bo dokončno opremljen in ko bo urejena okolica, se bodo stroški investicije povzpeli na okoli 30 milijonov. Okolico bodo delno urejali tudi s prostovoljnimi delom. Delo bodo opravili spomladi.

Zdaj je v vrtcu prostora za okoli 200 otrok. V stari stavbi je v štirih skupinah 94 otrok, v novi pa v petih skupinah 96 otrok, med njimi sta dve

skupini dojenčkov, ostalo pa predšolski otroci. Kot smo že poročali, je prenovljena in do-

zidana „Čebelica“ 17. januarja spet sprejela otroke.

J. P.

PLAKETE PRIZADEVNIM — Med dobitniki bronaste plakete ZTKO je tudi dr. Stanko Nikolič iz KS Osilnica (na fotografiji levi), ki je izredno uspešno in požrtvovalno sodeloval pri organizaciji državnega in mednarodnega prvenstva v kajakah in kanujih. (Foto: Primc)

Športni obračun za lani

Veliko uspehov tudi na republiških in zvoznih tekmovanjih — Šport in rekreacija se vedno bolj uveljavljata

V občini Kočevje dela 30 športnih organizacij, v tem številu pa niso vštete tiste, ki delajo v okviru krajevnih skupnosti, zveze mladine, sindikatov in drugod.

Lani je bilo v kočevski občini več pomembnih prireditev. Omenimo naj le državno in mednarodno prvenstvo v kajaku in kanuju na divjih vodah (organizator KS Osilnica), dvanajsti planinski tabor ljubljanske regije (organizator Planinsko društvo Kočevje), slovensko prven-

stvo v atletiki in namiznoteniški pozivni turnir, ki se ga je udeležilo 12 najboljših namiznoteniških igralcev Jugoslavije.

Športniki, rekreativci in drugi občani so opravili veliko prostovoljnega dela pri urejanju raznih športnih in rekreacijskih objektov.

Na športnem in rekreacijskem področju so bili v kočevski občini doseženi kar veliki uspehi, za kar so zaslužni telesnokulturni delavci in aktivni tekmovalci. Na nedavni svečanosti, ko so pregledali lanske uspehe, so se spomnili obojih in najzaslužnejšim podelili priznanja.

Priznanja telesnokulturne skupnosti Kočevje je podelil njen predsednik Slavko Preložnik. Srebrno Bloudkovo značko je prejel Stane Pogorelec, bronaste pa Stane Segar, Boris Pregelj in Miha Majerle.

Ob tej priložnosti se je tudi Zveza telesno-kulturnih organizacij občine Kočevje spomnila zaslužnih delovnih in drugih organizacij ter posameznikov. V njenem imenu je njen predsednik Andrej Smole na isti svečanosti podelil zlato plaketo ZTKO ZKGP—Gozdnemu gospodarstvu Kočevje; srebrno plaketo so prejeli Avto Kočevje, Oprema Kočevje, Društvo invalidov Kočevje, KSD Ciril Dekval Mozelj, Lojzka Jeranko, Ivan Merhar, garnizija JLA Ribnica in inž. Slavko Preložnik. Bronasto plaketo ZTKO je prejelo še 12 posameznikov.

Za športnika leta sta bila proglašena Brigita Klun (atletika, odbojka) in Dušan Špelič (namizni tenis). Za športne dosežke, ki so pomembni tudi v republiškem ali celo zveznem merilu, pa so podelili še 7 zlatih značk ZTKO, 22 srebrnih in 20 bronastih. Zlate značke ZTKO so prejeli: Marko Štamfelj, Slavko Pavlič, Milena Delič, Stanka Jerič, Marinka Jerič, Franc Benčina in Stane Kovač.

Na svečanosti je o delu v minulemu letu govoril strokovni delavec TKS in ZTKO Cveto Arko, o pomenu športa in rekreacije za zaposlene pa predsednik komisije za šport in rekreacijo pri občinskem svetu Zveze sindikatov Kočevje Janez Košir.

J. P.

SPOSOJENO TRNJE

— Za novoletne nadjokne smo neusmiljeno klali živinski podmladek. Zato živinoreja napreduje v glavnem — z referati. (Iz Politike ekspres)

— Stalno smo v nasprotju z naravnimi zakonitostmi. Ko narava zamrzuje, ZIS odmrzuje. (Iz Politike ekspres)

Drobne iz Kočevja

GODBA NA GLAVNIKE? — V Kočevju (in verjetno še kje) violinsti ne dobe strun za svoje instrumente. Uvoz strun je na „črni listi“, verjetno pa so na tej listi še rezervni deli za druge instrumente.

PREVEČ LUKENJ — Ponekod po mestu, posebno pri odcepih s cest in ulic, so na vozišču zelo velike luknje. To velja tudi za odcep za novo Pekarno Žita in Hydrovod.

Vsekakor bi bilo treba te luknje že zdavnaj zakrpati oziroma odcep asfaltirati. O tem se dogovarjajo sicer že leto in več, kaže pa da dogovarjanj ne bo še kmalu konec, čeprav so luknje nevarne tako za vozila, kot za potnike in pešce.

LED NA RINŽI IN JEZERU — Ledena skorja je prekrila večino Rinže in rudniškega jezera, vendar ledena ploskev še ni tako trdna, da bi se lahko po njej drsali. Kandidati za drsanje led preizkušajo, in sicer na precej „nenavaden“ način. Na ledeno ploskev mečejo kamenje, deske, hlode, lonce, steklenice in podobno šaro, s čimer prav gotovo ne koristijo videzu okolja. Za okolje bi morali najbolje skrbeti okoliški prebivalci.

medved odgovarja

— Po čem sklepaš, da vodno gospodarstvo v kočevski občini vedno bolj napreduje?

— Ker je vedno več takih delovnih organizacij, ki jim voda sega do grla.

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 3. februarja - Blaž Petek, 4. februarja - Andrej Sobota, 5. februarja - Agata Nedelja, 6. februarja - Ljubo Ponedeljek, 7. februarja - Rihard Terek, 8. februarja - Jancz Sreča, 9. februarja - Polona Cetrtek, 10. februarja - Silvan

LUNINE MENE
4. februarja ob 20.17 - zadnji krajec

KINIO

BRESTANICA: 5. 2. ameriški barvni film Skrivnostno nasledstvo. BREŽICE: 4. in 5. 2. ameriški film Usodna svinga. 4. 2. nemški film Sex klinika. 5. 2. ameriški film

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

NATAKRACIO KV ali PKV, lahko tudi priučeno, sprejme bife v Ljubljani. Stanovanje preskrbljeno. Telefon (061) 443-857.

BRIVSKO-FRIZERSKE POMOČNICE sprejme salon PUCELJ Novo mesto.

STROJNIKA za delo z bagerjem sprejem v delovno razmerje. Informacije na telefon (068) 23-382.

SLUŽBO IŠČE

SREDNJEŠOLKA, stara 18 let, išče priložnostno delo ob sobotah (pomoč obrtniku, pomoč starejši osebi, varstvo otrok, itd.) Sifra: „SOBOTNO DELO“.

STANOVANJA

SOBO s kopalnico ali garsonjero v Trebnjem ali bližnji okolici. Sifra: „SAMSKA“.

ENO ali DVOŠOBNO STANOVANJE v Novem mestu ali okolici iščeva. Naslov v upravi lista (390/83).

ENOSOBNO STANOVANJE s kuhinjo ali garsonjero v Brežicah ali bližnji okolici nujno išče mlad par brez otrok. Ni pogoji, da je opremljeno. Jože Vučajnk, Mihaelovec 17, 68257 Dobova.

Motorna vozila

ZASTAVO 101, letnik 1976, registrirano do septembra, prodam. Ponudbe na telefon 23-652 od 16. ure dalje.

WV 1200 in Z 750 prodam za dele. Ogled vsak dan popoldne. Sandi Rebolj, Mirna 254.

Z 750 S, letnik 1978, in Z, letnik 1974, prodam. Kafeza, Prečna 13, Novo mesto, popoldne. KOMBI IMV 1600, letnik 1974, s kasonom prodam. Informacije na

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozd Časopis Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVI TELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežica, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppay, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Jože Matkovič. Ekonomske propagande: Janko Saje, Iztok Gačnik in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 12 din. Letna naročnina 480 din - Za delovne in družbene organizacije 960 din - Za inozemstvo 20 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolžnjska banka Novo mesto).

UGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 220 din, za razpise, licitacije ipd. 300 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 330 din, 1 cm na prvi strani 440 din. Vsak mali oglas do 10 besed 100 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28.3.1974) se za Dolenjski list ne plačuje davak od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-603-30624 - Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33 (telefon (068) 23-606 - Naslov uprave (DSSS): Germova 3, p. p. 33, tel. 22-365 in 22-551 - Naslov ekonomske propagande in malih oglasov: Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-610 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelomi: DITC, tozd Grafika, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Stan in Olio - sinova pušče. 6. in 7. hongkonški film Upornik Saolina. 8. in 9. 2. francoski film Beg s pločnika.

CRNOMELJ: 3. in 6. 2. ameriški film Meja na Rio Grande. 4. 2. nemško jugoslovanski film Vinetou v dolini smrti. 4. in 6. 2. film Pogojno na prostosti. 8. 2. jugoslovanski film Na klancu. 10. 2. ameriški film Podgane na asfaltu.

KOSTANJEVICA: 5. 2. jugoslovanski film Srečna družina. 6. 2. angleški film Po kanalu do zlata.

KRSKO: 6. 2. japonski film Kagemusha. 8. 2. domači film Srečno, Kekeci. 9. 2. jugoslovanski film Banovič Strahinja. 10. 2. ameriški film Kaj se dogaja, ko odrastejo otroci? SEVNICA: 3. 2. ameriški film Rajanova hči. 4. in 5. 2. angleški film Ali je pilot v avionu? 6. 2. ameriški film Razdraženi bik. 9. in 10. 2. ameriški film Sladke avanture.

telefon 23-959. ZASTAVO 750, letnik 1979, prodam. Marjan Pureber, Vel. Bučna vas 47, Novo mesto.

ZASTAVO 101 prodam po delih. Božo Kozinc, Kompolje 8, Boštanj.

ALFA SUD 5 M, letnik 1975, prodam. Joško Pavlin, Paha 4, 68222 Otočec.

Prodam AMI 8, letnik 1973, registriran do decembra 1983, ter dvo-brazdni traktorski plug SLAVONAC. Franci Knafelj, Zabukovje 24, Raka.

FIAT 850, letnik 1971, prodam. Dolinar, Sentiernerj 209 a.

Osební avto LADA 1500 SL, leto izdelave 1979, po ugodni ceni prodam. Informacije na telefon (068) 69-796.

PO UGODNI ceni prodam avto ŠKODA, letnik 1973, v nevoz-nem stanju. Jakše Bojan, Orcho-vica 38, Sentiernerj.

VW 1300 prodam. Slavko Bašelj, Gor. Kamenje 5, Novo mesto.

R 6, letnik 1972, registriran do januarja 1984, prodam. Branko Gregorič, Kotarjeva 5, 68000 Novo mesto.

R 4, letnik 1978, prodam za 130.000 din. Telefon 21-166, dopoldne do 14. ure.

126 P, letnik 1978, prodam. Kav-čič, Gotna vas 5, Novo mesto.

CITROEN PALAS, letnik 1978, prodam. Oglasite se na telefon 23-581 ali Šegova 93, Novo mesto.

OPEL MANTO, letnik 1972, obnov-ljeno, prodam. V Brezov log 37, Novo mesto, telefon 25-001.

ZASTAVO 750, letnik 1978 in 1976, prodam. Sintič, Gabernik 2, Skočjan.

ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Zdravko Urbanč, Veliko Mraševo 23, Podbočje. Ogled po 14. uri.

PRODAM dobro ohranjeno ŠKODO 120 L, letnik oktober 1979. Vse informacije lahko dobite po tele-fonu 22-441/356, 3. in 5. februa-rja dopoldne ter teden pozneje popoldne ali na domu. Nada Bra-čiča, Rosalnice 13, Metlika.

ZASTAVO 750, letnik 1976, regi-strirano do 15. maja 1983, prodam. Silvo Zupančič, Dol. vrh 6, Dobrnič.

ZASTAVO 101 metalik, letnik 1976, registrirano do decembra 1983, prodam. Telefon 24-768. ZASTAVO 750, letnik 1971, v voz-nem stanju, in motor APN 4 prodam. Naslov v upravi lista (387/83).

PRODAM motorno kolo TOMOS 14 TL. Novšak, Log 12, telefon (068) 81-827.

Ugodno prodam AMI SUPER, letnik 1974, registriran do oktobra 1983, in javo 350, letnik 1977, ter zastavo 1300 po delih ali skupaj, in nove prednje blatnike. Anton Klemenčič, 68321 Trebelno 7.

ZASTAVO 101, leto 1980, prodam za 16 milijonov. Butkovič, Volčje 35, Sromlje.

LADO 1500 SL, prva registracija marec 1978, prodam. Pokličite na telefon 21-616, po 16. uri.

LADO 1600, v odličnem stanju, prevoženih 17.000 km, letnik oktober 1980, prodam. Telefon (068) 55-355.

R 12, generalno obnovljen, regi-striran do 28. decembra 1983, po ugodni ceni nujno prodam. Informacije po telefonu (068) 68-103, 61-000, vsak dan od 8. do 15. ure.

ZASTAVO 750 L prodam za 9 M. Telefon 23-627.

ŠKODO 120 LS, staro 5 mesecev, prodam. Murn, Jurka vas 5.

ŠKODO, karambolirano, prevoženih 10.000 km, skupaj ali po delih, prodam. Bobnar, Kristanova 49, Novo mesto, telefon (068) 24-369.

DIANO 6, letnik 1978, prodam. Boris Kuhar, Dol. Prekopa 35, Kostanjevica.

RENAULT LT 18 ugodno prodam. Telefon (068) 75-512.

FIAT 750 prodam za 70.000,00 din. Vse informacije po telefonu 25-227.

GOLF diesel, letnik 1979, in ZA-STAVO 101 mediteran, letnik 1979, prodam. Košialova 30 a, Novo mesto.

ZASTAVO 101, letnik 1976, prodam. Telefon 22-344.

ZASTAVO 750 STD prodam. Vidic, Dilančeva 13, Novo mesto, po-poldne po 16. uri.

R 18, nov, prodam. Naslov v upravi lista (388/83).

ZASTAVO 101/M, staro dva me-seca, prodam. Informacije v po-poldanskem času na telefon 85-262.

ALFA ROMEO GT GIULIA sprint, letnik 1969, prodam. Milan Pu-reber, Lešnica 13, Otočec.

Kmetijski stroji

OBRAČALNIK SIP in enosno pri-kolico za traktor PASQUALI prodam. Alojz Habinc, Kremen 20, Krško.

PRODAM traktor DEUTZ (42 KS), nemški, s koso, ali menjam za laž-jega, ter kosilnico BCS in osebni avto VW 1200, neregistriran, vozen. Matija Vlatovič, Nova Lipa 4, 68344 Vinica.

PRODAM odlično ohranjene trak-torje FERGUSON (35 KM), URUS 35 (800 ur) in DEUTZ torpedo (300 delovnih ur). Franci Žibert, Kladije 13, Blanca, telefon (068) 75-707.

FREZO special 140 D, novo, prodam. Amalija Soln, Straža 19, Raka.

PRODAM rabljen dvobrazdni trak-torski plug OLT Osijek Kerin, Brod 10, 68312 Podbočje.

PRODAM ali zamenjam manjši trak-torski obračalnik za večjega. Hočevar, Vapča vas 4, Dobrnič.

KOSILNICO BCS prodam. Informa-cije na telefon (068) 69-150. Ogled možen vsako popoldne na naslov: Franc Drobnič, Hrastje 25, Cerklje ob Krki.

TRAKTOR UNIVERZAL 445, let-nik 1972, prodam. Stane Bahor, Zorenci 6, 68340 Črnomelj.

TRAKTOR PORSCHE, 14 konjskih sil, s koso, plugom in kabino, ter kravo z drugim teletom prodam. Rudi Zupančič, Gor. Gradišče 26, Sentiernerj.

PRODAM

KRAVO, brejo, prodam. Jože Baš-elj, Gor. Kamenje 5, Novo me-sto.

OTROŠKI VOZIČEK TRIBUNA, globok, moder, skoraj nov, prodam za 3.000,00 din. Kosič, Č. 4. julija 62/b, stan. 25, šesto nad-stropje, Krško.

PEVSKO OZVOČENJE FBT 2 x 100 W prodam. Alojz Simončič, Staro sejmšče, Sentiernerj.

KONJA, starega 7 let, težkega 550 kg, prodam. Anton Plut, Kravčji vrh 24, Semič.

PRODAM perlit, trdilec in plastiko v primerni količini za zidnico ali vikend. Božič, Nad mlini 42, Novo mesto.

PRODAM večje število (jato) prvo-razrednih ovac. Ogled popoldne. Jože Petric, Radovica 8 pri Metliki.

POCENI PRODAM dva fotelja, ku-

hinjsko mizo in dva stola, vse novo. Telefon 25-195.

SPALNICO, malo rabljeno, prodam. Naslov v upravi lista (386/83).

MLADEGA PSA VOLČJAKA prodam. Sinko, Gor. Brezovica, Senti-ernerj.

PRODAM „tiplerico“, starejši let-nik, v delovnem stanju. Informa-cije na telefon (061) 666-108.

KRZNENO JAKNO iz lisičjega krzna, novo, zelo, lepo krojeno, prodam. Budja, Ulica talcev 12, Novo mesto. Ogled v četrtek in petek od 18. ure dalje.

PRASIČA (130 in 250 kg) prodam. Informacije po telefonu 44-661.

ZMRZOVALNO SKRINJO (230 l) prodam, zaradi nakupa večje. Karel Stopar, Dol Sušice 13, Dolenjske Toplice.

KOBILO, staro tri leta, težko 500 kg, dobro vozniško, prodam. Na-slov v upravi lista (389/83).

TERMOAKOMULACIJSKE PEČI AEG prodam. Telefon 22-022.

PRODAM plemenske ovce, jagenjče ter ovčji gnoj. Izidor Vovk, Dvor 14.

HIDROFOR, enofazni, prodam. Smolenja vas 34 a, Novo mesto, telefon 25-427.

SEDEM METROV DRV in športno kolo prodam. Telefon 21-025, od 17. do 18. ure.

SEDEŽNO GARNITURO (kavč in dva fotelja) prodam. Šprajcar, Majde Šilc 2, Novo mesto.

ZAMRZOVALNO OMARO prodam. Hrastar, Vel. Brusnice 82, Brusnice.

RABLJENA OKENSKA KRILA in VRATA, zasteklena, raznih di-menzij, ugodno prodam. Telefon 72-182.

PRODAM napo ESKO 300 60 x 60 (Gorenje), otroško stajico za dvojčke (140 x 140 cm, lesena), radio kasetofon CONTINENTAL stereo 13 W. Naslov v upravi lista (392/83).

KUPIM

KOSILNICO BCS ali njej podobno in trosilec hlevskega gnoja kupim. Cveto Golc, Spodnji Brnik 40, 64207 Cerklje na Gorenjskem.

MOTOKULTIVATOR „Maček“, v brezhibnem stanju, kupim. Cena je zaželjena. Jerele, Cadrže 17, Šmarješke Toplice.

KOSO za traktor Zetor 2511 kupim. Franc Hočevar, Vapča vas 4, Dobrnič.

KUPIM motor za IMV kombi diesel, Mercedes, moris ali rigi. Milorad Dujaković, Cesta herojev 66, Novo mesto. Vzamem tudi komplet diesel kombi.

SMUČI (170 - 175 cm) kupim. Te-telefon 22-019.

POSEST

VINOGRAD v Brezovcih pri Dolžu prodam. Alojz Drab, Gor. Težka voda 15, Novo mesto.

VINOGRAD, star osem let, v bližini Starega gradu, prodam. Anton Miklič, Mačkovec 18, Novo me-sto, ali pri Ivanu Eršetetu, Srednje Grčevje 2, Otočec.

PRODAM 9 a vinograda na žici, od Otočca proti Pahi. Naslov v upra-vi lista (391/83) ali telefon 85-157.

TRAVNIK prodam. Avsec, Gotna vas 63, Novo mesto.

PRODAM večji vinograd z zidanico v Ljubnu, v bližini ceste. Informa-cije dobite pri Zupančič, Dobin-dol, Uršna sela.

VINOGRAD (7 arov) s stavbiščem v Gabrski gori pod Gorjanci prodam. Franc Avguštin, Hrib 8, Stopiče.

HIŠO s 500 m² dvorišča v Brežicah, Ulica prvih borcev 10, prodam. Telefon (061) 341-930 ali 311-337.

RAZNO

TRICLANSKA DRUŽINA vzame v najem manjšo kmetijo, hišo ali stanovanje od Sevnice do Krškega. Možen tudi krajši odkup. Te-telefon (061) 819-289, popoldne.

SNOPOVEZALKO, popolnoma novo, BCS, prodam. Plačilo po dogovoru. Izdelujemo centralne peči. Cena 3.400,00 din. Marija Gabrijel, Malkovec 22, Tržišče.

PREKLICI

DUŠAN ŽUŽEK, Gorenja vas, za-časna številka 20, pri Mirni na Dolenjskem, prepovedujem dela-nje kakršnekoli škode na moji parceli št. 1481/1. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno pre-ganjal.

ALOJŽ BOŽIČ, Brusnice 12, sedaj stanujoč v Črešnjecju 7, Selnica ob Dravi, prepovedujem Francu in Rozi MURNOVIMA vožnjo in hojo po mojih parcelah 487/16, 487/18 na Kaučeh. Če tega pre-kllica ne bosta upoštevala, ju bom sodno preganjal.

RUDI ŠKRBE, Dvor 19, prepove-dujem vožnjo po njivi v Stavci vasi. Vozni naj se po starem potu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

JOŽE BREGANT, Gol. Grčevje 2, Otočec, prepovedujem Stancu GOTLIBU iz Dol. Grčevja vožnjo iz Dolge njive po mojem zemljišču. Če tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

MARIJA ZDRAVIČ, Sentiernerj 3, prepovedujem vožnjo po moji parceli v Krizah. Kršitelje bom sodno preganjala.

ČESTITKE

Dragemu možu in očetu MIHU LE-NARTU iz Lobetove 16, Novo mesto, želiva ob rojstnem dnevu čimprejše okrevanje in še mnogo srečnih ter zdravih let žena Stanka in sin Rado.

Dobri in skrbni mami FRANČIŠKI LENARTOVI iz Smolenje vasi 21 želijo za njen življenjski jubilej veliko sreče, predvsem pa zdravja, vsi njeni.

Dragemu možu in očetu FRANCU STAMFLJU iz Prečne želimo za njegov 60. rojstni dan še veliko zdravih in lepih dni v krogu svoje družine: žena Marija, sinovi in hčerke z družinami, 10 vnukov pa mu pošlja koš poljubčkov.

25. januarja je praznovala dobra in skrbna sestra JOŽICA ČERV iz Sentiernerje svoj 30. rojstni dan. Za praznovanje ji želimo vse najboljše in ji ključem še na mnoga leta. Sestra z družino.

Dragemu atu in staremu atu STA-NETU FRANKO iz Kettejevega drevoreda 38, Novo mesto, želi-mo ob njegovih 50-letnici še veliko srečnih in zdravih let Stani z dru-zino, žena Fani in Franci.

Dragi mami, stari mami in tašči ANI VOVKO iz Koglega pri Smarjeti za 75. praznovanje še na mnoga leta želi hčerka Ivanka z družino. Dragima mami in tetu Mariji in Alojzu Kovačiču iz Leskovca pri Brusnicah za njun 76. in 81. rojstni dan iskreno čestitajo in jima želijo vse najlepše ob življenjskem jubileju otroci z družinami, vnuki in pravnuki.

MIRANU ŠTUKLIJU, ki služi vojaški rok v Zadru, pošljajo lepe pozdrave in najlepše želje za nje-gov 19. rojstni dan starši, brat Šimon, sestrice Jerneja in Mimi, Nace iz Strelca in vsi domači.

OBVESTILA

IBIŠKI čoln (dolžina 5 m, rjav, kostanjevka izdelava) je odnesla Krka pri Dobravi. Javite proti na-gradi na tel. 21-602.

ZNACKE - Pod ugodnimi pogoji izdelujemo kvalitetno in hitro vse vrste značk, obeskov, medalj in plaket. Informacije: Brane BRCE, Sorlijeva 33, 64000 Kranj, tele-fon (064) 28-016.

VALILNICA v Čegelnici 20 sprej-ma naročila za enodnevnne piščan-ec (krmila zagotovljena). Infor-macije po telefonu (068) 23-385 ali pri Gizeli PETELINKAR, Če-gelnica 20, Novo mesto.

OGLAŠUJTE V DLI

Že leto dni je zdaj minilo, ko življenje tvoje je ugasnilo. Pri nas veselja nič več ni, ker tebe od nikoder ni.

MAJDI RAJAR
z Gor. Ponikev 21 pri Trebnjem

V SPOMIN
6. februarja bo minilo žalostno leto, odkar so nam gore v najlepših letih mladosti vzle našo drago hčerko, sestro in vnukinjo

Čas ni zacelil rane, čas ni ozdravil bolečine. Draga Majdi, v naših mislih si vedno z nami. Hvala vsem, ki ji prinašate cvetje in prizigate svečke.

Vsi njeni

ZAHVALA
Ob boleči izgubi našega dragega

ANTONA KRAJCA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegov zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam pomagali in izrazili sožalje, darovali cvetje in sočustvovali z nami. Naša topla zahvala velja govornikom ZK in KS Ribnica tov. Nosanu, ZKGP Jelenov žleb tov. Lapajnetu, PGD Dolenji Lazi tov. Štupici, za izrečene tople besede slovesa. Zahvaljujemo se Občinski gasilski zvezi Ribnica in ostalim GD, godbi, pevcem in lovcem. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njegovi
Dolenji Lazi 26. januarja 1983

V SPOMIN
7. februarja 1983 bo minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno tragično zapustil naš

FRANC BUKOVINSKY
iz Brezic

Hvala vsem, ki ga niste pozabili!

V tihi žalosti: žena Elza, hčerka in sestra z družinama ter ostalo sorodstvo

Dom je sedaj pust in prazen, prej vsem je bil tako prijazen, ker tebe, dragi Marjan, v njem več ni, sedaj zaman te čakamo, a tebe ni.

ZAHVALA

Ob tragični in nadvse boleči izgubi našega dragega sina, brata in strica

MARJANA VIDRIHA

rojenega 1956
iz Ločne 40

se z žalostjo v srcih iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najbolj težkih trenutkih stali ob strani, nam pismeno in ustno izrazili sožalje, poklonili toliko prelepega cvetja ter našega Marjana tako številno spremili do njegovega zadnjega preranega doma. Naša topla zahvala velja govornikom ing. Miru Kralju, direktorju Pekarije, starešini LD Gorjanci ing. Tonetu Hočvarju za izrečene tople besede ob slovesu in pevskemu zboru iz Šmihela. Iskreno zahvalo pa dolgujemo vsem vaščanom Ločne, posebno Modicevim, delavcem Pekarije Ločna, Laboda Novo mesto, Bučarjevim iz Šmihela, vsem lovskim tovarišem in lovskim družinam Gorjanci, Padež, Novo mesto, Otočec, Brusnice. Zahvaljujemo se proštu Lapu za besede ob slovesu in lep pogrebni obred. Še enkrat vsem in vsakemu posebej hvala!

Žalujoči: mama Olga, oče Silvo, brat Zdravko z družino in ostali sorodniki Kolarjevi in Vidrihovi

Ločna, 24. januarja 1983

Zapustil si nas, ljubi ata, za teboj naše srce joče, tolažba ena nas krepí, da srečamo se v večnosti.

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš ljubi ata, stari ata, brat in stric

JOŽE PLANINŠEK

iz Velike Loke 15

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se GD Velika Loka za organizacijo pogreba ter ostalim gasilcem, kolektivom Donit Velika Loka, Motvoz in platno Grosuplje, Mercator Trebnje, KZ Trebnje, ZB Velika Loka, Društvu upokojencev Velika Loka - Šentlovenec, mešanemu pevskemu zboru Marije Kmetove iz Šentlovenca za zapete žalostnike ter govornikoma za poslovilne besede ob odprtem grobu. Zahvalo izrekamo tudi cerkvenemu zboru in župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: hčerke Marija, Vika, Jožica in Urška z družinami, sestre ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni smrti naše drage mame, stare mame in prababice

ANE ŽUNIČ

iz Črnomlja

se zahvaljujemo vsem, ki so nam ustno in pismeno izrazili sožalje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala vsem, ki so jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti, posebno vaščanom iz njene rojstne vasi Grm, darovalcem vencev in cvetja, ki ga je naša mama tako ljubila. Posebna zahvala tov. Enici Škof za organizacijo pogreba, govornicama tov. Ferleževi in tov. Palčičevi za izrečene poslovilne besede, tov. Antonu Maleriču ter godbi na pihala iz Črnomlja.

Otroci z družinami

Črnomelj, Maribor, Novo mesto, 31. januarja 1983

ZAHVALA

Ob mnogo prezgodnji izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

MARIJE BARTOLJ

Vrh 5, Šentrupert

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, z nami sočustvovali, pokojni darovali cvetje in jo tako številno spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se kolektivom IMV Mirna, Donit Velika Loka in IKG Račje selo. Posebna zahvala velja zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice Novo mesto, pevcem za zapete žalostinke in duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: otroci Marjan, Darko in Majda z družinami ter ostalo sorodstvo

Če bi koga solza obudila, tebe, dragi sinek, ne bi črna zemlja krila.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega ljubelega sinčka in bratca

LOJZKA GAZVODA

rojenega 15. junija 1982
Gabrje 138, Brusnice

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrazili sožalje in z nami sočustvovali. Zahvala tudi župniku za opravljeni obred, mladincem ZSMS Gabrje, podjetjema Avto Kočevje in ŽTO Novo mesto ter zdravnikom in zdravstvenemu osebju Pediatričnega oddelka kirurških strok v Ljubljani. Še enkrat iskrena hvala!

Neutolajljivi: ati, mami in sestra Matejka

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in očeta

VERE in TONETA FRANKOVIČ

iz Dolšč 11, Kostanjevica

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, pokojnima darovali vence in cvetje in se v tako velikem številu poslovili od njiju. Enako se zahvaljujemo podjetju Varnost iz Novega mesta, Labodu iz Krškega in Iskri iz Kostanjevice na Krki. Posebno se zahvaljujemo KO ZZB Kostanjevica na Krki, govornikoma za poslovilne besede, in za pomoč pri organizaciji pogreba. Zahvala velja tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: otroci z družinami ter ostalo sorodstvo

Kostanjevica na Krki, dne 25. januarja 1983

Sporočamo prijateljem in znancem, da nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, dedi, tast, svak in stric

IVAN PETRIČ

višji gradbeni tehnik v pokoju

Na zadnjo pot smo ga pospremili v soboto, 29. januarja, v Kranju v ožjem družinskem krogu. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam izrazili sožalje, poklonili cvetje in darovali denar za dobrodelne namene.

Vsi njegovi

Novo mesto, dne 31. januarja 1983

ZAHVALA

Ob izgubi moža, očeta in brata

FRANCA PIRCA

iz Dolšč

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala vsem za podarjene vence in cvetje. Iskrena hvala GG-obrat Kostanjevica, Sevnica, tovarni Labod iz Krškega in gasilcem. Lepa hvala vsem, ki ste pokojnega spremili na zadnji poti. Hvala župniku za opravljeni obred.

Žena Jožica s sinom Mitjem, brat Tone z družino, sestra Nežka z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je zapustila draga mama, tašča, stara mama in teta

ANA LANTAR

roj. ČOP
iz Padovega pri Osilnici

Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje, pokojnici darovali cvetje in vence ter jo spremili na zadnji poti. Hvala tudi duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: hčerka Marija, sin Gabrijel in Lojze z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama in babica

IVANA GRABRIJAN

roj. Kapele
iz Livolda pri Kočevju

Iskrena hvala vsem, ki ste nam pomagali v težkih dneh. Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje, ter vsem, ki ste jo obiskali na domu in jo spremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala tov. Vrabiču za poslovilne besede, tov. Veseliču za organizacijo pogreba, godbi in ostalim vaščanom.

Žalujoči: sin Polde z družino, sin Jože z družino, hčerka Marica z družino, Anica z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, babica, sestra in teta

FRANČIŠKA JANKO

rojena FORŠČEK
iz Gor. Gradišča 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ji darovali cvetje in jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom za pomoč v težkih trenutkih, osebju novomeške bolnišnice za lajšanje bolečin. Najlepša hvala duhovnikom za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je nenadoma zapustil

FRANC SMREKAR

gornji
iz Stare Bučke 8 pri Škocjanu

Z bolečino in žalostjo v srcu se zahvaljujemo vsem sosedom, sovaščanom, prijateljem in znancem, ki ste kakorkoli pomagali stricu. Posebna zahvala velja Smrekarjevim (dolnjim) in Žabkarjevim ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: Jože in Mimica z družino

ZVONKA FALKNER

Najprej je rekla, da jo je nekoliko strah pred odprtjo novinarsko beležko in da najbrž ne bo znala povedati tistega, kar bi rada povedala, in ne tako, kakor bi rada. Da se počuti skoraj tako kot včasih pred nastopom, ko se ji nenadoma zazdi, da ne bo česa dobro izpeljala, in se je začne lotevati trema. Pa sva hitro razčistila, da je tisto na odru, ko stoji pred množico zvedavih oči, vendarle nekaj čisto drugega kot pomenek za časopis, še zlasti, če ta poteka spontano, in bojzani ni bilo več.

Od tako imenovane treme pa se vseeno še nisva hotela posloviti. Razpredala sva o vlogah, v kakršnih nastopa, seveda ljubiteljsko, in menila, da si jih je težko zamisliti povsem sproščene, brez treme, potem pa, da je tu in tam celo dobro, če je je vsaj nekaj, ker je trema tudi znamenje, da se zavedaš odgovornosti. Ugotovila sva, da pozna ona, Zvonka Falkner, oboje: trema in odgovornost. Biti za kaj odgovoren je zanjo velika stvar, kar je navsezadnje tudi nešteto krat dokazala.

Priložnosti za to ji res ni manjkalo, pa naj je bilo to v Trebnjem, kjer sta si z možem ustvarila dom in družino, ali v kakšnem drugem kraju. In česa vse ni delala ali vsaj poskusila! Povezovala je programe na kulturnih in drugih javnih prireditvah, recitirala, napovedovala, igrala, režirala, poučevala šolsko mladež, organizirala. V trebanjski občini skoraj ne morejo pripraviti prireditve, na kateri ne bi Zvonka kakorkoli sodelovala, največkrat pa nastopa skupaj z možem in v ta namen pretvarjata družinske večere v kulturniške pomenke. Vedno znova jo kličejo zraven. Zadnje čase kličejo tudi ona druge, še posebej,

odkar vodi KUD Pavel Golia in predseduje trebanjski ZKO.

Sicer je začela kot recitatorka. Vsega trinajst let je imela, ko je kot novomeška osmošolka na nekem tekmovalstvu v Brežicah dobila nagrado za recitacijo Cankarjeve črtice „Greh“. Se danes je prepričana, da je prav zaradi te nagrade ostala zvesta recitiranju. Svoj talent je namreč lahko že kmalu še večkrat potrdila in bila med drugim ponosna na to, da je lahko recitirala otroške pesmi Severina Šalija ob njegovem življenjskem prazniku. Ko je Alenka Bole – Vrabeč v Novem mestu osnovala mladi oder in potrebovala igralce, je Zvonka takoj dobila vlogo. Za vse življenje pa si bo zapomnila dan, ko so igrali mladinsko delo „Pastirica in svinjar“: takrat v Jožetu, ki je moral vskočiti na vrat na nos, ni spoznala le dobrega igralca, ampak tudi svojega bodočega moža.

Spodobilo bi se, da bi od tu dalje tekla beseda o Falknerjevih zakoncih, saj sta Zvonka in Jože v zakonu nadaljevala tudi skupno kulturniško pot. Od Novega mesta se nikakor nista mogla posloviti, še po več letih bivanja v Trebnjem ne, ko sta lahko že videla sadove svojega kulturniškega truda v novem kraju. „Vleklo naju je nazaj, ker sva rada igrala, v Novem mestu pa je bila taka priložnost. Spominjam se, da sva se na vaje vozila z otrokom v naročju, zavitem v toplo odejo,“ je pripovedovala Zvonka.

Bosta ostala Trebanjca? „Zdaj nobeden od naju ne razmišlja o tem. Ni razloga, pa tudi kultura kliče, da morava ostati. Končno pa Novo mesto ni za oceanom, ampak pred nosom.“

IVAN ZORAN

ODPELJALI DEVET SODOV NAFTE

V noči na 27. januar je bilo vlomljeno v skladišče GG, tozdr Črmošnjice. Vlomilci – očitno jih je bilo na delu več – so odpeljali kar 9 sodov z nafto in oljem, v gozdu pa so se polotili še traktorja, prav tako lasti gozdarjev. Sneli so verige, pobrali orodje in ovi. Skupno škodo so ocenili na kakih 100.000 din.

ROGOVCEM NAJVEČ PRVIH MEST

Novomeško smučarsko društvo Rog je v nedeljo na Trdinovem vrhu pripravilo odprto dolerjsko prvenstvo v vesleslalomu za vse starostne kategorije. Poleg domačih so se tekmovalci udeležili še predstavniki iz Metlike Gabrja, Sentjerneja, Krškega, Straže in Trebnjega. Na kratki, a dobro pripravljivi progi je nastopilo okoli 120 tekmovalcev, največ uspeha pa so po pričakovanju imeli gostitelji.

Rezultati: cicibanke – Wachter (Rog); cicibani – Mihalčič (Metlika); mlajše pionirke – Gomilšek (Krško); mlajši pionirji – Grmovšek (Trimo); starejše pionirke – Jakša (Metlika); starejši pionirji – Koprivnik (Rog); mlajše mladince – Kordiš (Rog); mlajši mladinci – Jasnič (Rog); starejši mladinci – Bulc (Rog); starejši mladinci – Lazar (Trimo); člani – Čargo (Krško); člani – Kušer (Rog); veteranke – Kužnik (Krško) in veterani – Vesel (Pionir).

KOČEVJE: OSTRIZI POGINJAJO

V Rinži poginjajo ostrizi. Veliko jih leži po dnu, pa tudi med tistimi, ki še plavajo, je videti precej bolnih. Zanimivo pa je, da drugih rib ta bolezen ni prizadela. Ostrize so vnesli v Rinžo slučajno z drugim ribjim drobižem (rdečočkami, rdečeperkami), ki so ga vlagali. Kmalu so se zelo razmnožili. Ribiči so jih zaradi okusnega mesa radi lovili. Ujeli so tudi že pol kile težke. Potem pa so ostrizi nekaj zim množično poginjali. Takrat so domnevali, da je za pogin ostriz, pa tudi drugih rib kriv soljen sneg in led, ki so ga metali v Rinžo. Letošnjo zimo sol zagotovo ni prišla v Rinžo, zato še vedno ni pojasnjeno, zakaj ostrizi poginjajo.

Nace ni za vedno umrl

Poslej kulturno?!

Še vedno ni znano, če bo po dveh letih mrtvila v Ribnici spet pustni karneval ali pa ga tudi letos ne bo. Mnogi se spominjamo nekdanjih uspešnih pustnih maskarad, Burovža, fantov, ki so pokali z bičem, predvsem pa pokopa pokojnega Naceta, ki je bil kriv za vse ribniške neumnosti.

Te pustne ceremonije so začele usihati po letu 1956, ko je nekdo v časopisu pokritiziral, da se pustovanja v Ribnici sprevačajo v pijančevanje, neokusne šale in da ne potekajo na primerni kulturni ravni. Sodu je izbilo dno, ko so se morali nekateri zaradi pustovanja leta 1980 celo zagovarjati pred sodiščem. Organizatorji pustovanj so bili prizadeti in užaljeni, zato so sklenili: „Mi ne pripravimo pustovanja nikoli več.“

Kulturne prireditve in tudi za organizacijo pustovanja ima zdaj na skrbi animator kulture Stane Kljun, ki pa je novo dolžnost sprejel šele pred kratkim. Prizadeva si sicer, da bi pustovanje organiziral, še vedno pa ne ve, če mu bo uspelo že letos. Mnogi namreč sodelovanje odklanjajo, nekaj mladih pa je vendar izrazilo pripravljenost, da bi sodelovalo pri izvedbi te zabavne prireditve, ki je v minulih letih privabila v Ribnico mnogo gledalcev od vsepovsod.

Za zdaj je zagotovo le, da bo sprevod v maskah po ribniških ulicah, v katerem bodo sodelovali učenci osnovne šole in gojenci vrta. V domu TVD Partizan bo tudi ples v maskah.

J. P.

VLOMA V AVTOMOBILE

Novomeški miličniki so v ponedeljek prejeli prijavi o dveh vlomih v osebne avtomobile. Najprej je nekdo Darku Dimcu iz Zagorice pri Čatežu odnesel iz avta akumulator in iztočil 5 litrov bencina. Storitcu so že na sledi. Istega dne pa je vlom prijavil tudi Ljubljčan Miroslav Česnik.

A. Z.

Ogenj v gozdu in kozolcu

Sevnica: dva požara konec tedna – Marljivi gasilci

Minuli petek pozno zvečer so dobili sevnški gasilci prošnjo sosedov iz Laškega, naj jim pomagajo gasiti gozdni požar na Čelovniku. Tamkajšnji gasilci in civilna zaščita so se s požarom ubadali že od popoldneva.

Domnevajo, da ga je zanetila iskra izpod koles zavrtke kompozicije treh vagonov na bližnji mednarodni progi. Na požarišče je odhitelo 18 sevnških in 15 boštanjskih gasilcev. Loških vrstnikov zaradi znanih težav s telefonom (ta krajevna skupnost je na območju klicnega omrežja Ljubljane!) niso mogli doklicati. Ker je v petek zjutraj ogenj na novo vzplamnel, so odhiteli ponovno na pomoč. Pomagalo je zopet 12 Sevnčanov, 9 gasilcev iz Boštana in 4 iz Loke. Prizadevnih je bilo tudi 5 pionirjev iz Sevnice. Zanje je bil to prvi ognjeni krst; fantiči niso skrivali, da je bil to najzanimivejši dan počitnice. Zgorelo je okrog 15 hektarov gozda, večinoma podrasti. Delo je bilo izredno težavno. Ogroženo so bile nekatere osamljene domačije.

V soboto zvečer je zažarelo nebo nad Ledino. Z večino svojih vozil, obema cisternama, so tja nemudoma po obvestilu odhiteli sevnški gasilci. Gorel je kozolec Stanka Zeleznika na Ledini, poln krme. Objektu seveda ni bilo pomoči. Vodo so morali voziti. Zanimivo je, da bi morali ta kozolček v nedeljo razdeliti med sina in hčerko. Zeleznikova sta osta-

rela, oče ima le eno nogo, povrhu je gluhomem. Večino uničene mrve so bili znosili pod to streho s košem. Trud je sedaj seveda uničen.

A. Z.

Z LASTNIM IZUMOM LAŽJE DO POLEN – Izredno lepo vreme je mnoge nagnalo na delo v gozd. Hitijo, saj v tem letnem času zares ne morejo vedeti, kakšno vreme jim bo prinesel naslednji dan, pri tem pa se skuša znati vsak po svoje. Marjan Ogulin z Brezove Rebri pri Semiču, sicer delavec v semiški Iskri, si je pomagal pri cepljenju drva v gozdu pod rojstno vajo s pripravo, ki sta jo z bratom sava izdelala. Pripravo, ki jo Ogulin priključni na traktor in katere glavni del je vrtljiva koničasta cev, proti kateri potisne metrski hloď, ki se razcepi, je prvič videl v Kraljevu, kjer je služil vojaški rok. Ko se je vrnil domov, ni bilo več daleč od ideje do realizacije. (Foto: M. Bezek)

Štirinožci na Stadionu Matije Gubca v Krškem

Kinološko društvo oživlja – Mnogo ljubiteljev

Ko so v Krškem marca 1981 ustanovili kinološko društvo, se okrog 40 ljubiteljev psov ni nadejalo, da bo imelo društvo tako kratko življenjsko dobo. Veliko fantov iz vodstva društva je namreč kmalu po tem obleklo vojaško suktnjo in konec je bilo obetov. Ljubitelji psov v Krškem pa so se zdaj spet predramili.

Konec prejšnjega tedna smo srečali enega izmed njih – Jožeta Heimbringa, ko je s plakati pod pazduho romal od lokala do lokala. „V petek, 4. februarja, se bomo ob 15. uri ljubitelji psov po daljšem času, tako vsi upamo, spet v večjem številu dobili na Stadionu Matije Gubca v Krškem. Društvo za vzgojo in vzrejo športnih psov vabi ljubitelje vseh pasem psov na prikaz vaje službenega psa iz Ljubljane. Ljubiteljev psov je pri nas veliko, a se niso pridružili društvu, ker niso vedeli, za kaj gre. Tokrat je lepa priložnost, da se dogovorimo, kako naprej. Upam, da ne bo nikakršnih zadržkov za sodelovanje tudi pri ljubiteljih v sevnški in brežiški občini,“ je dejal Jože Heimbring.

Jože Heimbring: „Vaje s psi terjajo veliko potrpežljivosti.“

Obrtništvo med načeli in prakso

Z novim letom je v Trebnjem prenehal delovati edini TV servis

Takoj po novem letu je v Trebnjem prenehal delovati edini servis za popravilo televizorjev in radijskih sprejemnikov. Srečko Stricelj, ki je potrebe po tovrstnih popravilih trebanjskim občanom zadovoljeval celih dvajset let, je namreč zaprl vrata svoje delavnice. Zdjaj ga čaka samo še nič kaj prijetno opravilo, da strankam vrne vse aparate, sam pa se bo menda podal za delom v družbeni sektor.

„Vzrokov, ki so me pripeljali do sklepa, da zapustim obrt, je več. Na prvem mestu moram omeniti pomanjkanje materiala, ki ga ni mogoče dobiti na našem trgu. Zaradi tega se je gora nepopravljivih televizorjev povečevala iz dneva v dan. Moti me tudi davčna politika, saj sem za leto 1981 dobil račun za poravnavo 50 tisoč dinarjev, kar se mi zdi preveč. Prav tako si nisem mogel pravič nič pomagati z desetimi litri bencina, ki sem jih dobil za svoje potrebe. In ker je več kot

Srečko Stricelj: Preveč je bilo težav, da bi še vztrajal v obrti. V izgubo pa ne morem delati!“

jasno, da ne morem delati v izgubo, sem se odločil, da delavnico zaprem,“ je dejal Stricelj. Kaj več nam niso znali povedati tudi na referatu za obrt na trebanjski občini, kjer so pač njegovo odpoved sprejeli kot dokončno. Na upravi za družbene prihodke so dejali, da Srečko Stricelj ni bil prav nič bolj obremenjen kot ostali storitveni obrtniki. Vzrok, da je dobil tolikšen račun za poravnavo, pa so bile izredno nizke akontacije v letu 1981.

Taka so dejstva, po drugi strani je pa res, da nam storitvenih obrtnikov manjka. In tudi v trebanjski občini jih nimajo v obilju. Zato je tembolj čudno, da so se tam kar tako sprizgnili z zaprtjem TV servisa. Vse to je namreč v nasprotju s stališči, ki so jih sprejeli lani na zboru samostojnih obrtnikov v Trebnjem, kjer so sodelovali tudi vodilni ljudje iz občine, ko so dejali, da je treba spodbujati obrt, še posebej storitveno. In spet se je pokazalo, da je pri nas velika razlika med deklariranimi načeli in vsakdanjo prakso.

In še za konec: Stricelj se spet namerava zaposliti v družbenem sektorju, kjer pa dela primanjkuje že sedaj.

J. SIMČIČ

Modrosti umne zadnji sklep

Zavod za šolstvo Repičeve drage je ugotovil, da so vezi sodelovanja med osnovnimi šolami in srednjimi prerahle. „Nujno je treba sklicati skupen sestanek, še posebno sedaj, ko nalaga zakon o usmerjenem izobraževanju tako osnovnošolskim kot tudi srednješolskim vzgojno-izobraževalnih organizacijam tesno medsebojno povezanost,“ je rekel tovariš predstojnik.

Dvorana je bila skoraj prenamajna. Spredaj so se sedele učiteljice in redki učitelji iz osnovnih šol, zadaj iz srednjih. V zraku je bilo nekaj cigaretnega dima in občutek napetosti. Prva se je oglasila z očali opremljena tovarišica

Krednikova: „Moram poudariti, da se srednje šole zelo malo ali pa skoraj nič ne zanimajo, kakšni so bili zdajšnji njihovi učenci kot učenci pri nas. Ta korelacija, nujna in neizbežna, je odpovedala samo zavoljo nezanimanja srednjih šol.“

„Jaz učim angleščino,“ se je priglasil k besedi tovariš Bukvan, „in to, kar bom povedal, ne bo vseh osnovnošolskim učiteljem. Brez osnovnega znanja prihajajo od vas k nam, učencem se niti ne sanja o časih, da o nepravilnih glagolih sploh ne izgubljam besedi.“

„Ne bom odkrila Amerike, če povem, da se samoupravljanje, ki ga mi gojimo v osnovni šoli kot svetinjo, v srednji šoli

konča. Kot da bi srednje šole pozabile na zahtevo, naj bo učenec subjekt vzgojno-izobraževalnega procesa, ne pa objekt,“ je višala glas tovarišica Statutnik.

„Kdo naj privzgoji otrokom delovne navade? vas vprašam. Odgovor je na dlani: osnovna šola. Toda vsi vemo, s kakšnimi delovnimi navadami prihajajo učenci iz osnovnih šol. Saj so kot razpuščena banda!“ je zatulila tovarišica, zadolžena za nemoteno izvajanje proizvodnega dela oziroma delovne prakse.

„Boste morali pač oprostiti. Mi jim že privzgojamo delovne navade, toda ali se kdo vpraša, kakšni pridejo otroci k nam iz vrtcev? S

kakšnimi delovnimi navadami? Raje ne bi govorila o tem. Dotaknila bi se misli, ki prihaja iz združenega dela. Nimalokrat je slišati, da je srednja šola tista, ki naredi iz delovnih učencev lenuhe. Združeno delo jasno in glasno govori, da dobiva iz srednjih šol dijake brez kakršnih koli delovnih navad. Očitke osnovnim šolam glede tega pa si lahko zataknete za klobuk ali pa še kam drugam,“ je bila jasna kot beli dan tovarišica Mantnik.

Tako je potekal razgovor o sodelovanju celih šest ur, dokler ga ni sklenil tovariš predstojnik z besedami: „Mislim, da smo prišli na današnjem sestanku do sklepa, kako nujno je tesno sodelovanje med osnovnimi in srednjimi šolami.“

TONI GAŠPERIČ